BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

ÂM NHẠC 11

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

PHẠM PHƯƠNG HOA (Tổng Chủ biên kiêm Chủ biên)
PHẠM XUÂN CUNG – TRẦN THỊ THU HÀ
NGUYỄN ĐỖ HIỆP – NGUYỄN QUANG TÙNG

ÂM NHẠC

(Tái bản lần thứ ba)

11

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Cuốn sách gồm hai phần:

Phần Kiến thức chung:

Các em sẽ được học 4 chủ đề, bám sát các mạch nội dung sau:

Lí thuyết âm nhạc, đọc nhạc, hát, nhạc cụ, thường thức âm nhạc hoặc nghe nhạc.

Trong Phần lựa chọn: Phương án lựa chọn – Hát, các em sẽ được học 4 bài;
Phương án lựa chọn – Nhạc cụ, các em sẽ được học 6 bài.

Mỗi hoạt động học tập trong sách *Âm nhạc 11* đều được chỉ dẫn bằng một kí hiệu. Các thầy, cô giáo sẽ hướng dẫn các em học theo những chỉ dẫn này. Các em cũng có thể theo các kí hiệu chỉ dẫn để tự học.

Mở đầu

Tạo hứng thú tiếp cận bài học mới.

Hình thành kiến thức mới

Phát hiện, xây dựng kiến thức mới, kĩ năng mới.

Luyện tập

Củng cố kiến thức, rèn luyện kĩ năng đã được học.

Vận dụng

Vận dụng những kiến thức, kĩ năng đã học vào các hoạt động âm nhạc.

Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng các em học sinh lớp sau!

LỜI NÓI ĐẦU

Chương trình môn Âm nhạc cấp Trung học phổ thông giúp các em học sinh phát triển năng lực âm nhạc, định hình thị hiếu thẩm mĩ; mở rộng hiểu biết về âm nhạc trong mối tương quan với các yếu tố lịch sử, văn hoá và xã hội; biết trân trọng và có ý thức giữ gìn, bảo vệ, phổ biến các giá trị âm nhạc truyền thống; phát huy tiềm năng hoạt động âm nhạc, vận dụng kiến thức, kĩ năng âm nhạc vào đời sống; có định hướng nghề nghiệp phù hợp với khả năng của bản thân.

Cuốn sách *Âm nhạc 11* bám sát Chương trình giáo dục phổ thông năm 2018, kế thừa và phát triển các mạch nội dung giáo dục từ các cấp dưới, vừa giúp các em có hiểu biết sâu sắc về kiến thức môn Âm nhạc vừa mang tính định hướng nghề nghiệp cho các em trong tương lai.

Điểm nổi bật cơ bản của cuốn sách là được viết theo hướng phát triển năng lực, cung cấp cho các em học sinh những tri thức cốt lõi về âm nhạc và các em có thể vận dụng những kiến thức này vào đời sống âm nhạc hằng ngày. Phương pháp dạy học tích cực lấy học sinh làm trung tâm sẽ giúp cho các em tiếp cận với kiến thức mới một cách dễ dàng. Phương pháp kiểm tra đánh giá được dựa trên sự chuyên cần và sự tiến bộ của bản thân từng học sinh cũng như khả năng gắn kết trong những hoạt động nhóm. Kiến thức môn Âm nhạc cũng giúp cho các em có thể liên kết với một số nội dung của các môn học khác thuộc nhóm môn khoa học xã hội như Ngữ văn, Lịch sử, Địa lí,...

Các tác giả hi vọng cuốn sách sẽ là người bạn đồng hành tin cậy của các em và giúp các em hướng đến một nghề nghiệp tốt đẹp trong tương lai.

Các tác giả

MỤC LỤC

Nội dung	Trang
PHẦN KIẾN THỨC CHUNG	**5**
Chủ đề 1: Khúc ca mùa xuân	5
Bài 1: Lí thuyết âm nhạc: Giọng Pha trưởng Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 1 giọng Pha trưởng	5
Bài 2: Hát: Dâng Người tiếng hát mùa xuân	9
Bài 3: Nhạc cụ: Bài nhạc cụ số 1 giọng Pha trưởng	12
Bài 4: Thường thức âm nhạc: Sơ lược về âm nhạc thính phòng	14
Chủ đề 2: Cuộc sống muôn màu	16
Bài 1: Lí thuyết âm nhạc: Các hợp âm của giọng Pha trưởng	16
Bài 2: Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 2 giọng Pha trưởng	18
Bài 3: Hát: Mùa xuân	20
Bài 4: Nhạc cụ: Bài nhạc cụ số 2 giọng Pha trưởng Nghe nhạc: Chương I tứ tấu đàn dây của W. A. Mozart	23
Chủ đề 3: Việt Nam quê hương tôi	26
Bài 1: Lí thuyết âm nhạc: Giọng Rê thứ Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ	26
Bài 2: Hát: Lí quạ kêu	30
Bài 3: Nhạc cụ: Bài nhạc cụ số 3 giọng Rê thứ	33
Bài 4: Thường thức âm nhạc: Sơ lược về lịch sử âm nhạc Việt Nam	34
Chủ đề 4: Giai điệu kí ức	38
Bài 1: Lí thuyết âm nhạc: Các hợp âm của giọng Rê thứ Nghe nhạc: Trường ca sông Lô	38
Bài 2: Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 4 giọng Rê thứ	43
Bài 3: Hát: Cho tôi yêu	45
Bài 4: Nhạc cụ: Bài nhạc cụ số 4 giọng Rê thứ	48
PHẦN LỰA CHỌN	**50**
A – HÁT	**50**
Bài 1: Kĩ thuật hát liền tiếng	50
Bài 2: Kĩ thuật hát lướt nhanh	54
Bài 3: Kĩ thuật hát nảy tiếng	59
Bài 4: Kĩ thuật hát luyến âm	64
B – NHẠC CỤ	**69**
Bài 1: Kĩ thuật bấm, gảy liền tiếng	69
Bài 2: Kĩ thuật bấm, gảy rời tiếng	72
Bài 3: Kĩ thuật gảy hai ngón trên một dây	74
Bài 4: Kĩ thuật chặn bằng tay trái	75
Bài 5: Cách đệm tiết điệu Slow	77
Bài 6: Hoà tấu tác phẩm âm nhạc	84
Giải thích một số thuật ngữ	87

PHẦN KIẾN THỨC CHUNG

Chủ đề 1

KHÚC CA MÙA XUÂN

Bài 1

LÍ THUYẾT ÂM NHẠC: GIỌNG PHA TRƯỞNG
ĐỌC NHẠC: BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 1 GIỌNG PHA TRƯỞNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Lí thuyết âm nhạc

- Nhận biết các dấu hiệu và nêu được tính chất của giọng Pha trưởng, nhớ được tên các bậc âm ổn định trong hàng âm của giọng Pha trưởng.
- Nhận biết được bản nhạc viết ở giọng Pha trưởng.
- Biết vận dụng kiến thức đã học vào hát, đọc nhạc, chơi nhạc cụ, tìm hiểu bản nhạc.
- Chép được các nét nhạc ở giọng Pha trưởng với các tiết tấu đã học.

Đọc nhạc

- Đọc đúng cao độ gam của giọng Pha trưởng.
- Đọc đúng cao độ, trường độ, nhịp độ và sắc thái của *Bài đọc nhạc số 1*.

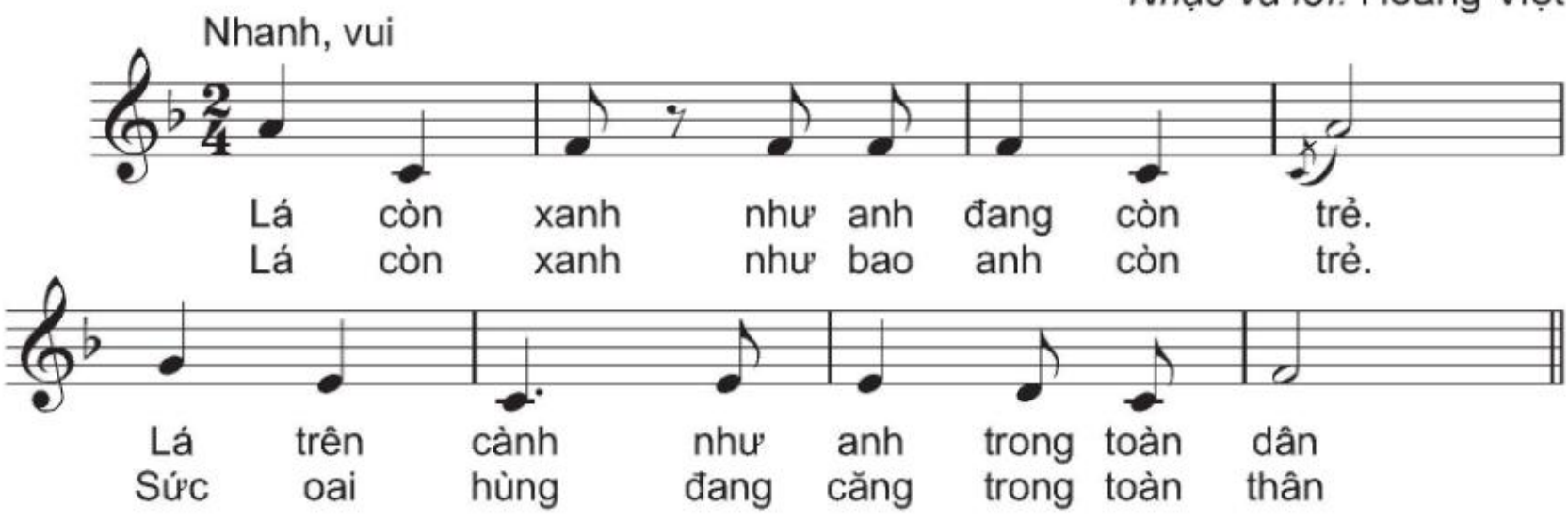
I. Lí thuyết âm nhạc: Giọng Pha trưởng

Quan sát và nhận xét về hoá biểu, âm kết của câu hát:

Lá xanh

(Trích)

Nhạc và lời: Hoàng Việt

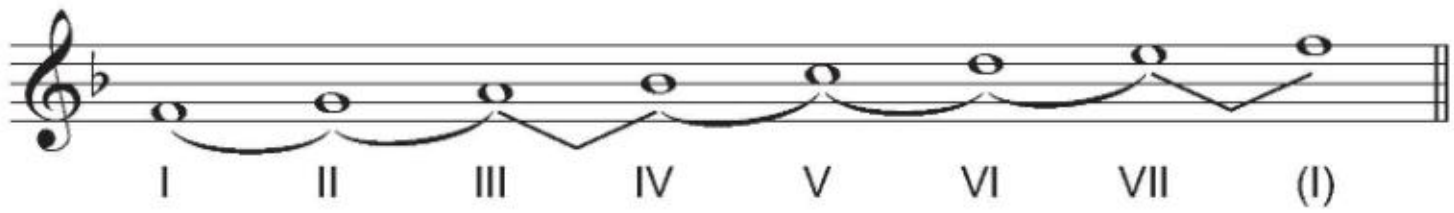

1. Hoá biểu, âm chủ và các bậc ổn định của giọng Pha trưởng

Giọng Pha trưởng có một dấu giáng ở hoá biểu (là dấu giáng thứ nhất trên hoá biểu) được đặt tại vị trí của nốt Si.
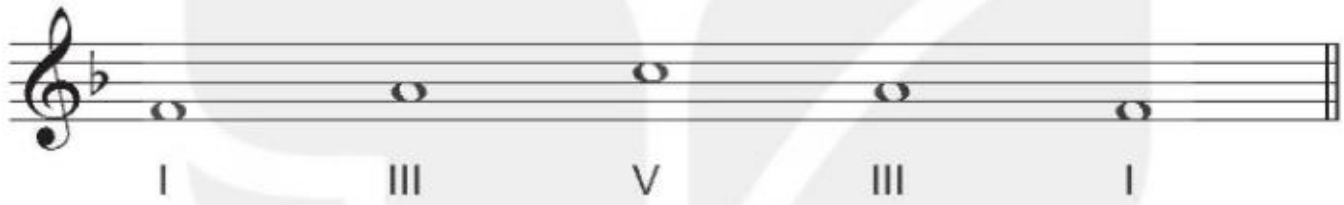
Hàng âm của giọng Pha trưởng gồm 7 bậc bắt đầu từ âm Pha (bậc I), âm chủ là Pha.

Trong các bậc của hàng âm, bậc I, bậc III và bậc V là bậc âm ổn định. Những bậc còn lại là bậc không ổn định.

2. Tính chất của giọng Pha trưởng

Giọng Pha trưởng thường có tính chất tươi sáng do cấu tạo các bậc trong hàng âm, đặc biệt là các bậc âm ổn định (bậc I, bậc III và bậc V).
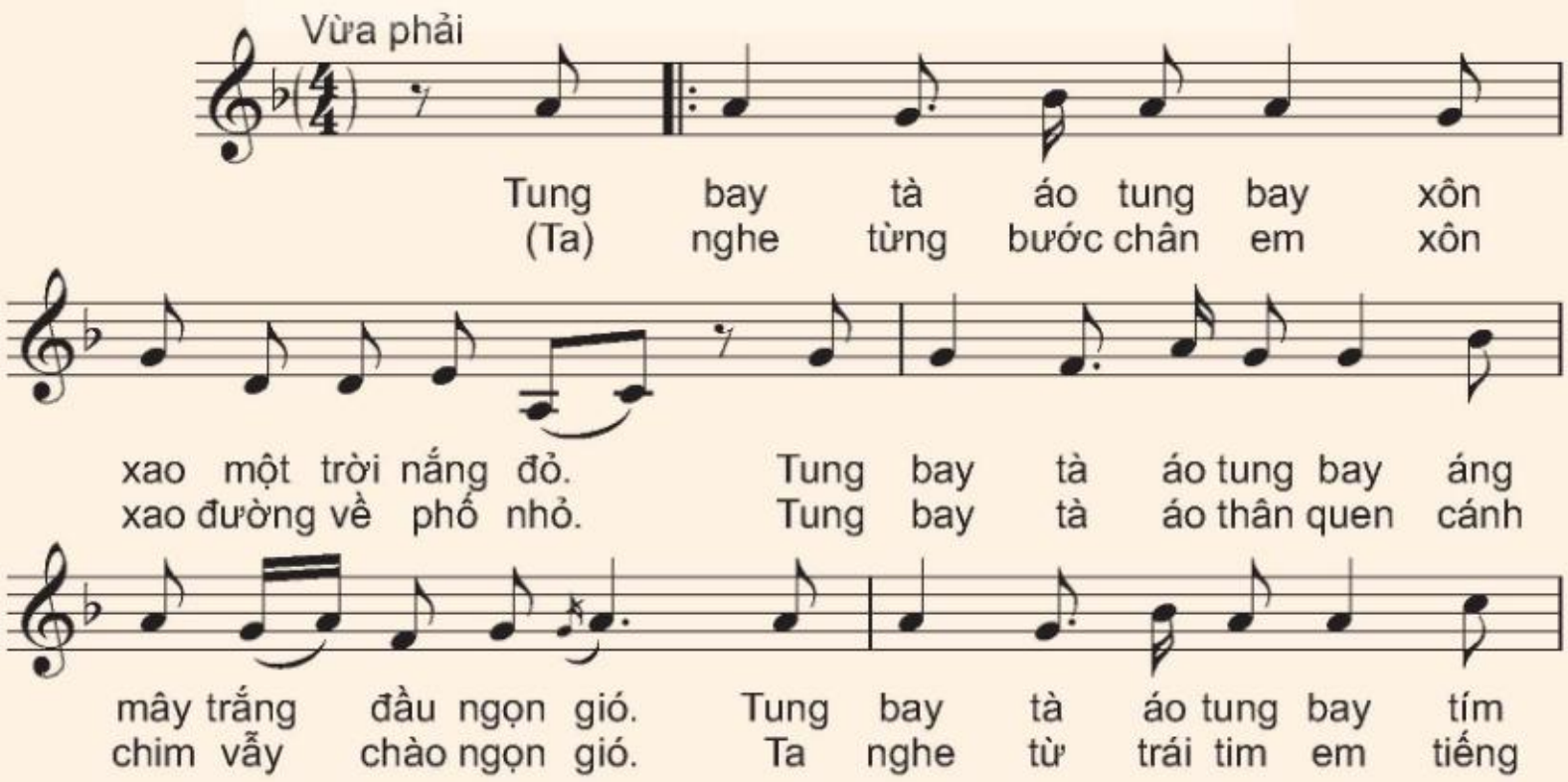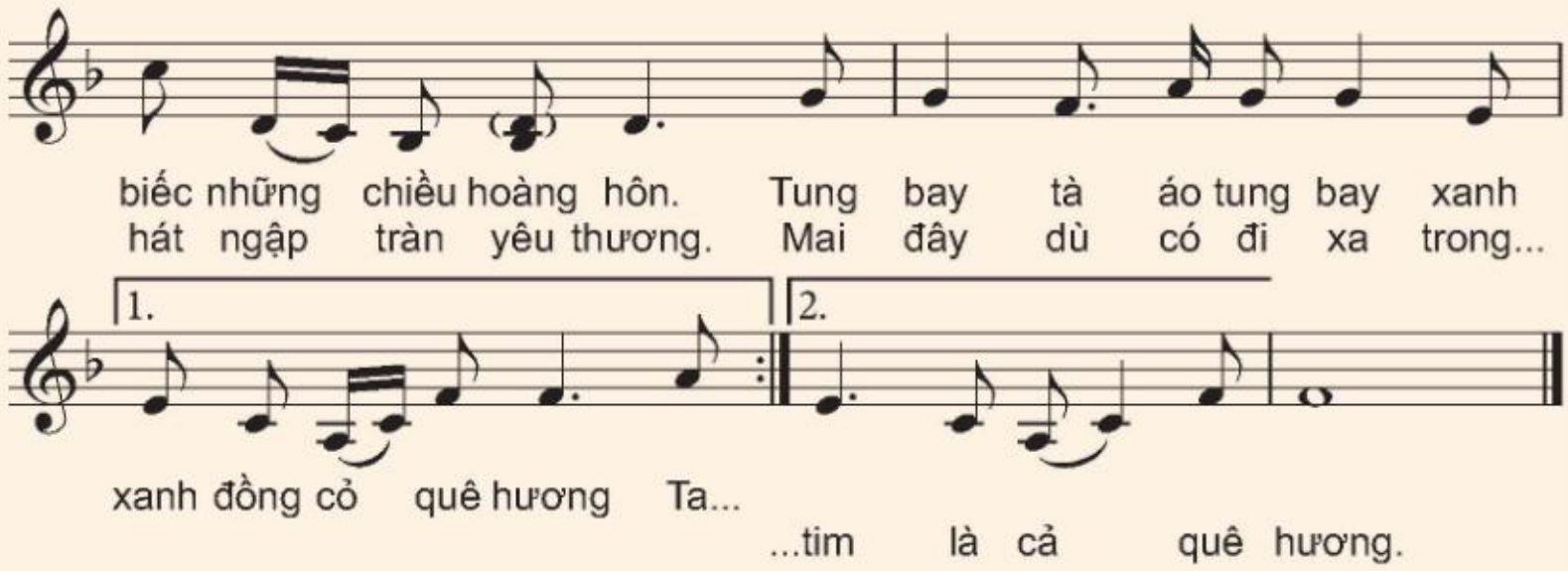

Dựa vào các dấu hiệu trên bản nhạc, hãy xác định giọng và tính chất âm nhạc của trích đoạn ca khúc:

Một thoáng quê hương

(Trích)

Nhạc và lời: Thanh Tùng - Từ Huy
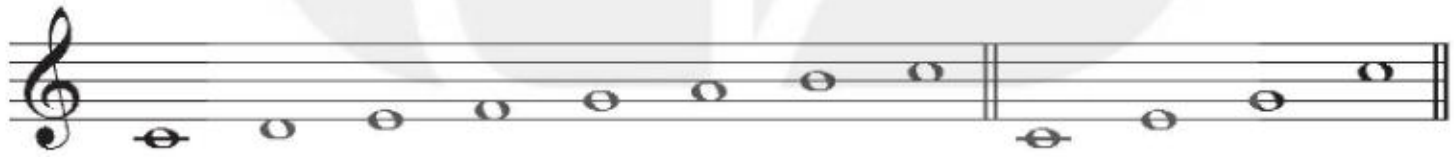

Hãy chọn và chép một nét nhạc trong bài hát *Một thoáng quê hương* của nhạc sĩ Thanh Tùng – Từ Huy có chứa các âm ổn định của giọng Pha trưởng.
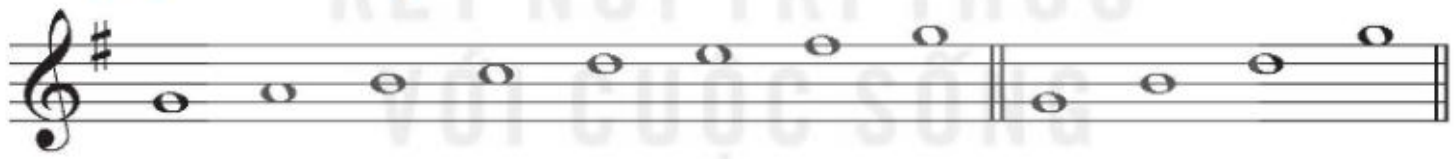
II. Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 1 giọng Pha trưởng

Luyện tập một số gam trưởng và các âm ổn định của các giọng trưởng đã học.

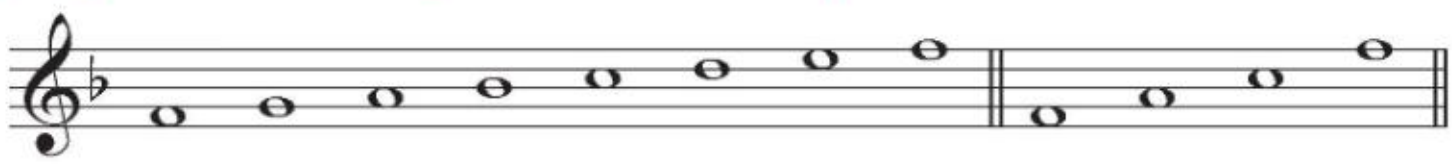
- **Giọng Đô trưởng**
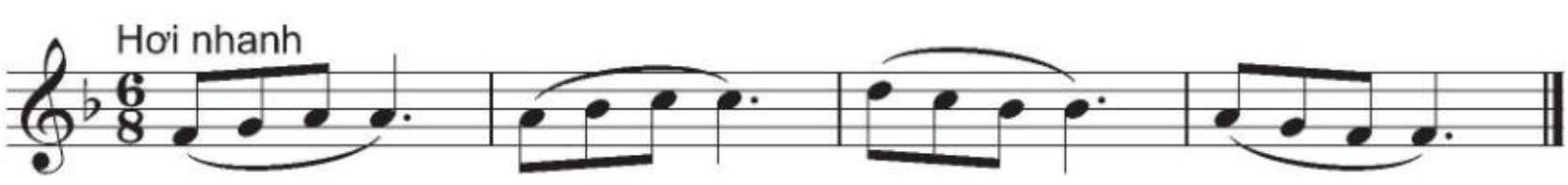

- **Giọng Son trưởng**

1. Đọc gam Pha trưởng và các âm ổn định
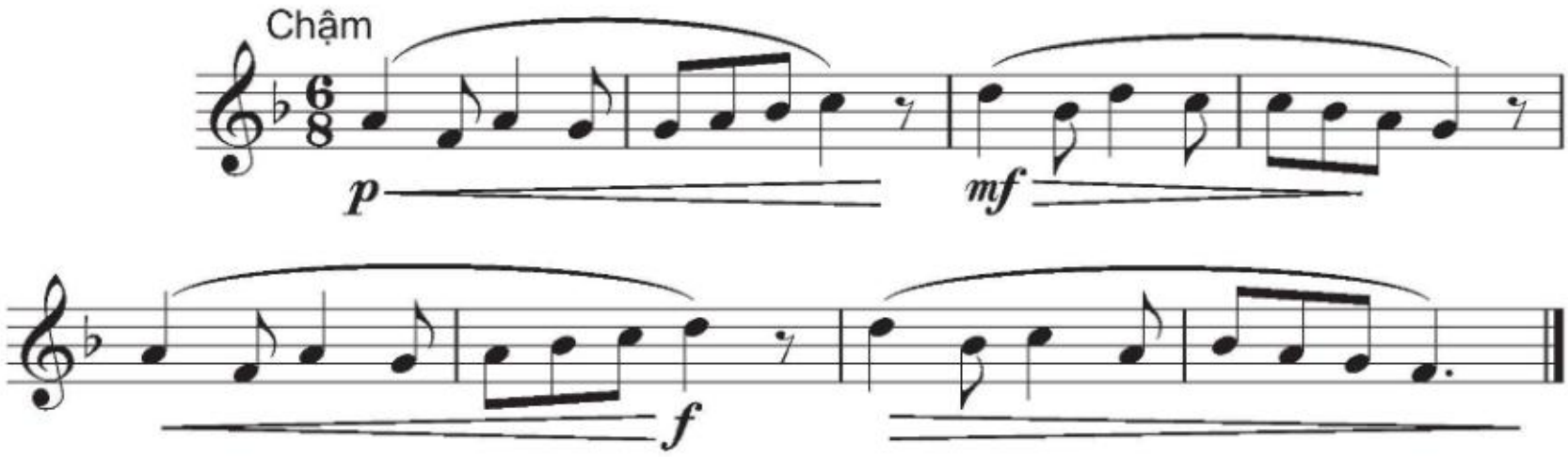

2. Đọc quãng hai đi lên và đi xuống trên giọng Pha trưởng theo âm hình tiết tấu

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

3. Bài đọc nhạc số 1 giọng Pha trưởng

Biên soạn: Xuân Cung

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Đọc tên nốt theo tiết tấu.

– Đọc tên nốt đúng cao độ.

– Đọc chậm rãi từng tiết nhạc đúng cao độ với tiết tấu.

– Đọc đúng cao độ, tiết tấu cả bài đọc nhạc đảm bảo đúng tốc độ và sắc thái.

Sử dụng các nhạc cụ gõ mà em biết để đệm cho *Bài đọc nhạc số 1* theo âm hình tiết tấu dưới đây:

Hãy chọn một nét nhạc trong bài hát *Dâng Người tiếng hát mùa xuân* (trang 10), vừa đọc nhạc vừa kết hợp gõ đệm cho nét nhạc đó.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Bài 2

HÁT
DÂNG NGƯỜI TIẾNG HÁT MÙA XUÂN
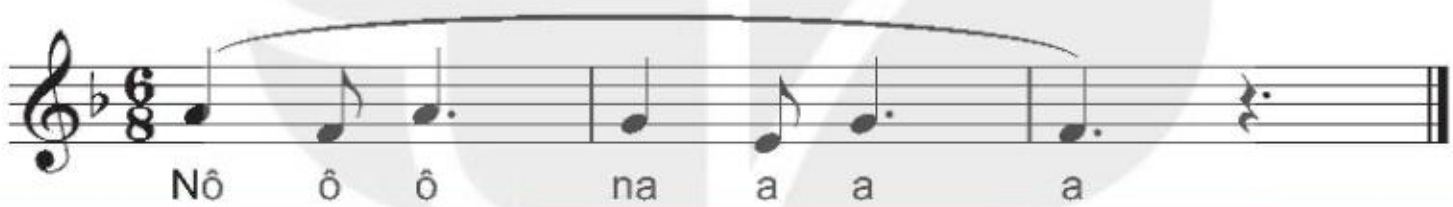
YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca, thể hiện được sắc thái, tình cảm của ca khúc *Dâng Người tiếng hát mùa xuân.*

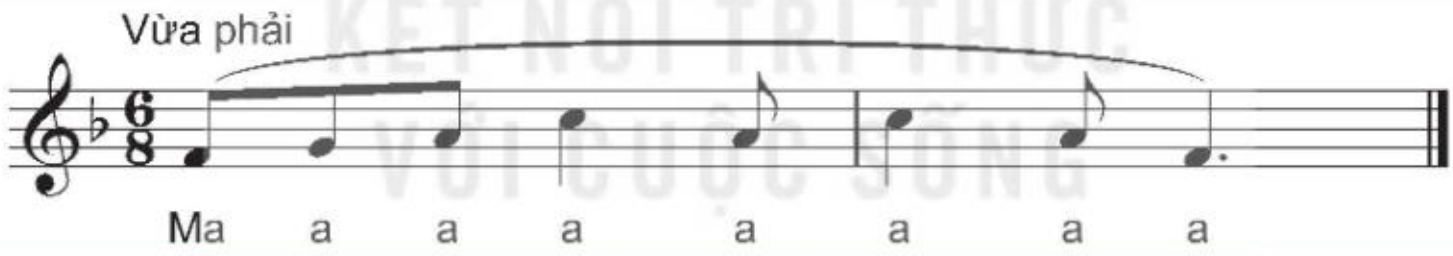
Thực hiện một số động tác xoay cổ, xoay vai, gập người,... giúp thả lỏng cơ thể, miệng và cơ mặt.

1. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, miệng mở rộng, hàm dưới buông mềm mại.

– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng hai thứ trong tầm âm phù hợp.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

2. Học hát

Dâng Người tiếng hát mùa xuân

Nhạc và lời: Nguyễn Văn Thương

Vừa phải - Tình cảm

Ta về đây hôm nay trên quảng trường Ba Đình.
Trông trời cao mây bay trên quảng trường Ba Đình.

Cùng dâng lên Bác kính yêu biết bao ân tình.
Dường như nghe Bác kính yêu nói câu ân tình.

Một niềm tin son sắt vô bờ. Và cả bao hi
Từ mùa thu sông núi rợp cờ. Và đẹp bao hi

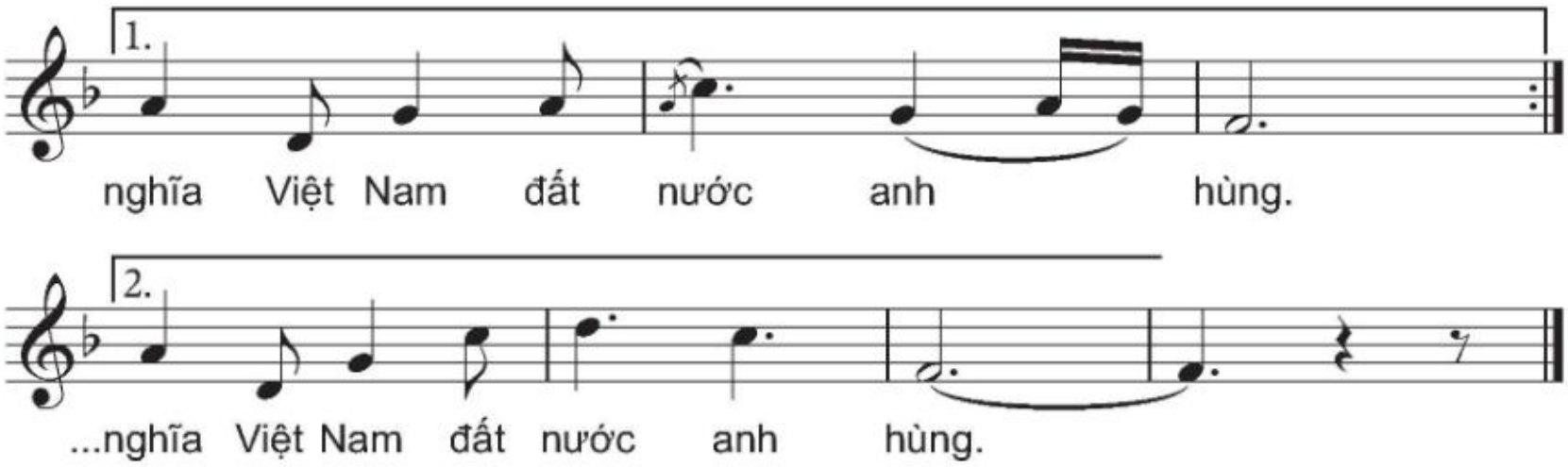
vọng ước mơ. A! a.
vọng ước mơ. A! a.

Khắp miền quê hoa thơm mang về đây dâng Người.
Ta về đây qua bao nhiêu dòng sông núi đồi.

Thoả lòng từ đây Bắc Nam chung vui mùa xuân mới.
Ngàn dặm đường đi khắp nơi vui xây mùa xuân mới.

Độc lập tự do sáng tươi công ơn Người như núi.
Độc lập tự do sáng tươi công ơn Người như núi.

Chúng cháu kề vai đi tới hiến dâng cuộc đời. Vì Cộng hoà Xã hội Chủ
Chúng cháu kề vai đi tới hiến dâng cuộc đời. Vì Cộng hoà Xã hội Chủ...

Dâng Người tiếng hát mùa xuân của nhạc sĩ Nguyễn Văn Thương (1919 – 2002) là một trong những ca khúc tiêu biểu về Bác Hồ kính yêu. Tính chất âm nhạc trữ tình, trong sáng, lời ca thể hiện lòng tôn kính của Nhân dân đối với công lao to lớn của Người. Các thế hệ hôm nay và mai sau cùng kề vai, sát cánh, cống hiến tuổi xuân để gìn giữ nền độc lập, tự do của dân tộc, xây dựng đất nước ngày càng giàu đẹp.

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại. Lấy hơi thở sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn, điều tiết hơi đều đặn. Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp.

– Thể hiện chính xác cao độ, trường độ của bài.

1. Chọn một câu hát trong ca khúc *Dâng Người tiếng hát mùa xuân* và thể hiện câu hát đó bằng cách hát vocalise.

2. Thể hiện ca khúc *Dâng Người tiếng hát mùa xuân* bằng các hình thức ca hát khác nhau.

Biểu diễn ca khúc *Dâng Người tiếng hát mùa xuân* kết hợp nhạc đệm và động tác phụ hoạ.

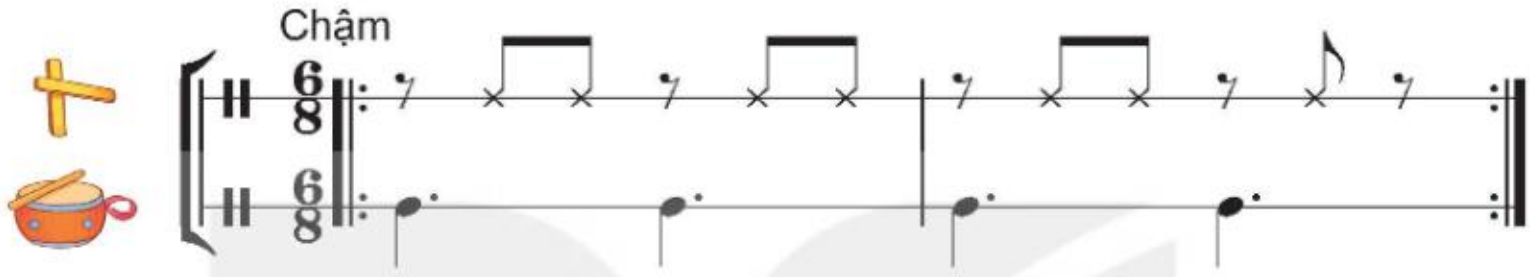
Bài 3

NHẠC CỤ
BÀI NHẠC CỤ SỐ 1 GIỌNG PHA TRƯỞNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái và kĩ thuật liền tiếng *Bài nhạc cụ số 1*.

Thể hiện mẫu tiết tấu dưới đây bằng các nhạc cụ gõ hoặc động tác cơ thể phù hợp:
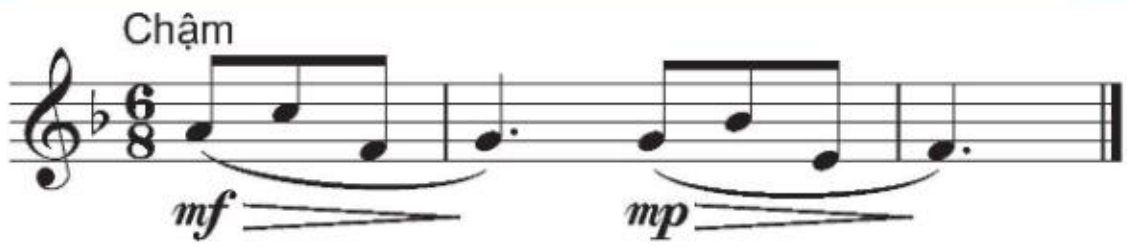

Sử dụng những nhạc cụ mà em biết để thực hiện các mẫu luyện tập dưới đây:

1. Luyện mẫu âm

Mẫu 1

Mẫu 2

2. Bài nhạc cụ số 1 giọng Pha trưởng

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Tập kĩ từng tiết nhạc theo đúng kĩ thuật.

– Ghép nối các tiết nhạc với nhau.
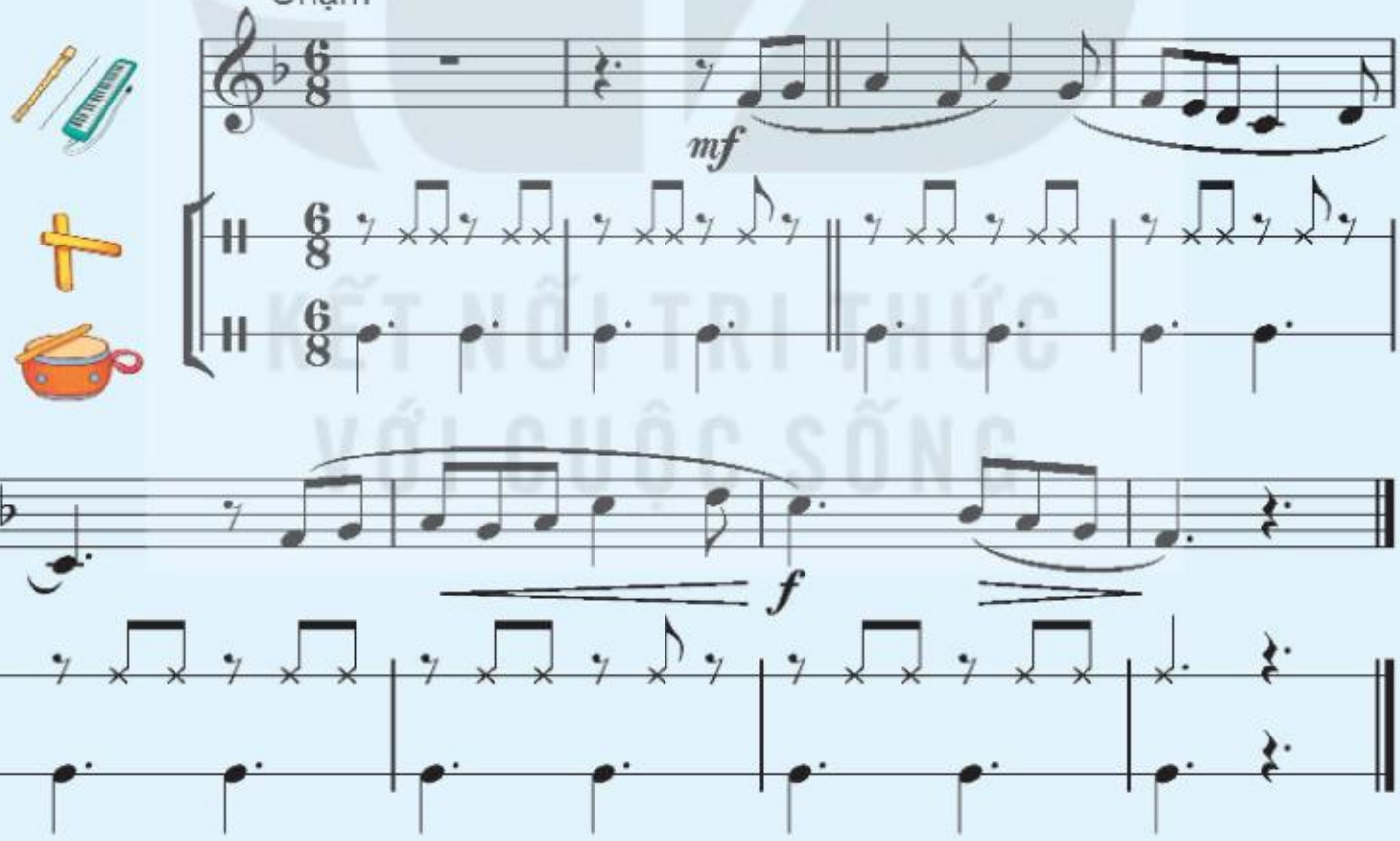
– Diễn tấu cả bài đúng cao độ, trường độ, nhịp độ, sắc thái.

1. Chia nhóm sử dụng 2 nhạc cụ khác nhau diễn tấu nối tiếp 2 câu nhạc của *Bài nhạc cụ số 1*.

2. Đưa ra nhận xét về kết quả luyện tập của nhóm mình và các nhóm khác.

Sử dụng nhạc cụ gõ để đệm cho *Bài nhạc cụ số 1 giọng Pha trưởng*.

Biên soạn: Xuân Cung

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Bài 4

THƯỜNG THỨC ÂM NHẠC
SƠ LƯỢC VỀ ÂM NHẠC THÍNH PHÒNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Nêu được một số đặc điểm của âm nhạc thính phòng.
- Kể tên được một số nhạc cụ tham gia hoà tấu nhạc thính phòng.
- Cảm nhận được giá trị nghệ thuật của tác phẩm âm nhạc thính phòng.

Xem/nghe trích đoạn một tác phẩm hoà tấu nhạc thính phòng và kể tên các nhạc cụ được sử dụng trong trích đoạn đó.

1. Âm nhạc thính phòng là gì?

Âm nhạc thính phòng là một thể loại được trình diễn ở những phòng hoà nhạc nhỏ, khác biệt với các thể loại giao hưởng, concerto,... được trình diễn ở phòng hoà nhạc lớn.

2. Một số đặc điểm của âm nhạc thính phòng

Tác phẩm âm nhạc thính phòng thường viết cho một số nhạc cụ hoà tấu như violon, piano, viola, cello, flute, oboa, clarinet, trumpet, trombone,... đôi khi có cả giọng hát.

Âm nhạc thính phòng thường đề cao sự hoà hợp về kĩ thuật, âm sắc và cảm xúc của người tham gia hoà tấu.

Tứ tấu dây (violin 1, violin 2, viola, cello).

Tác phẩm âm nhạc thính phòng thường viết cho các thể loại như serenade, sonate, tổ khúc, biến tấu, rondo.

3. Nghe bản sonate số 5 cho violon và piano của nhạc sĩ Ludwig van Beethoven

Một trong những tác phẩm âm nhạc thính phòng tiêu biểu là bản sonate số 5 viết cho violon và piano của nhạc sĩ thiên tài người Đức L. v. Beethoven.

L. v. Beethoven viết bản sonate cho violon và piano vào năm 1801 tặng người bảo trợ của mình là bá tước Moritz von Fries. Tác phẩm bao gồm bốn chương với
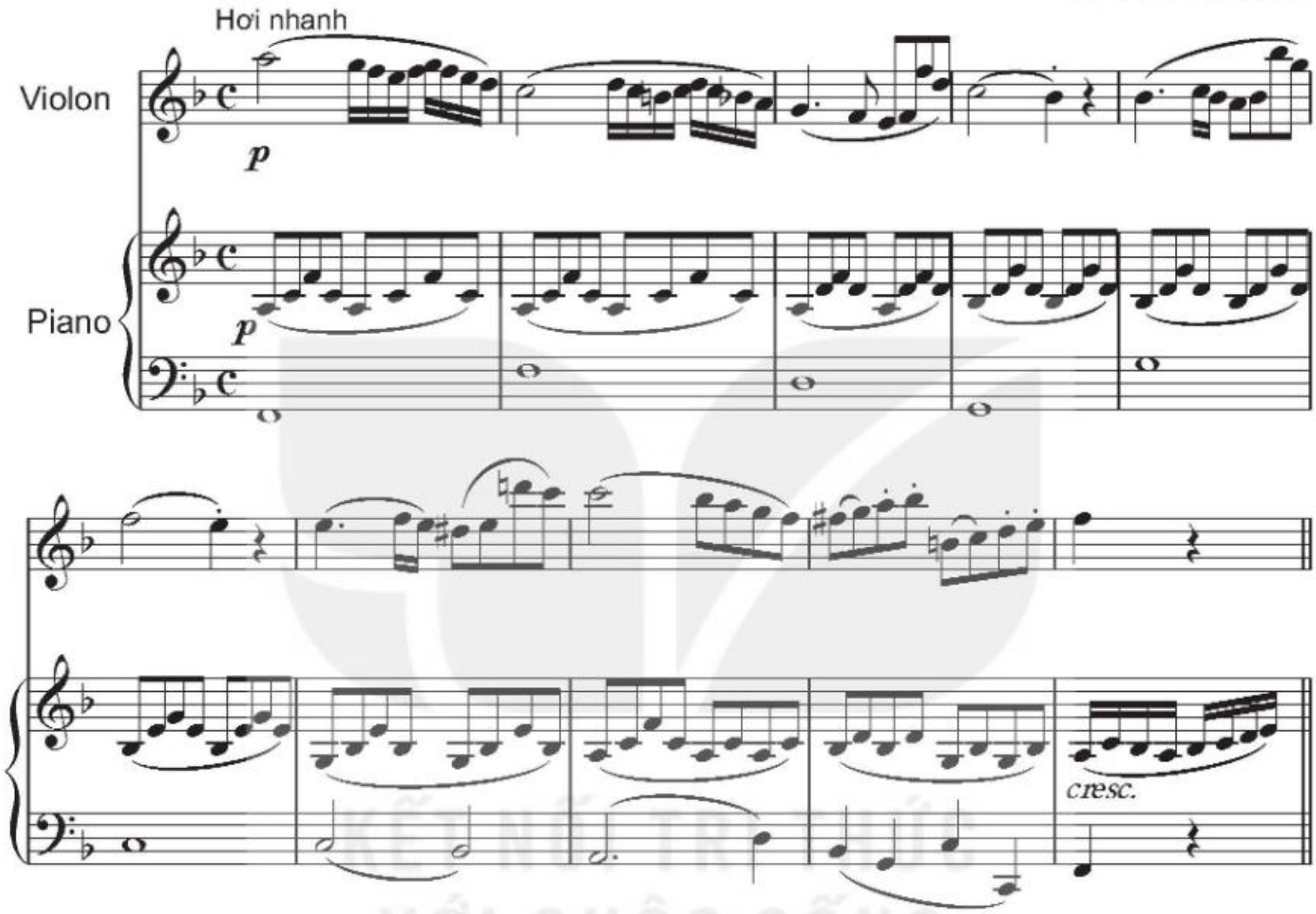
những tính chất âm nhạc khác nhau. Chủ đề mở đầu là một nét giai điệu ngọt ngào gợi lên khung cảnh buổi sáng mùa xuân trong lành do violon diễn tấu trên nền hợp âm đệm rải của piano.

Sonate số 5

(Cho violon và piano)

(Trích)

L. v. Beethoven

Hướng dẫn thực hiện:

Lắng nghe và cảm nhận âm sắc nhạc cụ, các kĩ thuật diễn tấu, sự thay đổi về sắc thái, sự hoà quyện âm thanh giữa hai nhạc cụ,... để hiểu thêm về nội dung và giá trị nghệ thuật của bản nhạc.

1. Nêu một vài đặc điểm nổi bật của âm nhạc thính phòng.

2. Nêu cảm nhận về tính chất âm nhạc bản sonate số 5 cho violon và piano của nhạc sĩ L. v. Beethoven.

Tìm, nghe một số bản nhạc thính phòng và trình bày cảm nhận của em về một tác phẩm mà em yêu thích nhất.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Chủ đề 2

CUỘC SỐNG MUÔN MÀU

Bài 1

LÍ THUYẾT ÂM NHẠC
CÁC HỢP ÂM CỦA GIỌNG PHA TRƯỞNG
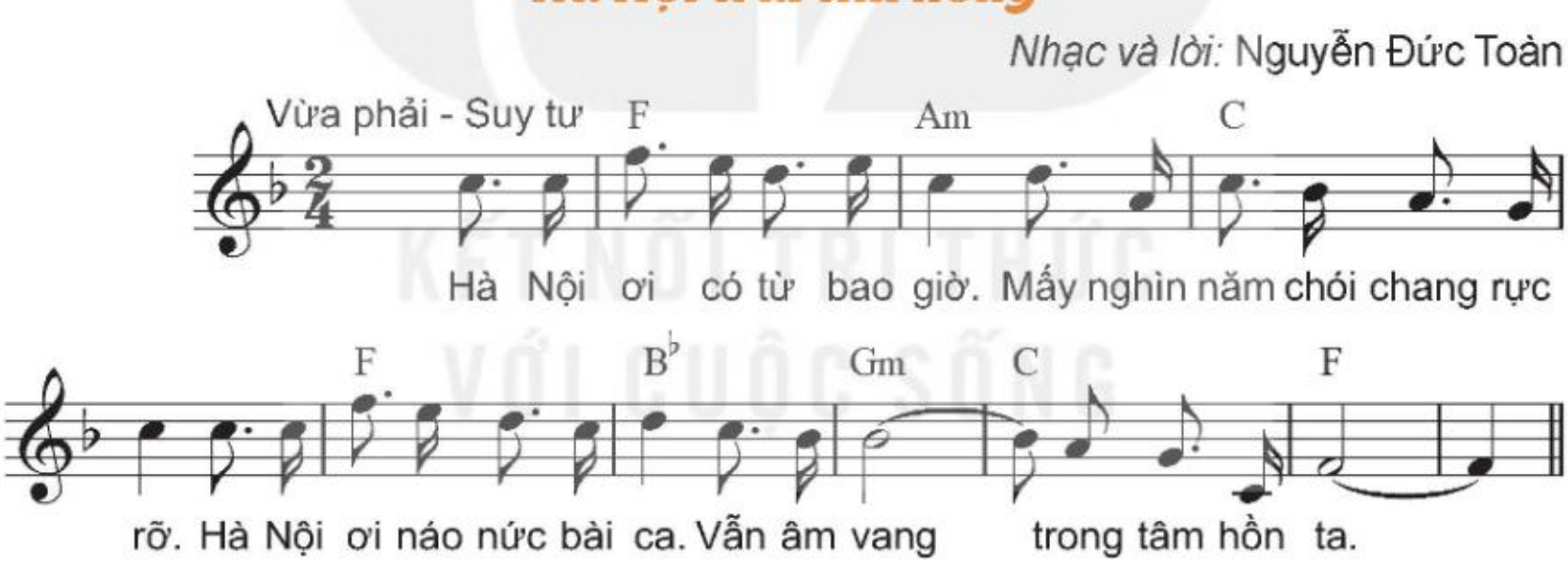
YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Nhận biết được một số hợp âm của giọng Pha trưởng. Cảm nhận được sự hoà quyện của các âm trong hợp âm.
- Biết đặt các hợp âm của giọng Pha trưởng cho bài hát hoặc bản nhạc.

Quan sát trích đoạn dưới đây và cho biết bản nhạc có những kí hiệu hợp âm nào.

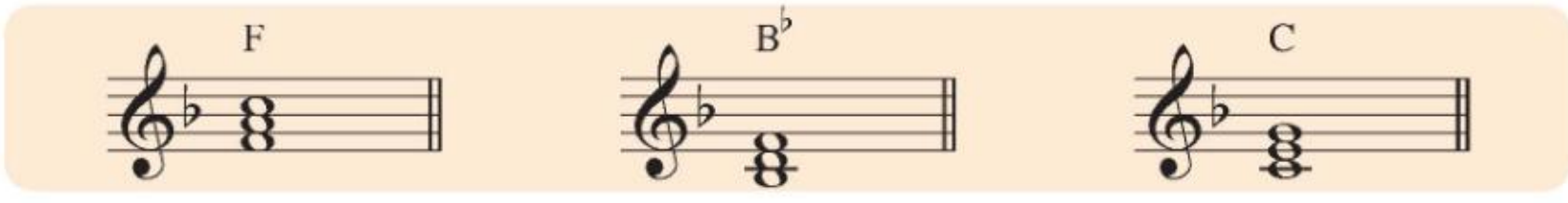
Hà Nội trái tim hồng

Nhạc và lời: Nguyễn Đức Toàn

1. Các hợp âm ba chính của giọng Pha trưởng

Giọng Pha trưởng có ba hợp âm ba chính được thành lập trên các bậc: bậc I, bậc IV và bậc V, các hợp âm này đều là hợp âm ba trưởng.

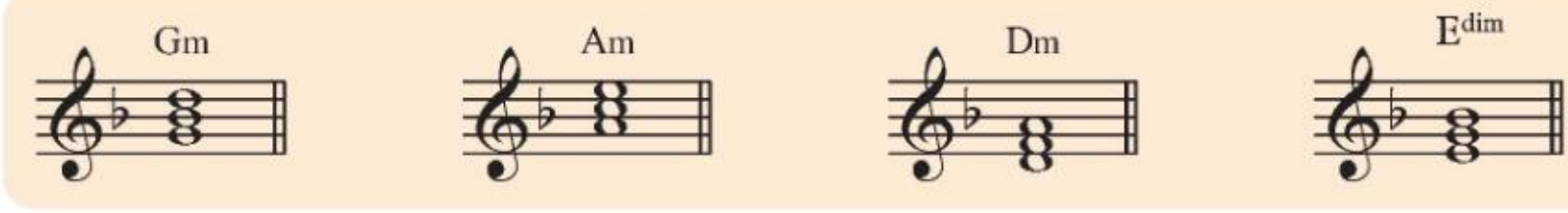

Hợp âm bậc I | Hợp âm bậc IV | Hợp âm bậc V

Các hợp âm ba chính của giọng Pha trưởng thường mang tính chất tươi sáng, khoẻ khoắn.

2. Các hợp âm ba phụ của giọng Pha trưởng

Giọng Pha trưởng có các hợp âm ba phụ được thành lập trên bậc II, bậc III, bậc VI và bậc VII. Hợp âm ba phụ trên các bậc II, bậc III, bậc VI là hợp âm thứ, hợp âm ba trên bậc VII là hợp âm giảm.

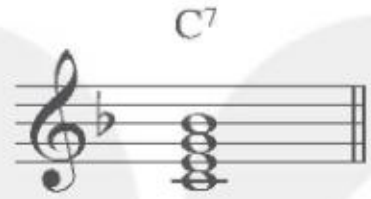

Hợp âm bậc II | Hợp âm bậc III | Hợp âm bậc VI | Hợp âm bậc VII

Các hợp âm ba phụ của giọng Pha trưởng thường mang tính chất êm dịu, mềm mại. Riêng hợp âm ba trên bậc VII mang tính chất căng thẳng, kịch tính.

3. Hợp âm bảy át của giọng Pha trưởng

Giọng Pha trưởng có hợp âm bảy át được thành lập trên bậc V.
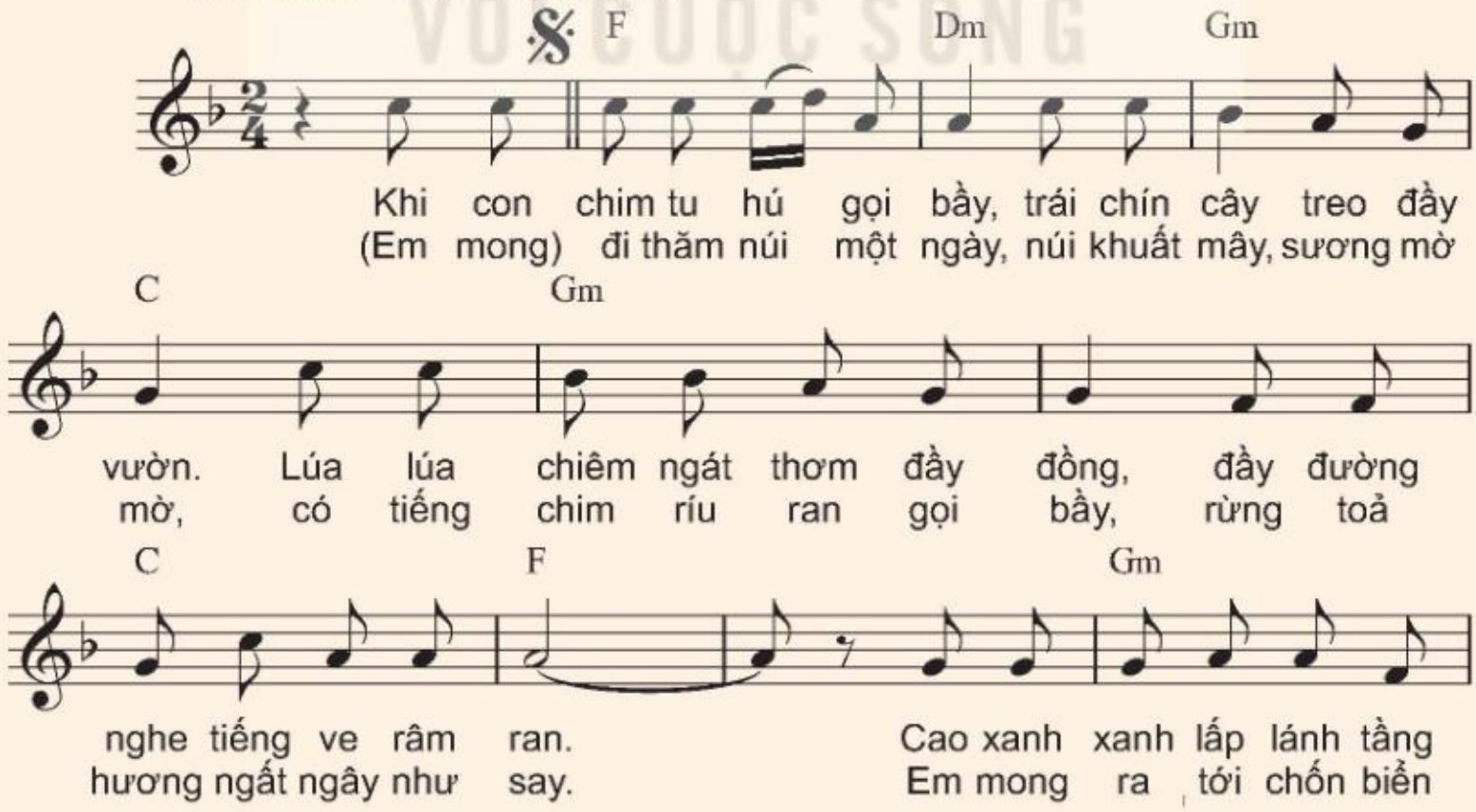

Hợp âm bảy át của giọng Pha trưởng mang tính chất nghịch, căng thẳng.

Hãy nghe/xem và nêu tên các hợp âm ba chính, ba phụ, bảy át của giọng Pha trưởng trong ca khúc sau:
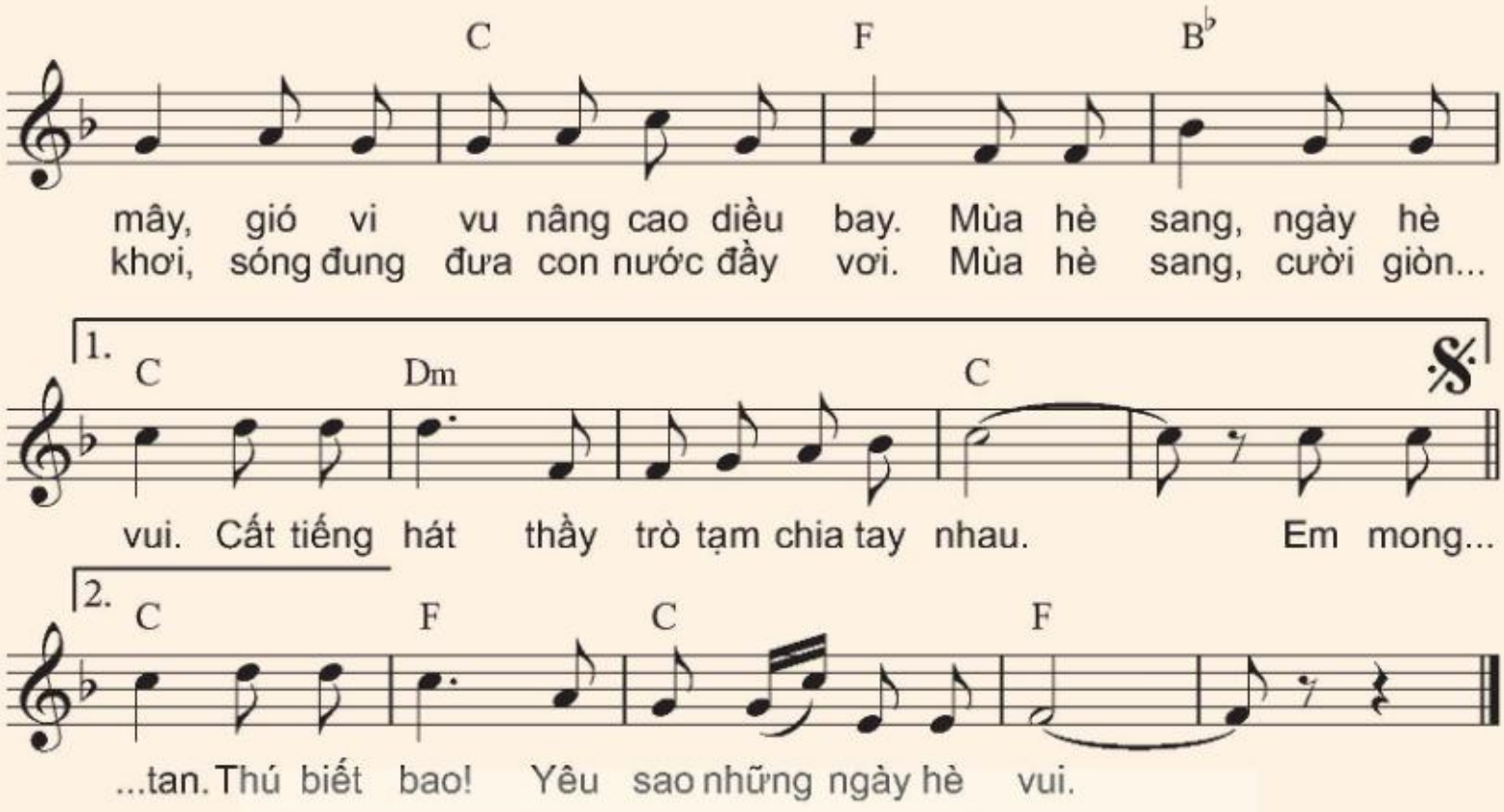
Mùa hè ước mong

Nhạc và lời: Hoàng Lân

Hơi nhanh - Tươi vui, náo nức

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Vận dụng các hợp âm đã học của giọng Pha trưởng để đặt hợp âm đệm cho ca khúc *Dâng Người tiếng hát mùa xuân*.

Bài 2
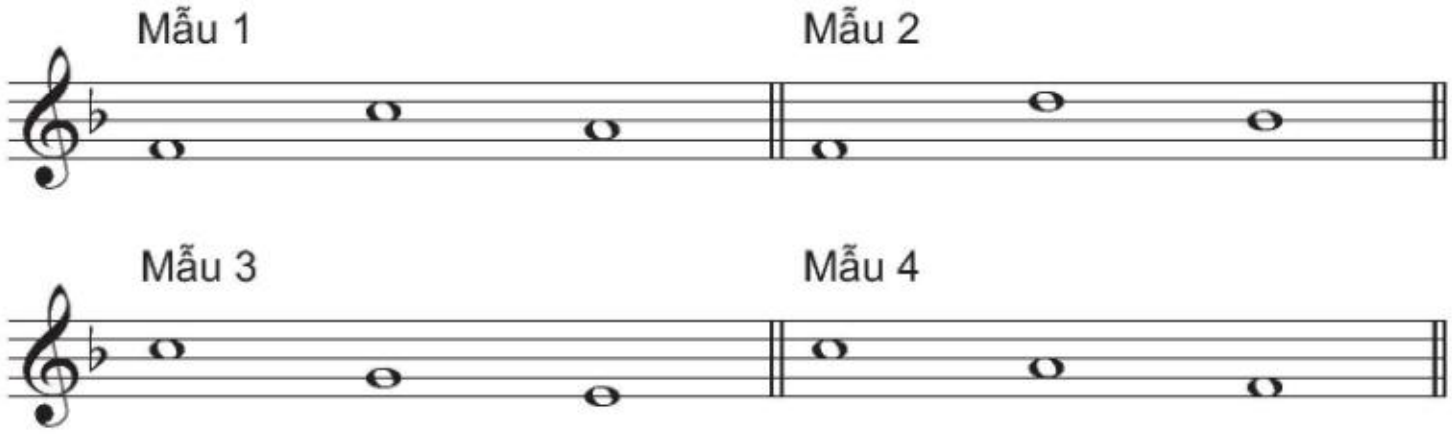
ĐỌC NHẠC

BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 2 GIỌNG PHA TRƯỞNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Đọc đúng cao độ gam, các âm ổn định của giọng Pha trưởng.
- Đọc đúng cao độ, trường độ, nhịp độ và sắc thái của *Bài đọc nhạc số 2*.
- Cảm nhận được sự hoà quyện của âm thanh khi đọc nhạc có bè.

Chia lớp học thành ba nhóm bè, mỗi nhóm đọc đúng cao độ và ngân dài một âm trong từng mẫu dưới đây để cảm nhận sự hoà quyện của các bè.

1. Đọc gam Pha trưởng theo âm hình tiết tấu
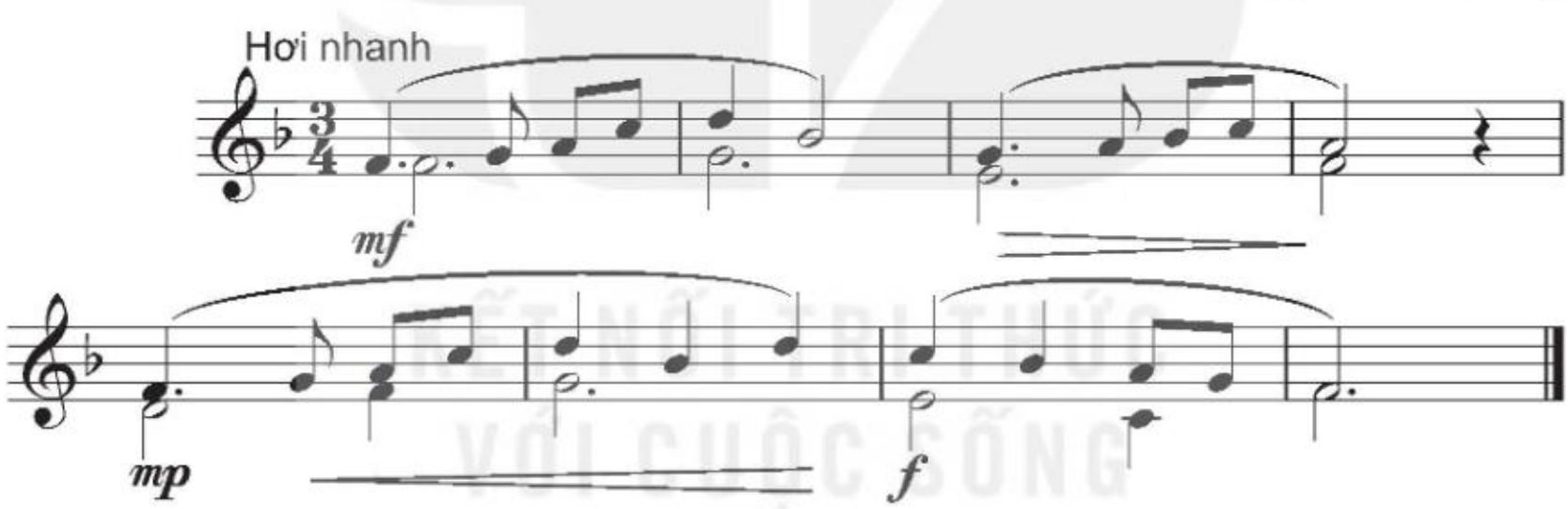

2. Đọc quãng ba đi lên và đi xuống trên giọng Pha trưởng theo âm hình tiết tấu

3. Bài đọc nhạc số 2 giọng Pha trưởng

Biên soạn: Xuân Cung

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Đọc tên nốt của từng bè theo tiết tấu.

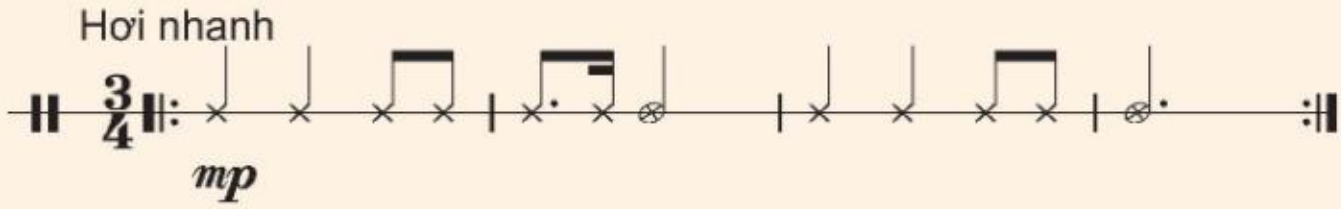
– Đọc tên nốt của từng bè đúng cao độ.

– Đọc chậm rãi từng bè đúng cao độ với tiết tấu.

– Chia thành hai nhóm thực hiện 2 bè.

– Đọc đúng cao độ, tiết tấu cả bài đọc nhạc đảm bảo đúng tốc độ và sắc thái của cả 2 bè.

Sử dụng nhạc cụ gõ để đệm cho giai điệu bè 1 của *Bài đọc nhạc số 2* theo âm hình tiết tấu sau:

Dựa trên mẫu tiết tấu dưới đây, hãy sáng tạo một giai điệu đơn giản trên giọng Pha trưởng.

Bài 3 HÁT MÙA XUÂN
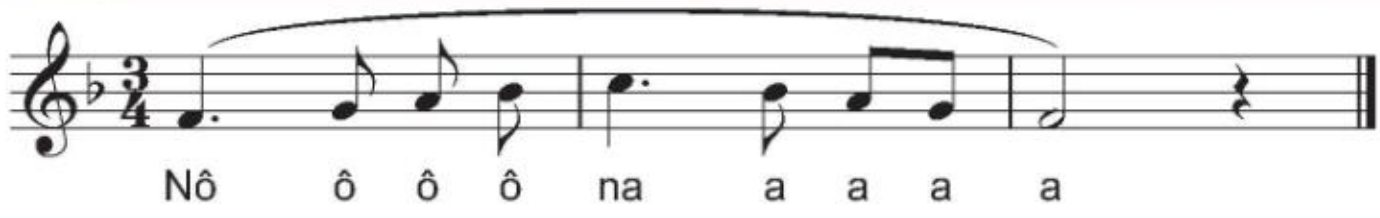
YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca, thể hiện được sắc thái, biểu cảm trong trích đoạn ca khúc *Mùa xuân*.
- Biết điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hài hoà giữa hai bè.
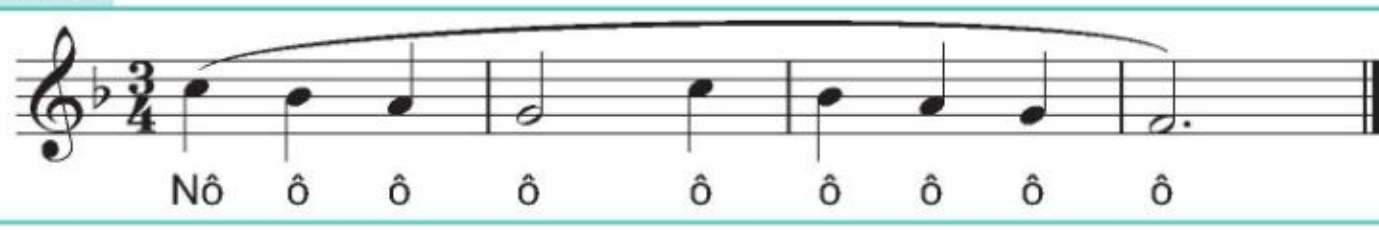
Nghe trích đoạn ca khúc *Mùa xuân* của P. I. Tchaikovsky và xác định tính chất âm nhạc của trích đoạn ca khúc đó.

1. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, miệng mở rộng, hàm dưới buông mềm mại. Lấy hơi sâu, điều tiết hơi đều đặn.

– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng hai thứ trong tầm âm phù hợp.
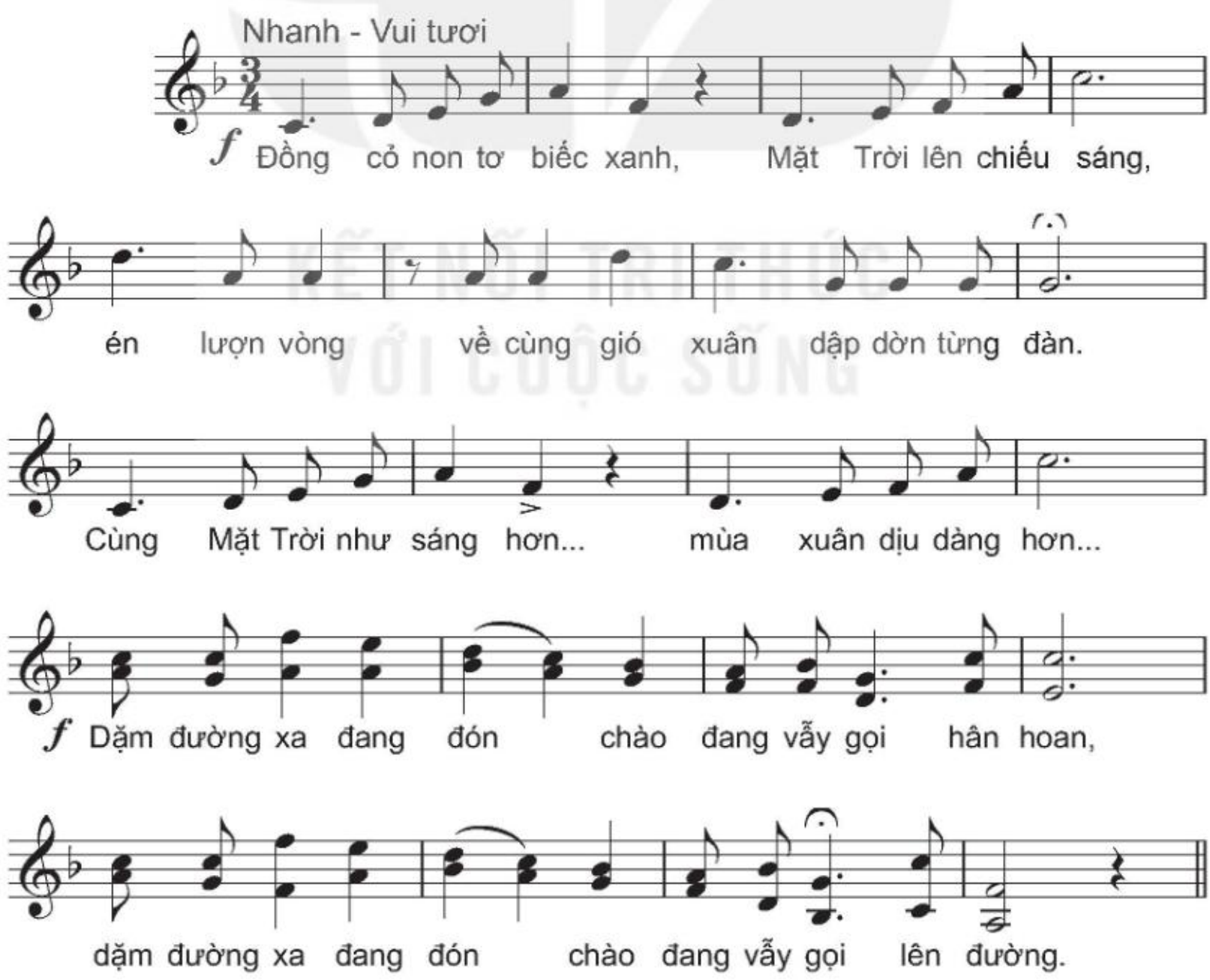
2. Học hát

Mùa xuân

(Trích)

Nhạc: P. I. Tchaikovsky

Phỏng dịch lời Việt: Trung Kiên
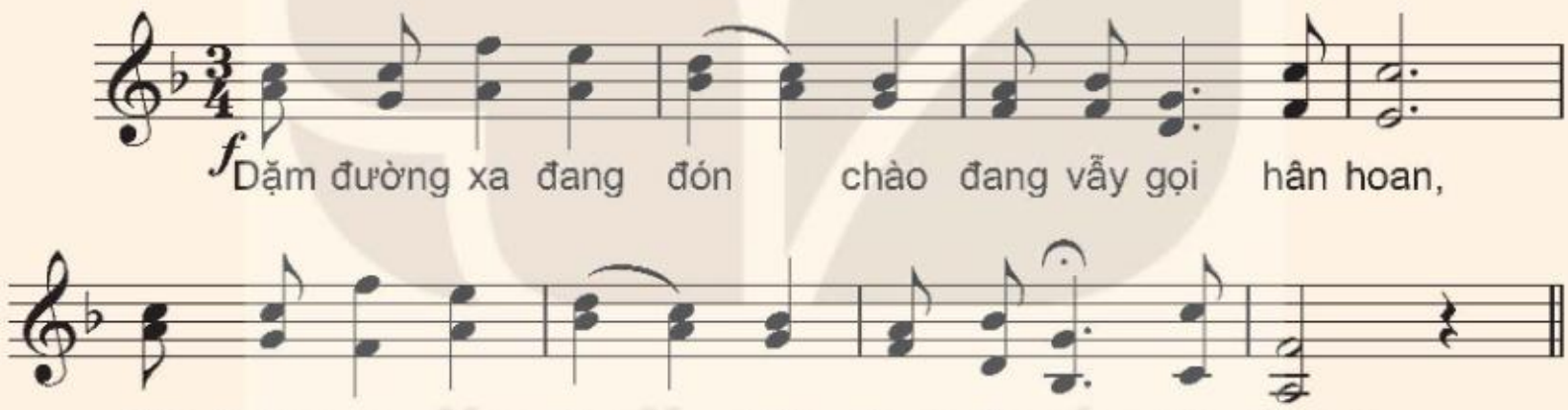

P. I. Tchaikovsky (1840 – 1893) là nhà soạn nhạc nổi tiếng người Nga. Ông đã sáng tác nhiều thể loại như: giao hưởng, nhạc kịch, nhạc thính phòng, romance,... *Mùa xuân* là ca khúc có tính chất âm nhạc trữ tình, trong sáng, lời ca miêu tả về cảnh sắc thiên nhiên tươi đẹp và yên bình của nước Nga.

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, ngắt câu, ngắt đoạn, điều tiết hơi đều đặn. Miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại và thả lỏng cơ thể khi hát.

– Hát với tốc độ chậm sau đó nâng lên đúng tốc độ quy định, hát chính xác cao độ, trường độ của bài.

1. Thực hành luyện tập giai điệu có bước nhảy quãng.

2. Thực hành hát bè trích đoạn ca khúc *Mùa xuân* của P. I. Tchaikovsky.

Thể hiện trích đoạn ca khúc *Mùa xuân* của P. I. Tchaikovsky kết hợp một số động tác cơ thể.

Bài 4

NHẠC CỤ: BÀI NHẠC CỤ SỐ 2 GIỌNG PHA TRƯỞNG
NGHE NHẠC: CHƯƠNG I TỨ TẤU ĐÀN DÂY CỦA W. A. MOZART

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Nhạc cụ
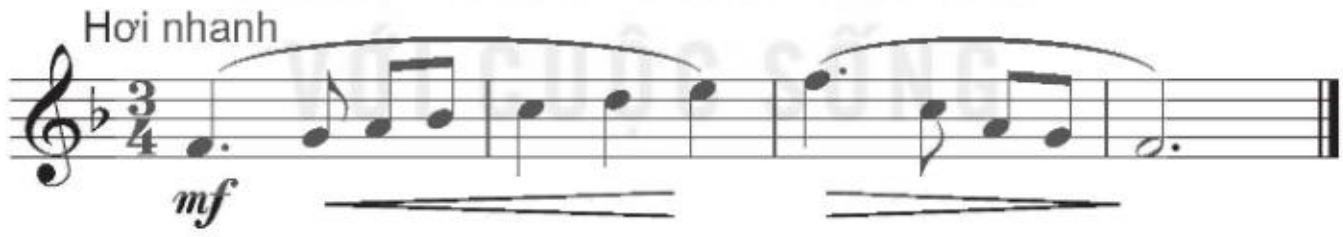
- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, nhịp độ, sắc thái và kĩ thuật liền tiếng *Bài nhạc cụ số 2* giọng Pha trưởng.
- Biết kết hợp các loại nhạc cụ để hoà tấu.

Nghe nhạc

- Biết biểu lộ thái độ và cảm xúc âm nhạc thông qua vận động hoặc ngôn ngữ cơ thể.
- Biết cảm nhận, đánh giá được vẻ đẹp, giá trị nghệ thuật của tác phẩm âm nhạc và tưởng tượng khi nghe nhạc.
- Nhận biết được chủ đề âm nhạc khi nghe chương I bản *Divertimento* số 3 giọng Pha trưởng cho tứ tấu đàn dây của nhạc sĩ W. A. Mozart.
- Nêu được tên của các nhạc cụ tham gia hoà tấu chương I bản *Divertimento* số 3 giọng Pha trưởng cho tứ tấu đàn dây của nhạc sĩ W. A. Mozart.

I. Nhạc cụ: Bài nhạc cụ số 2 giọng Pha trưởng
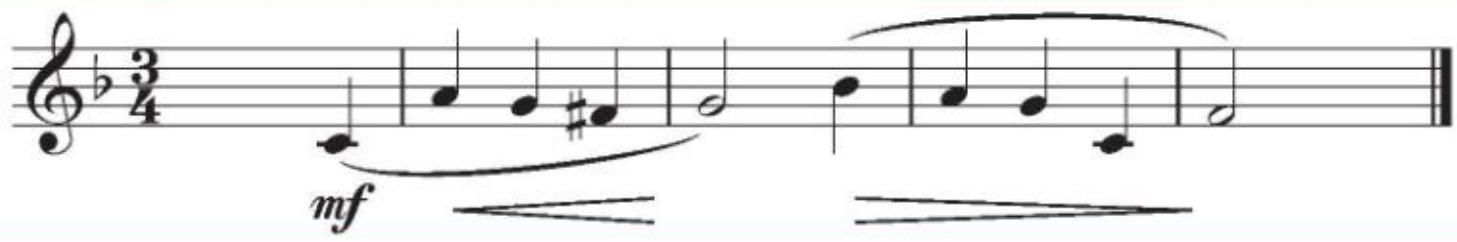
Thể hiện mẫu giai điệu dưới đây bằng các nhạc cụ đã học:

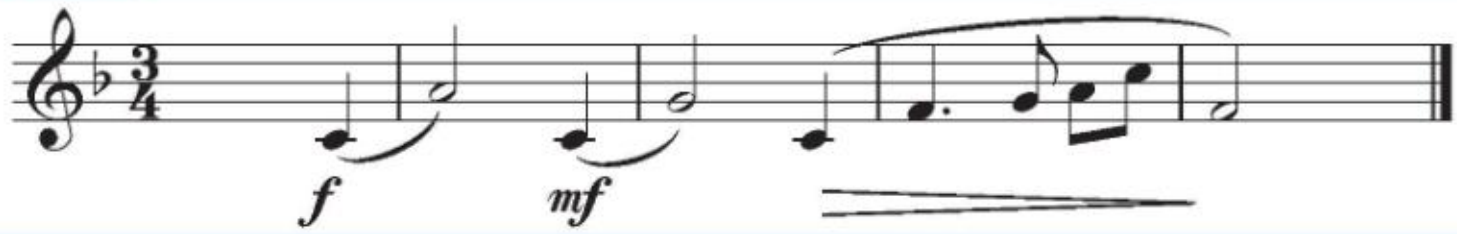
Sử dụng những nhạc cụ mà em biết để thực hiện các mẫu luyện tập dưới đây:

1. Luyện mẫu âm

Mẫu 1
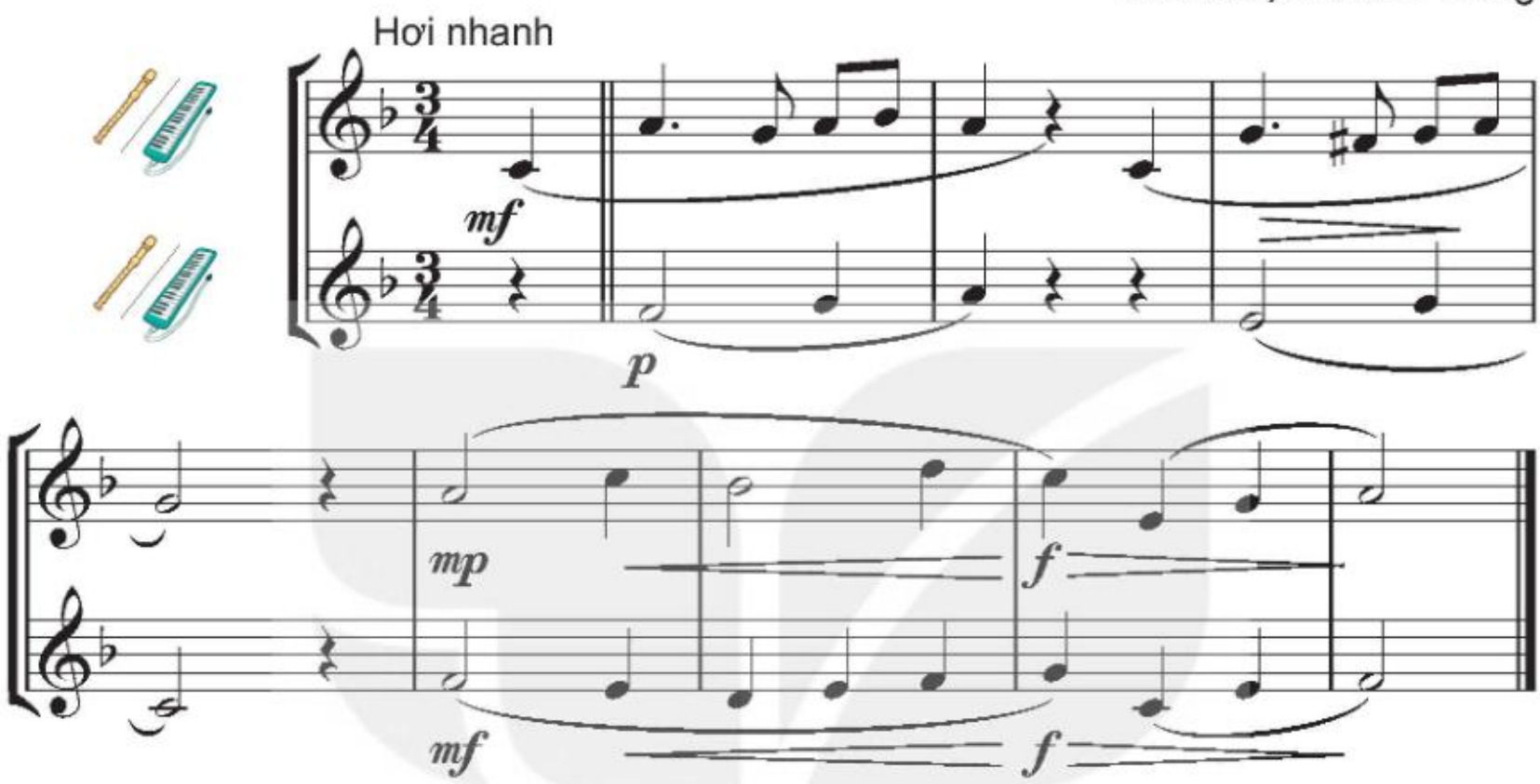

Mẫu 2

2. Bài nhạc cụ số 2 giọng Pha trưởng

Biên soạn: Xuân Cung

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Tập kĩ từng tiết nhạc theo đúng kĩ thuật của từng bè.

– Ghép nối các tiết nhạc với nhau của từng bè.

– Kết hợp hoà tấu 2 bè.

– Diễn tấu cả bài đúng cao độ, trường độ, nhịp độ, sắc thái.

1. Các nhóm đổi bè cho nhau để luyện tập.

2. Nhận xét về sự hoà quyện âm thanh giữa hai bè nhạc cụ giai điệu. So sánh giữa hai bè nhạc cụ giai điệu về sắc thái.

Chọn một câu hát trong bài *Mùa xuân* (trang 21) và thể hiện lại giai điệu câu nhạc đó trên nhạc cụ mà em biết.

II. Nghe nhạc: Chương I tứ tấu đàn dây của Mozart

Xem video giới thiệu sơ lược về tiểu sử và một số tác phẩm nổi tiếng của nhạc sĩ W. A. Mozart.

Divertimento là một thể loại âm nhạc giải trí có tính chất nhẹ nhàng, vui tươi, thường dành cho nhạc cụ độc tấu hoặc dàn nhạc nhỏ hoà tấu. W. A. Mozart viết rất nhiều tác phẩm cho thể loại này nhưng bản *Divertimento* số 3 giọng Pha trưởng cho tứ tấu đàn dây là một trong những tác phẩm nổi tiếng nhất của ông.
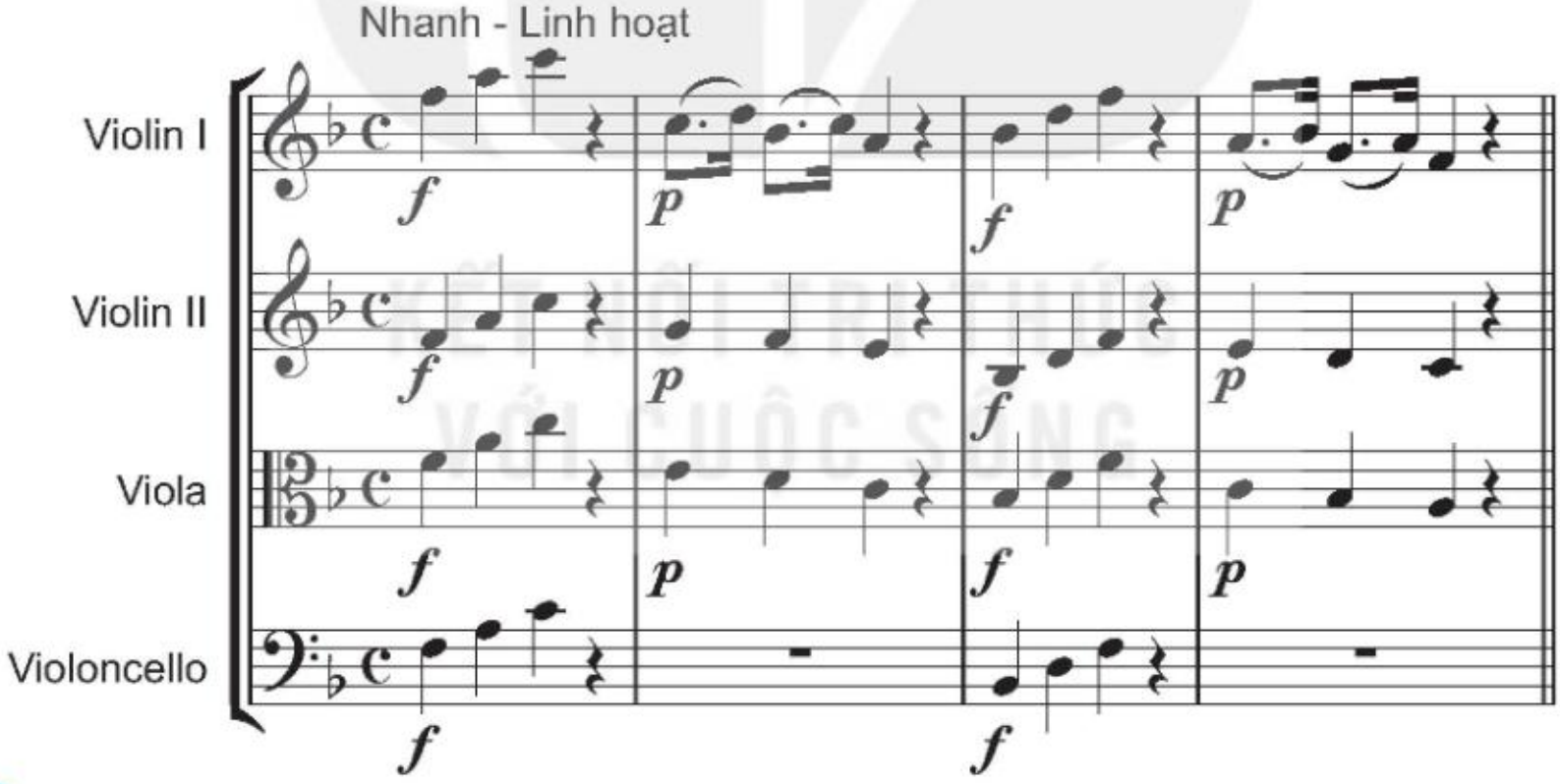
Tác phẩm gồm 3 chương với những tính chất âm nhạc khác nhau. Chương I có tốc độ nhanh (Allegro), giai điệu linh hoạt, trong sáng, khoẻ khoắn nhưng vẫn mang nét duyên dáng và tinh tế. Kĩ thuật và âm sắc của các nhạc cụ dây như violon 1, violon 2, viola và cello kết hợp với nhau một cách nhuần nhuyễn, hoà quyện, tạo sức lôi cuốn đối với người nghe.

Divertimento số 3

(Cho tứ tấu đàn dây)

(Trích)

Nhạc: W. A. Mozart

1. Nêu cảm nhận về tính chất âm nhạc chương I bản *Divertimento số 3* giọng Pha trưởng cho tứ tấu đàn dây của W. A. Mozart.

2. Nêu tên các nhạc cụ đàn dây tham gia hoà tấu bản *Divertimento* giọng Pha trưởng của W. A. Mozart.

Hãy tìm, nghe một bản *Divertimento* mà em yêu thích và nêu cảm nhận về tính chất âm nhạc của tác phẩm.

Chủ đề 3

VIỆT NAM QUÊ HƯƠNG TÔI

Bài 1

LÍ THUYẾT ÂM NHẠC: GIỌNG RÊ THỨ
ĐỌC NHẠC: BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 3 GIỌNG RÊ THỨ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Lí thuyết âm nhạc

- Nhận biết được các dấu hiệu và nêu được tính chất của giọng Rê thứ tự nhiên và Rê thứ hoà thanh.
- Nêu được tên các bậc ổn định trong hàng âm giọng Rê thứ.
- Phân biệt được sự khác nhau giữa giọng Rê thứ tự nhiên và Rê thứ hoà thanh.
- Chép được các nét nhạc ở giọng Rê thứ.

Đọc nhạc

- Đọc đúng cao độ gam của giọng Rê thứ.
- Đọc đúng cao độ, trường độ, nhịp độ và sắc thái của *Bài đọc nhạc số 3*.
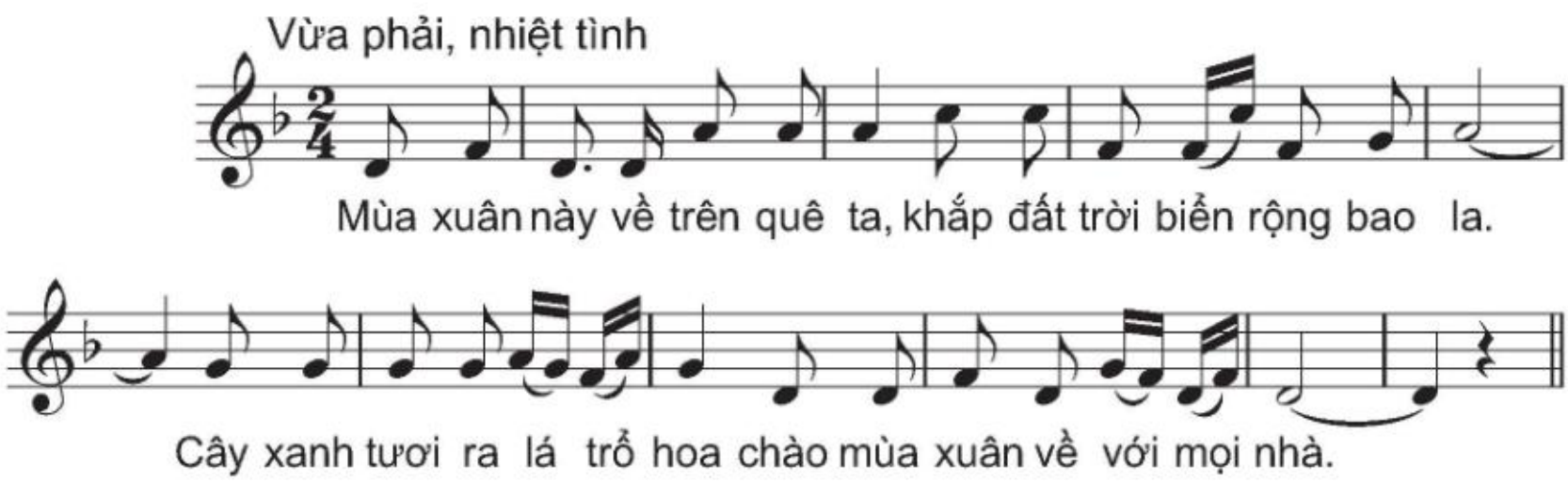
I. Lí thuyết âm nhạc: Giọng Rê thứ

Quan sát và nhận xét về hoá biểu, âm kết, dấu hoá bất thường của các trích đoạn ca khúc dưới đây:

Mùa xuân trên Thành phố Hồ Chí Minh

(Trích)
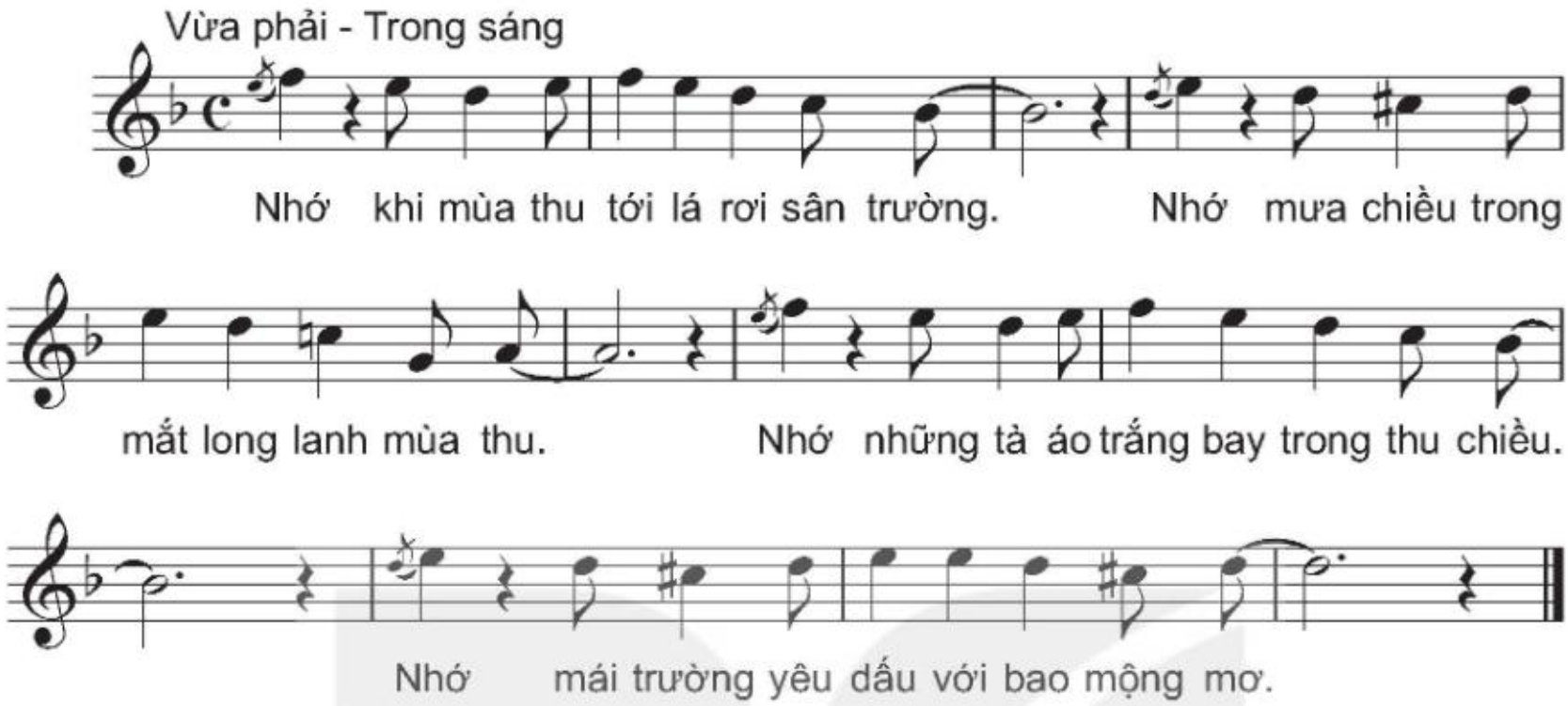
Nhạc và lời: Xuân Hồng

Chiều thu nhớ trường

(Trích)

Nhạc và lời: Cao Minh Khanh

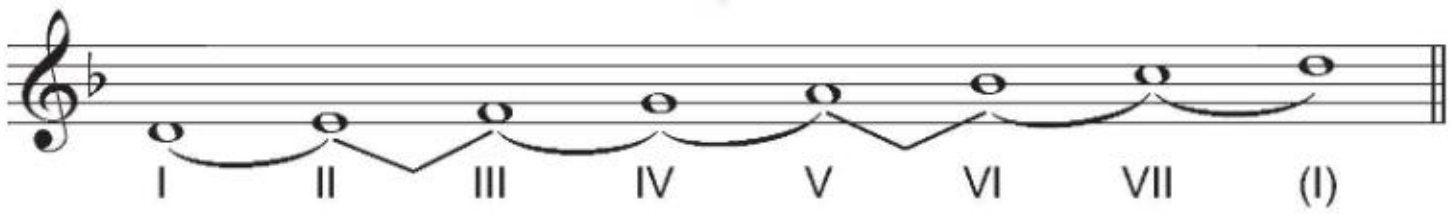
1. Hoá biểu, âm chủ và các bậc ổn định của giọng Rê thứ

Giọng Rê thứ có một dấu giáng ở hoá biểu (là dấu giáng thứ nhất trên hoá biểu) được đặt tại vị trí của nốt Si.

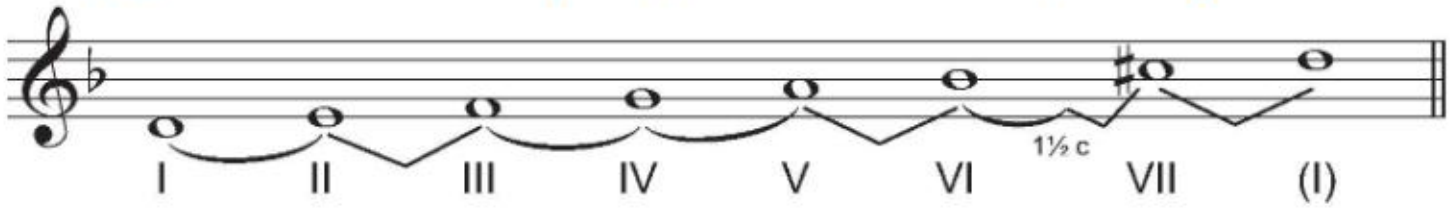
Hàng âm của giọng Rê thứ gồm 7 bậc bắt đầu từ âm Rê, âm chủ là Rê (bậc I).

Trong các bậc của hàng âm, bậc I, bậc III và bậc V là các bậc ổn định. Những bậc còn lại là bậc không ổn định. Có hai loại giọng Rê thứ phổ biến là:

- **Giọng Rê thứ tự nhiên**

- **Giọng Rê thứ hoà thanh (có bậc VII là nốt Đô được nâng lên nửa cung)**
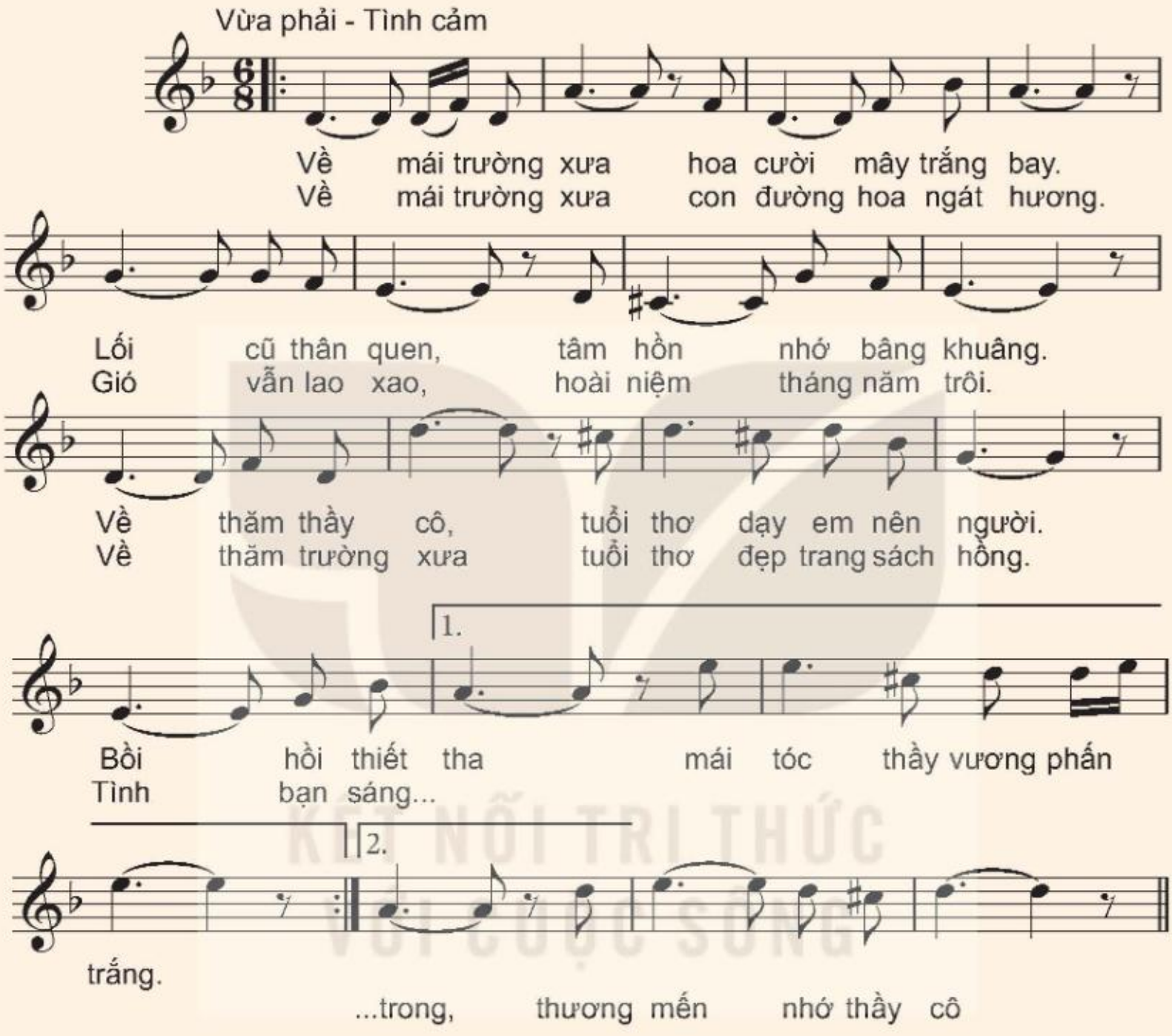

2. Tính chất của giọng Rê thứ

Giọng Rê thứ tự nhiên và hoà thanh thường có tính chất mềm mại, êm dịu do cấu tạo các bậc trong hàng âm của giọng, đặc biệt là các bậc âm ổn định (bậc I, bậc III và bậc V).

Hãy quan sát trích đoạn ca khúc dưới đây và xác định xem trích đoạn thuộc giọng Rê thứ nào.

Trở về mái trường xưa

Nhạc và lời: Cao Minh Khanh
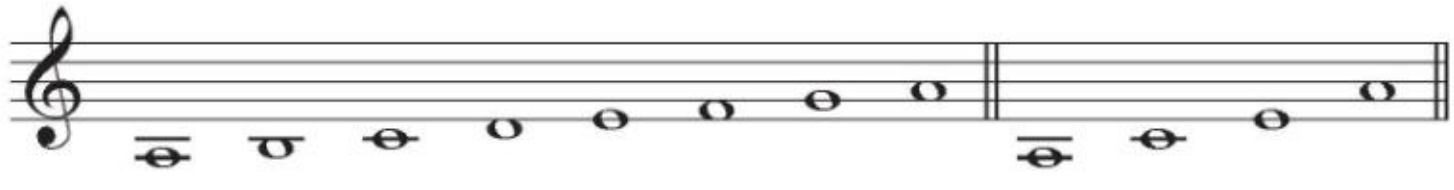

Đánh dấu các âm ổn định của trích đoạn trên và chép vào vở.
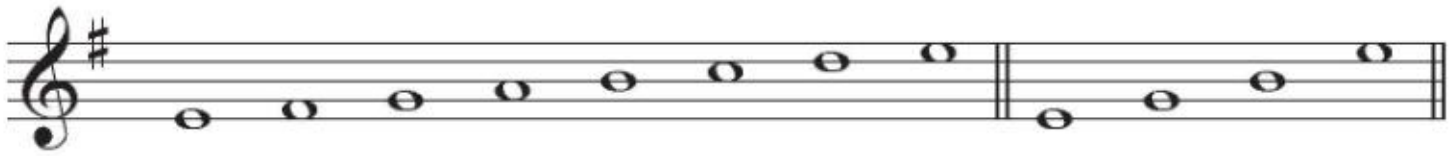
II. Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ

Đọc một số gam thứ và các âm ổn định của giọng thứ đã học

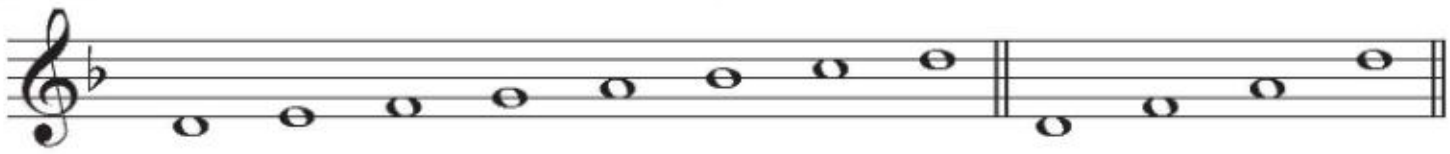
- **Gam La thứ**

- **Gam Mi thứ**
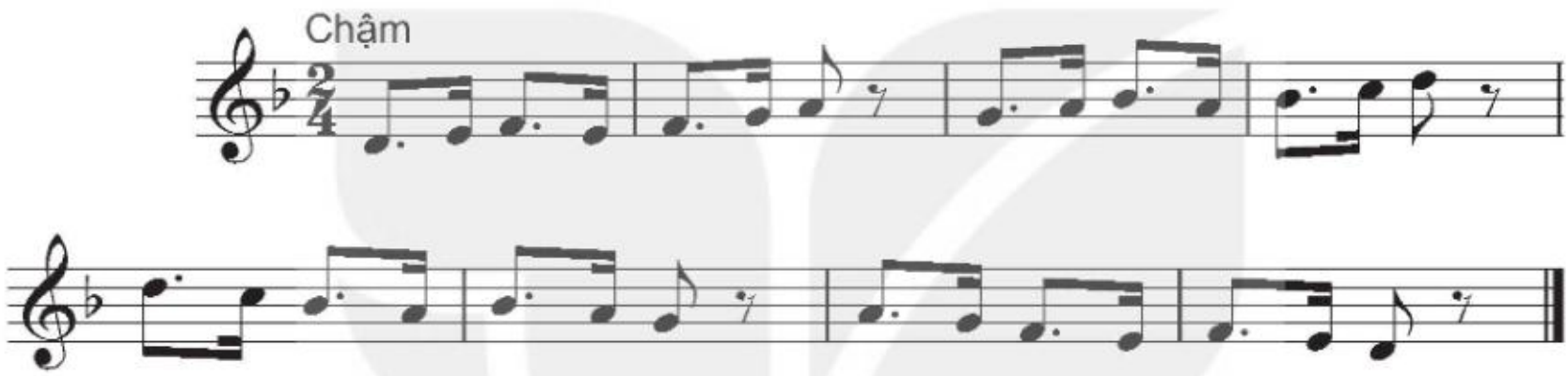

1. Đọc gam Rê thứ và các âm ổn định
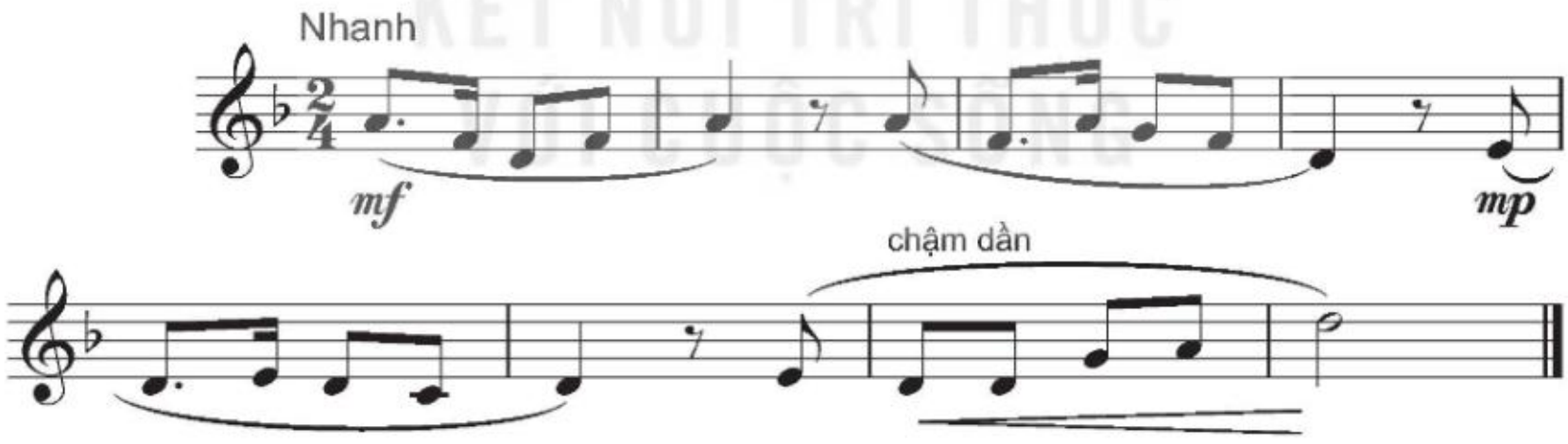

2. Đọc quãng hai đi lên và đi xuống trên giọng Rê thứ theo âm hình tiết tấu

3. Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ

Biên soạn: Xuân Cung

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Đọc tên nốt theo tiết tấu.

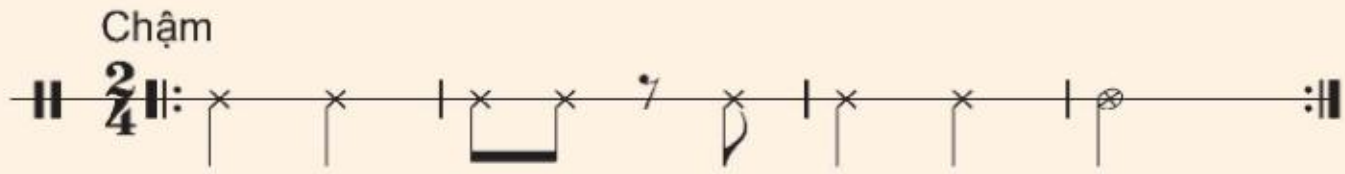
– Đọc tên nốt đúng cao độ.

– Đọc chậm rãi từng tiết nhạc đúng cao độ với tiết tấu.

– Đọc đúng cao độ, tiết tấu cả bài đọc nhạc đảm bảo đúng tốc độ và sắc thái.

KẾT NỐI TRI THỨC

Sử dụng các nhạc cụ gõ mà em biết để đệm cho *Bài đọc nhạc số 3* theo âm hình tiết tấu dưới đây:

Hãy đọc nét nhạc dưới đây ở giọng Rê thứ hoà thanh.
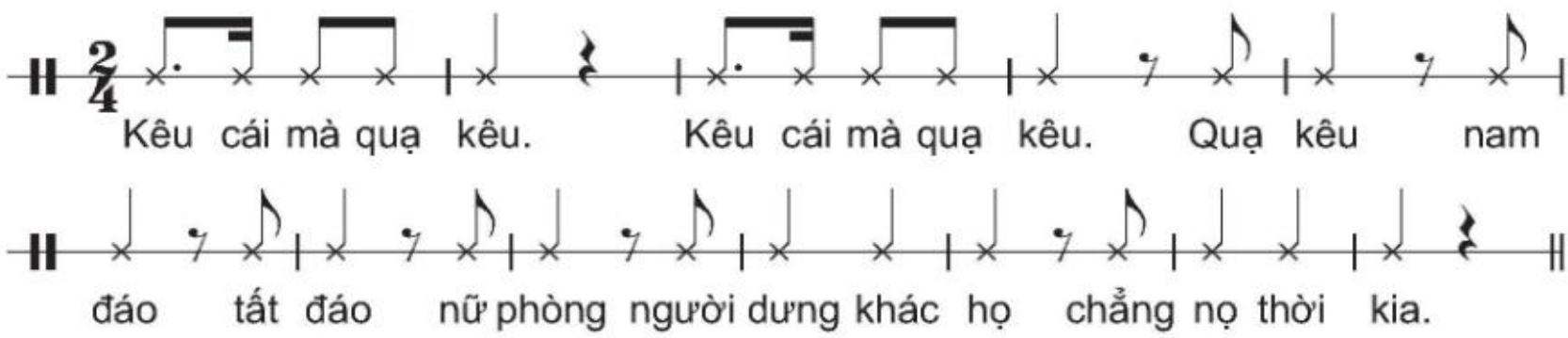

Bài 2 HÁT

LÍ QUẠ KÊU

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái, lời ca và kĩ thuật hát luyến âm bài *Lí quạ kêu*.
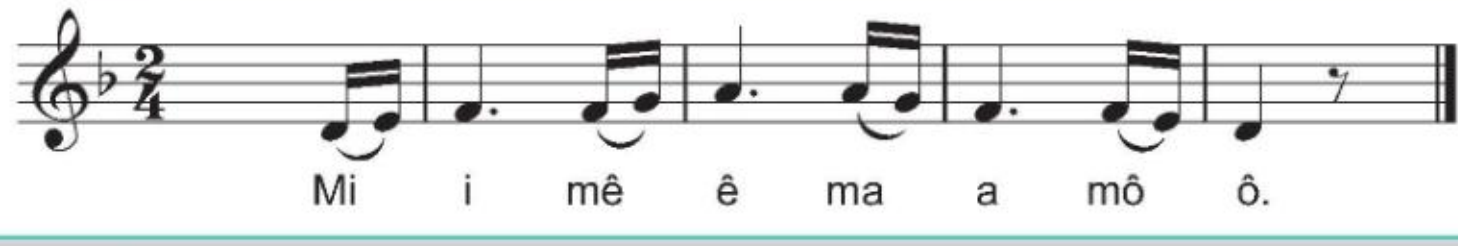
Đọc lời ca theo tiết tấu:
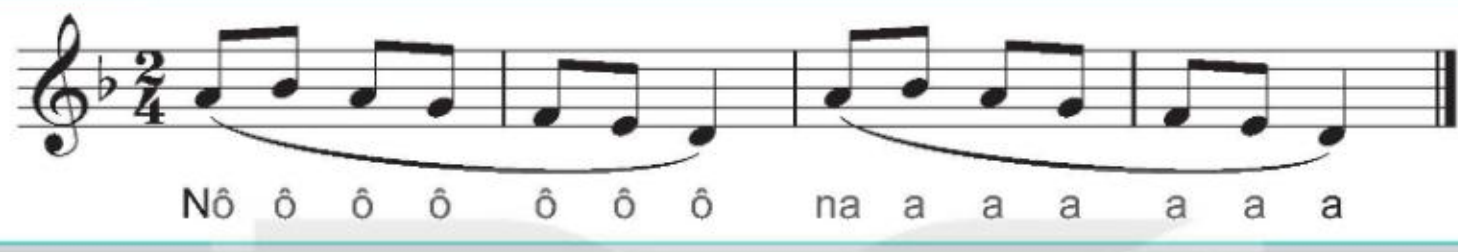

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, miệng mở tự nhiên, hàm dưới thả lỏng mềm mại, nét mặt tươi tắn.
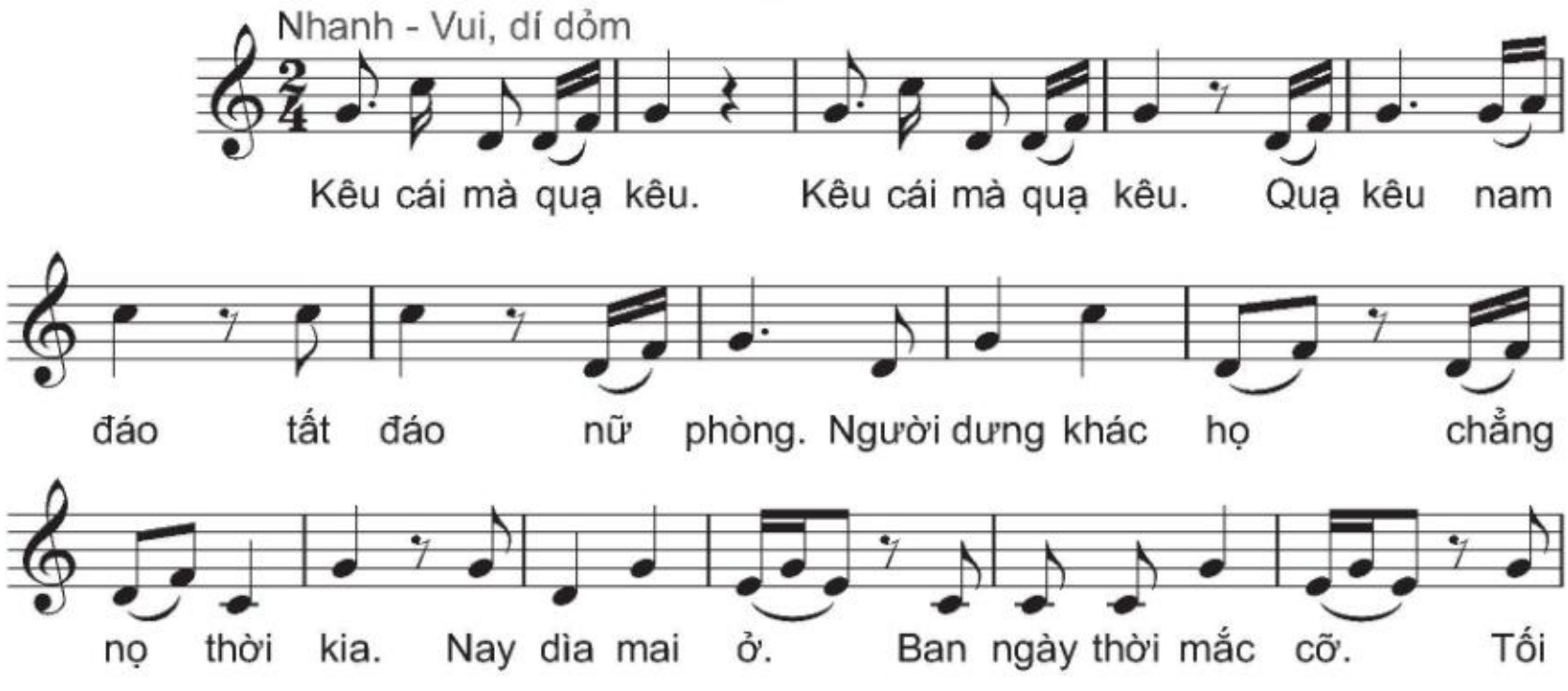
– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng hai thứ trong tầm âm phù hợp.

2. Học hát
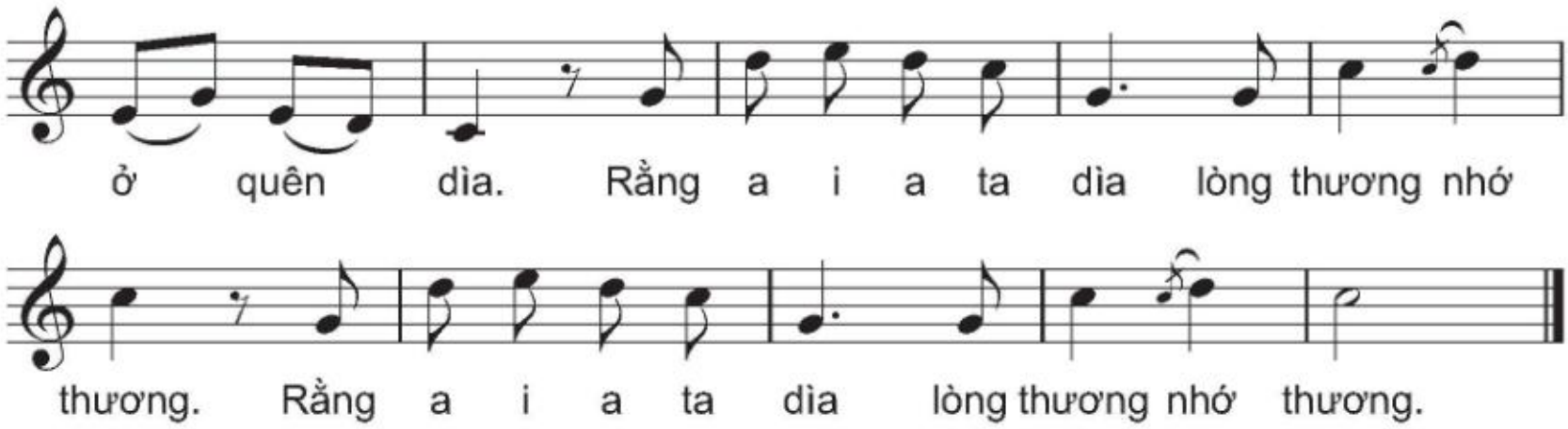
Lí quạ kêu

Dân ca Nam Bộ

Kí âm: Hoa Sim

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Lí quạ kêu là bài dân ca quen thuộc của người dân Nam Bộ. Trong từng câu dân ca chứa đựng tình cảm vui tươi, dí dỏm, hài hước.

Bài dân ca có sử dụng một số từ địa phương như: dìa (về), nam đáo nữ phòng (nam đến phòng nữ), tất (nhất định, chắc chắn).
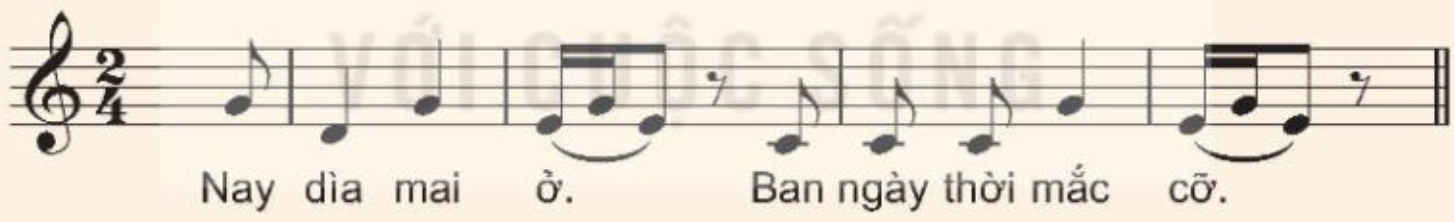
Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi sâu tại dấu lặng đơn, lặng đen. Đặt âm thanh nhẹ nhàng, phát âm rõ chữ, hát nhấn mạnh hơn ở đầu mỗi nhịp. Miệng mở tự nhiên, thả lỏng cơ thể khi hát.
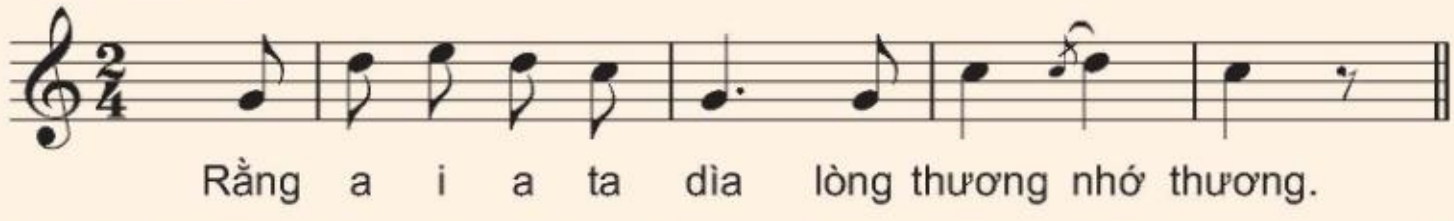
– Hát chính xác tiết tấu tại các nhịp 1, 3; luyến đủ nốt các ca từ "quạ", "nam", "nữ", "họ", "chẳng".

1. Luyện tập hát nhuần nhuyễn các giai điệu dưới đây:

– Giai điệu 1

– Giai điệu 2

2. Thể hiện bài dân ca *Lí quạ kêu* kết hợp gõ thanh phách hoặc nhạc cụ tự chế.

Em hãy chọn một trong những chủ đề về quê hương, đất nước, tình bạn và đặt lời mới cho bài *Lí quạ kêu*.

Bài 3

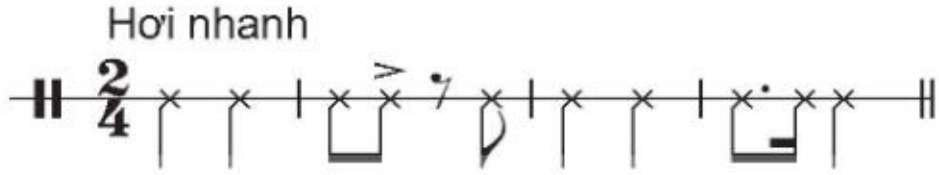
NHẠC CỤ

BÀI NHẠC CỤ SỐ 3 GIỌNG RÊ THỨ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Thể hiện đúng cao độ, trường độ, nhịp độ, sắc thái và kĩ thuật liền tiếng *Bài nhạc cụ số 3*.
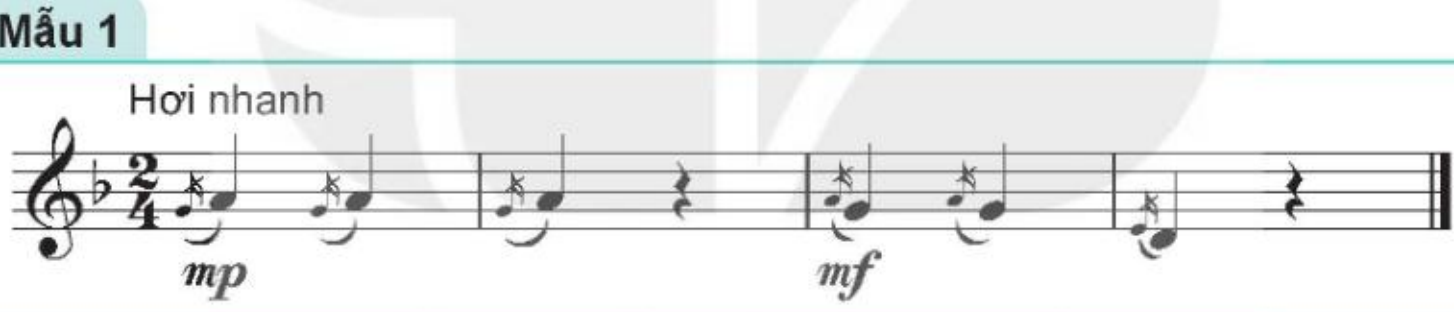
Thể hiện mẫu tiết tấu dưới đây bằng các nhạc cụ gõ hoặc động tác cơ thể phù hợp:

Sử dụng những nhạc cụ mà em biết để thực hiện các mẫu luyện tập dưới đây:

1. Luyện mẫu âm
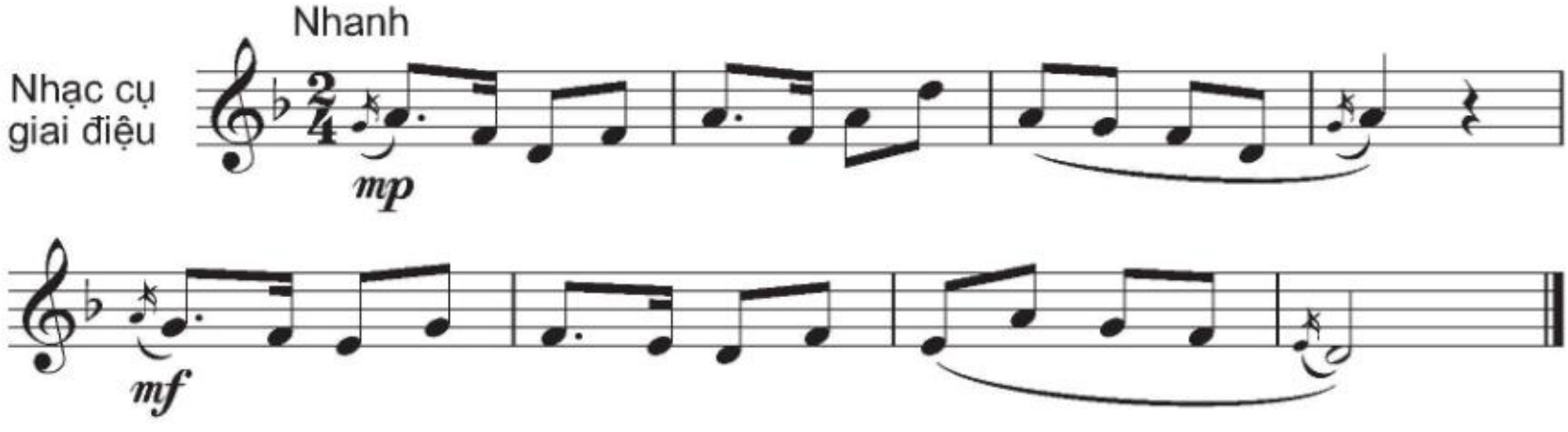
Mẫu 1

Mẫu 2

2. Bài nhạc cụ số 3 giọng Rê thứ

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Tập kĩ từng tiết nhạc theo đúng kĩ thuật.

– Ghép nối các tiết nhạc với nhau.

– Diễn tấu cả bài đúng cao độ, trường độ, nhịp độ, sắc thái.

1. Chia nhóm sử dụng 2 nhạc cụ khác nhau diễn tấu nối tiếp 2 câu nhạc của *Bài nhạc cụ số 3*.

2. Đưa ra nhận xét về kết quả luyện tập của nhóm và các nhóm khác.

Sử dụng nhạc cụ gõ để đệm cho *Bài nhạc cụ số 3* theo âm hình tiết tấu sau:

Biên soạn: Xuân Cung

Bài 4

THƯỜNG THỨC ÂM NHẠC

SƠ LƯỢC VỀ LỊCH SỬ ÂM NHẠC VIỆT NAM

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Nêu được vài nét về các giai đoạn lịch sử âm nhạc Việt Nam.
- Kể tên được một số nhạc sĩ và tác phẩm tiêu biểu.
- Cảm nhận được giá trị nghệ thuật của trích đoạn *Aria Cô Sao*.

Nghe/xem ca khúc *Đóng nhanh lúa tốt* của nhạc sĩ Lê Lôi – thơ Huyền Tâm và nêu tính chất âm nhạc của ca khúc.

Lịch sử âm nhạc Việt Nam trải qua ba thời kì lớn, đó là: Thời kì dựng nước và giữ nước, thời kì xây dựng quốc gia phong kiến độc lập tự chủ, thời kì Pháp thuộc và đấu tranh giành độc lập, thống nhất xây dựng chủ nghĩa xã hội.

1. Âm nhạc thời kì dựng nước và giữ nước (khoảng từ thiên niên kỉ thứ II TCN đến đầu thế kỉ X)

- **Âm nhạc thời Hùng Vương – An Dương Vương (từ thiên niên kỉ thứ II TCN đến thế kỉ II TCN)**

Đây là thời kì đặt nền móng cho những truyền thống văn hoá và âm nhạc dân tộc. Âm nhạc của cư dân Văn Lang – Âu Lạc gắn bó chặt chẽ với cuộc sống lao động. Đã hình thành nhiều hình thức âm nhạc khác nhau và có đủ các loại nhạc khí thuộc các họ: Họ tự thân vang (trống đồng, đàn đá, cồng chiêng), họ màng rung (các loại trống da), họ hơi (khèn bàu, tù và bằng sừng).

Trống đồng Đông Sơn

- **Âm nhạc thời Bắc thuộc và chống Bắc thuộc (từ thế kỉ II TCN đến đầu thế kỉ X)**

Dưới thời Bắc thuộc, ở khu vực phía Bắc, xuất hiện yếu tố giao lưu văn hoá nghệ thuật Việt – Hán. Âm nhạc và nhạc cụ của người Hán được du nhập vào Việt Nam như: cặp chũm choẹ, kèn dăm kép,...

Ở khu vực phía Nam, âm nhạc có sự ảnh hưởng từ văn hoá Ấn Độ, xuất hiện các nhạc khí du nhập như sáo ngang, trống Ghi năng. Giai đoạn này, nền âm nhạc chuyên nghiệp bắt đầu hình thành và phát triển.

2. Âm nhạc thời kì xây dựng quốc gia phong kiến độc lập tự chủ (thế kỉ X đến giữa thế kỉ XIX)

- **Giai đoạn từ thế kỉ X đến thế kỉ XV**

Dưới các triều đại nhà Ngô, Đinh, Tiền Lê, Lý, Trần, Hồ, âm nhạc phát triển rực rỡ và có sự giao thoa, tiếp thu từ âm nhạc Trung Hoa và Ấn Độ.

Trong giai đoạn này, đã hình thành hai dòng nhạc là âm nhạc dân gian và âm nhạc cung đình.

Âm nhạc cung đình và sân khấu chèo ra đời dưới thời nhà Lý.

- **Giai đoạn từ thế kỉ XV đến giữa thế kỉ XIX**

Dưới các triều Hậu Lê và triều Nguyễn, nền âm nhạc dân tộc đã có những bước phát triển mới: Âm nhạc cung đình đã hình thành các tổ chức dàn nhạc như *Nhã nhạc, Đại nhạc, Tiểu nhạc,...*; âm nhạc dân gian ở miền Bắc có dàn *Bát âm*, ở miền Nam có dàn *Ngũ âm* của người Khmer dùng trong các lễ hội và tang lễ; xuất hiện một số nhạc khí du nhập từ nước ngoài như đàn tranh, đàn tì bà, đàn nhị, hồ,...; nhiều thể loại ca nhạc cổ truyền phát triển như *hát Cửa đình, Chèo, Tuồng, Ca Huế*, Nhã nhạc cung đình Huế,...

Nhã nhạc cung đình Huế

3. Âm nhạc thời kì Pháp thuộc và đấu tranh giành độc lập, thống nhất xây dựng chủ nghĩa xã hội (từ giữa thế kỉ XIX đến nay)

- **Giai đoạn Pháp thuộc (từ giữa thế kỉ XIX đến trước năm 1945)**

Đây là giai đoạn phát triển tự phát của âm nhạc Việt Nam trước sự ảnh hưởng mạnh mẽ của văn hoá nghệ thuật phương Tây, đặc biệt là âm nhạc Pháp. Nổi bật là sự ra đời của bộ phận nhạc mới, làm thay đổi diện mạo cơ bản của âm nhạc nước ta.

Xuất hiện phong trào sáng tác theo phương pháp Tây Âu và sự ra đời âm nhạc Cải cách. Âm nhạc Việt Nam đã tiếp thu những yếu tố từ phương Tây và hình thành một nền âm nhạc mới mang phong cách và tâm hồn dân tộc. Nhiều ca khúc mới được sáng tác dựa trên thang âm, điệu thức trưởng, thứ phương Tây và hệ thống thang năm âm dân tộc. Xuất hiện các khuynh hướng sáng tác như khuynh hướng lãng mạn, khuynh hướng hùng ca yêu nước và khuynh hướng cách mạng với những ca khúc nổi tiếng như *Bình minh* của nhạc sĩ Nguyễn Xuân Khoát – thơ Thế Lữ, *Tiếng gọi thanh niên* của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước, *Cùng nhau đi hồng binh* của nhạc sĩ Đinh Nhu, *Du kích ca* của nhạc sĩ Đỗ Nhuận,...

- **Giai đoạn đấu tranh giành độc lập, thống nhất và xây dựng chủ nghĩa xã hội (từ năm 1945 đến nay)**

Giai đoạn từ năm 1945 đến năm 1975

Năm 1945, Cách mạng tháng Tám thành công, âm nhạc cách mạng chính thức ra đời, nền âm nhạc chuyên nghiệp ở miền Bắc cũng được hình thành và phát triển, tiêu biểu như ca khúc *Bộ đội về làng* của nhạc sĩ Lê Yên, *Trường ca sông Lô* của nhạc sĩ Văn Cao, *Cấy chiêm* của nhạc sĩ Tô Vũ – thơ Quách Vinh, *Đóng nhanh lúa tốt* của nhạc sĩ Lê Lôi – thơ Huyền Tâm, thanh xướng kịch *Nguyễn Văn Trỗi* của nhạc sĩ Đàm Linh, nhạc kịch *Cô Sao*, *Người tạc tượng* của nhạc sĩ Đỗ Nhuận, *Bên bờ K'rông Pa* của nhạc sĩ Nhật Lai,... Ở miền Nam, nhiều nhạc sĩ đã thành công với những ca khúc về đề tài kháng chiến. Tiêu biểu có ca khúc *Lên ngàn* của nhạc sĩ Hoàng Việt, *Tiểu đoàn 307*

của nhạc sĩ Nguyễn Hữu Trí, *Con kênh xanh xanh* của nhạc sĩ Ngô Huỳnh, *Tình đồng chí* của nhạc sĩ Minh Quốc,...; các thể loại khí nhạc phát triển như *giao hưởng, concerto, sonate*.

Giai đoạn từ năm 1975 đến nay

Từ năm 1975, âm nhạc Việt Nam đạt được nhiều thành tựu mới. Đề tài sáng tác chủ yếu trong giai đoạn này là ca ngợi Đảng, Bác Hồ, những chiến công lẫy lừng của cuộc kháng chiến chống Mỹ, tình yêu quê hương, đất nước, tiêu biểu là các ca khúc như: *Viếng lăng Bác* của nhạc sĩ Hoàng Hiệp, *Lời Bác dặn trước lúc đi xa* của nhạc sĩ Trần Hoàn, *Mùa xuân trên Thành phố Hồ Chí Minh* của nhạc sĩ Xuân Hồng, *Bài ca không quên* của nhạc sĩ Phạm Minh Tuấn, *Quê hương* (nhạc Giáp Văn Thạch, thơ Đỗ Trung Quân),... Lĩnh vực đào tạo và biểu diễn đạt được nhiều thành tựu mới. Một trong những thành tựu rực rỡ nhất, đó là vào năm 1980, Nghệ sĩ Nhân dân Đặng Thái Sơn đã đoạt giải nhất cuộc thi piano quốc tế mang tên Chopin tại Ba Lan. Sự kiện này đã được bạn bè thế giới khâm phục và ngưỡng mộ.

Từ năm 2000 đến nay, âm nhạc phong phú, đa dạng về đề tài và nội dung. Đề tài lịch sử, tình yêu quê hương đất nước và truyền thống dân tộc luôn được đề cao. Nhiều ca khúc về bảo vệ biển đảo đã góp phần khích lệ tinh thần dân tộc. Nhiều nghệ sĩ đã biểu diễn thành công những tác phẩm âm nhạc trong nước và nước ngoài, được công chúng mến mộ. Dòng nhạc Cổ điển thính phòng, dân gian và nhạc nhẹ phát triển, cân đối, hài hoà.

- **Nghe *Aria Cô Sao* của nhạc sĩ Đỗ Nhuận**

Aria Cô Sao là một khúc hát trong vở nhạc kịch *Cô Sao* của nhạc sĩ Đỗ Nhuận. Vở nhạc kịch gồm 3 màn, nội dung kể về cuộc đấu tranh của đồng bào, chiến sĩ vùng Tây Bắc chống Pháp, Nhật cùng bọn tay sai và ca ngợi mối tình đẹp đẽ của cô gái người dân tộc Thái mang tên A Sao với Hà (một tù nhân chính trị Việt Minh).

Năm 1965, vở nhạc kịch được công diễn lần đầu tại Nhà hát Lớn Hà Nội. Sau này, *Aria Cô Sao* đã được tách ra thành một tác phẩm độc lập và trình diễn trên nhiều sân khấu âm nhạc chuyên nghiệp trong và ngoài nước. Giai điệu của tác phẩm mang tính trữ tình, tự sự kết hợp với lời ca thể hiện tâm trạng day dứt, khắc khoải. Tiết tấu và nhịp độ được thay đổi liên tục phản ánh sự xáo động nội tâm.

1. Hãy chọn những giai đoạn tiêu biểu trong ba thời kì lịch sử âm nhạc Việt Nam và giới thiệu với bạn của mình.

2. Hãy nêu tên một số tác giả, tác phẩm tiêu biểu trong giai đoạn từ năm 1945 đến năm 1975 và từ năm 1975 đến nay.

3. Đặc điểm nổi bật trong âm nhạc và nội dung *Aria Cô Sao* là gì?

Hãy sưu tầm một tác phẩm hoà tấu nhạc cụ dân tộc để nghe/xem và chia sẻ với các bạn của mình.

Chủ đề 4

GIAI ĐIỆU KÍ ỨC

Bài 1

LÍ THUYẾT ÂM NHẠC: CÁC HỢP ÂM CỦA GIỌNG RÊ THỨ
NGHE NHẠC: TRƯỜNG CA SÔNG LÔ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Lí thuyết âm nhạc

- Nhận biết được các hợp âm của giọng Rê thứ tự nhiên và Rê thứ hoà thanh.
- Cảm nhận được sự hòa quyện các âm trong hợp âm của giọng Rê thứ.
- Xác định được các hợp âm đệm trong bản nhạc giọng Rê thứ.
- Chép được giai điệu và vận dụng các hợp âm đã học vào đặt hợp âm đệm cho ca khúc hoặc bản nhạc giọng Rê thứ.

Nghe nhạc

- Biết biểu lộ thái độ và cảm xúc âm nhạc thông qua vận động hoặc ngôn ngữ cơ thể.
- Cảm nhận và đánh giá được vẻ đẹp, giá trị nghệ thuật của tác phẩm âm nhạc; biết tưởng tượng khi nghe nhạc.
- Nêu được tính chất âm nhạc trong trích đoạn *Trường ca sông Lô* của nhạc sĩ Văn Cao.
- Nhận ra tên bản nhạc và tên tác giả từ một vài nét nhạc điển hình.
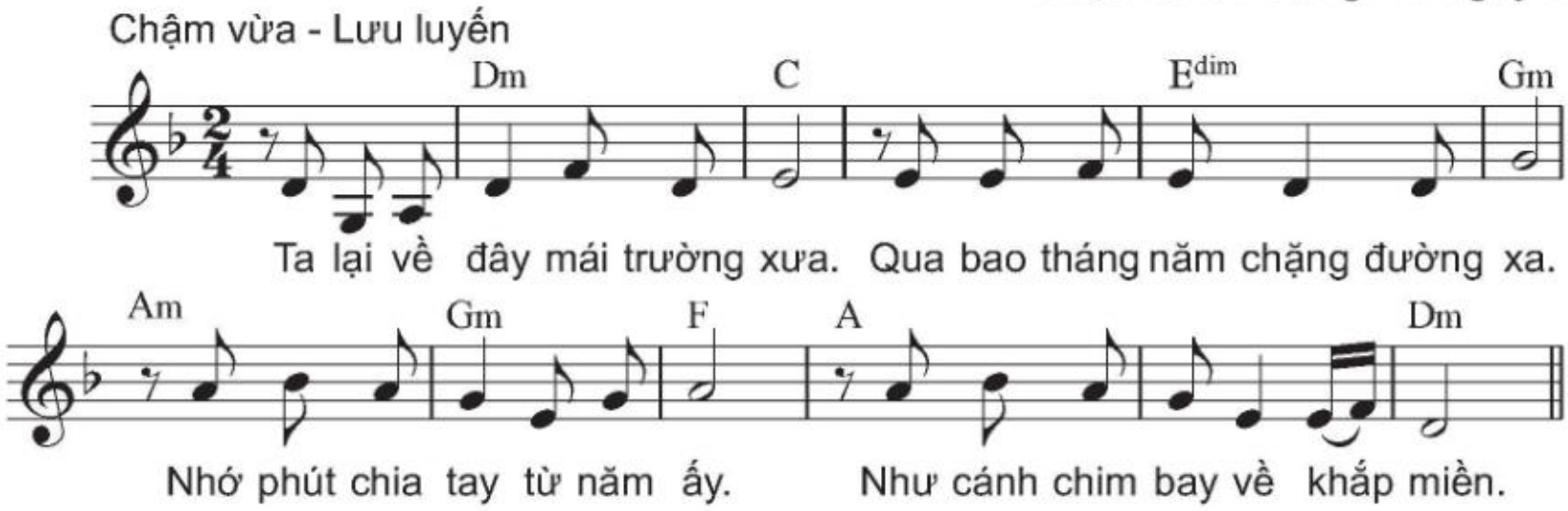
I. Lí thuyết âm nhạc: Các hợp âm của giọng Rê thứ

Quan sát trích đoạn ca khúc dưới đây và cho biết có những kí hiệu hợp âm nào.

Trở lại mái trường xưa
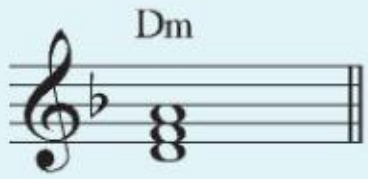
(Trích)

Nhạc và lời: Đặng An Nguyên

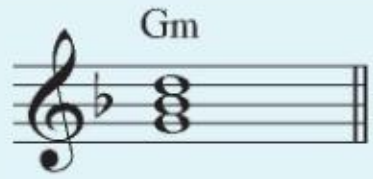

1. Các hợp âm ba chính của giọng Rê thứ

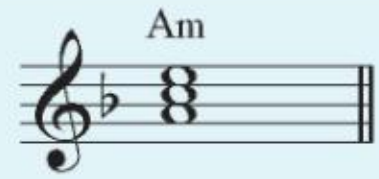
Giọng Rê thứ có ba hợp âm ba chính được thành lập trên các bậc: bậc I, bậc IV và bậc V, các hợp âm này đều là hợp âm thứ.

Hợp âm bậc I

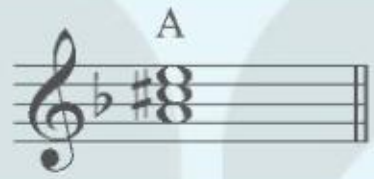
Hợp âm bậc IV

Hợp âm bậc V

Các hợp âm ba chính của giọng Rê thứ thường mang tính chất mềm mại, êm dịu.
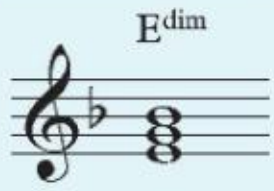
Giọng Rê thứ hoà thanh có âm bậc VII được nâng lên nửa cung nên hợp âm bậc V là hợp âm ba trưởng, mang tính chất tươi sáng, khoẻ khoắn.

Hợp âm bậc V

2. Các hợp âm ba phụ của giọng Rê thứ

Giọng Rê thứ có các hợp âm ba phụ được thành lập trên các bậc: bậc II, bậc III, bậc VI và bậc VII. Hợp âm ba bậc II là hợp âm giảm; các hợp âm ba bậc III, bậc VI và bậc VII là hợp âm trưởng.

Hợp âm bậc II

Hợp âm bậc III

Hợp âm bậc VI
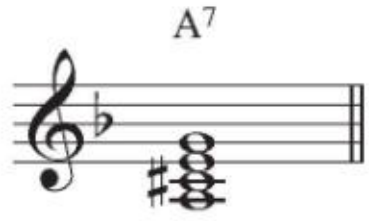

Hợp âm bậc VII

Các hợp âm ba phụ của giọng Rê thứ thường mang tính chất tươi sáng, khoẻ khoắn. Riêng hợp âm bậc II mang tính chất căng thẳng, kịch tính.

3. Hợp âm bảy át của giọng Rê thứ hoà thanh

Giọng Rê thứ hoà thanh có hợp âm bảy át được thành lập trên bậc V.
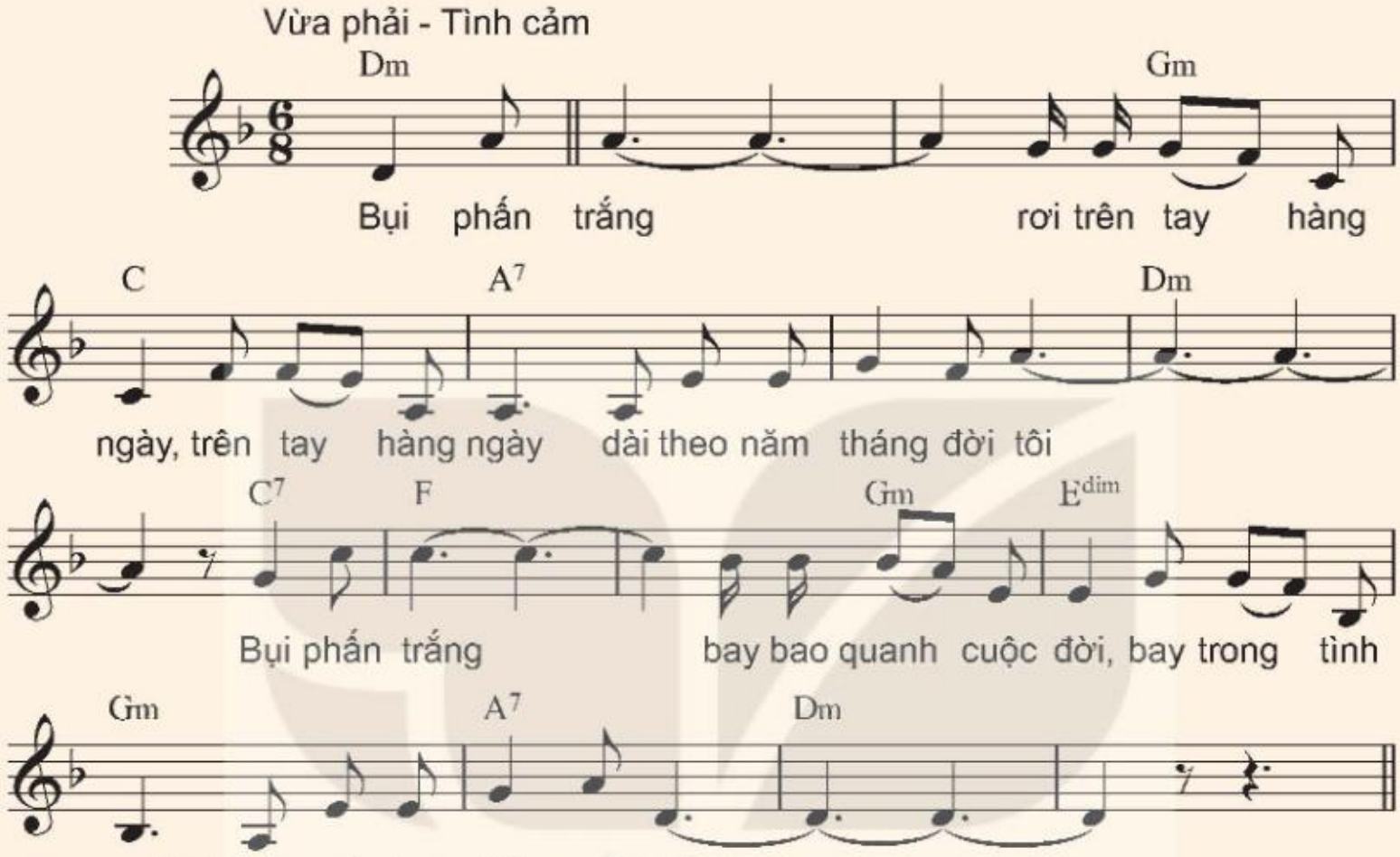

Hợp âm bảy át của giọng Rê thứ hoà thanh thường mang tính chất căng thẳng, kịch tính.

Hãy xác định các hợp âm ba chính, ba phụ, bảy át của giọng Rê thứ trong trích đoạn ca khúc dưới đây:

Phấn trắng
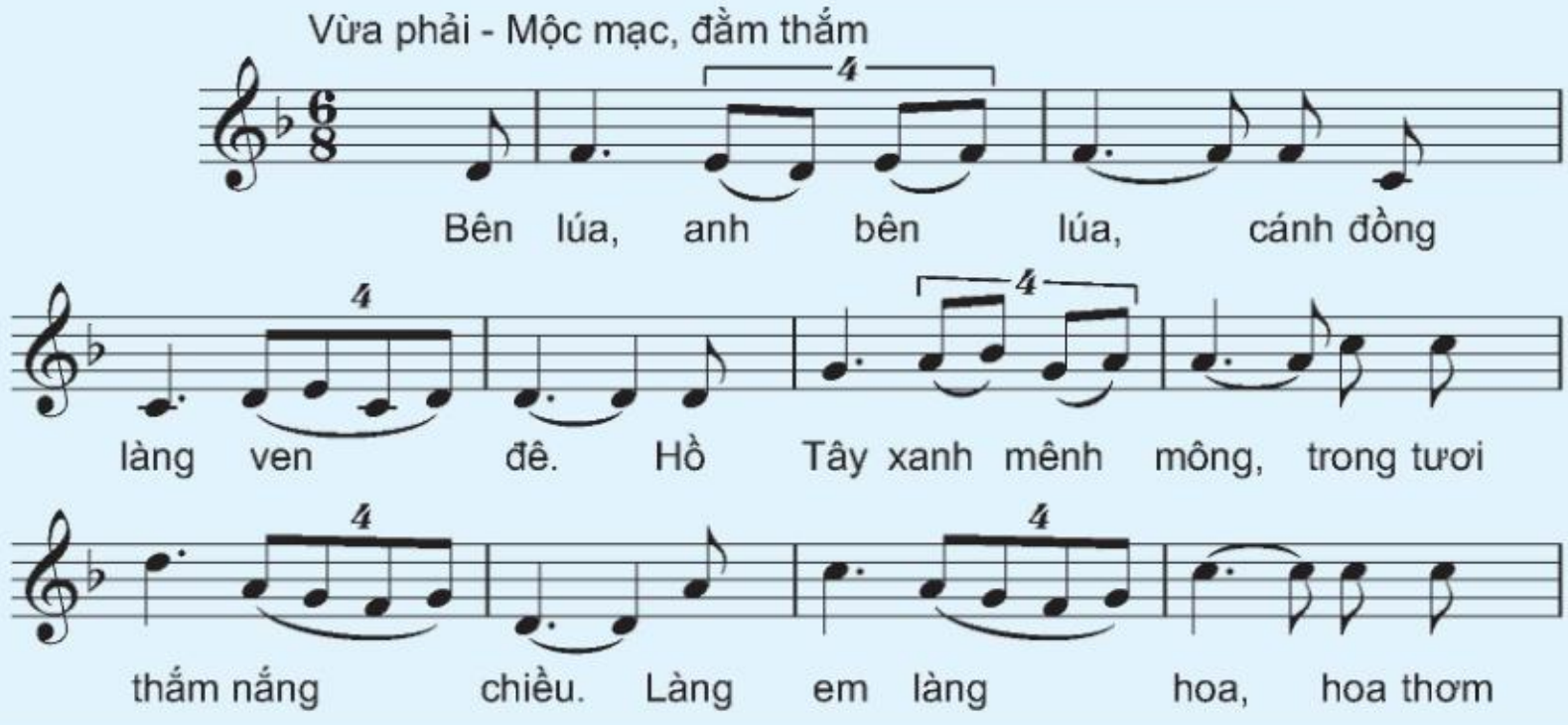
(Trích)

Nhạc và lời: Vĩnh Cát
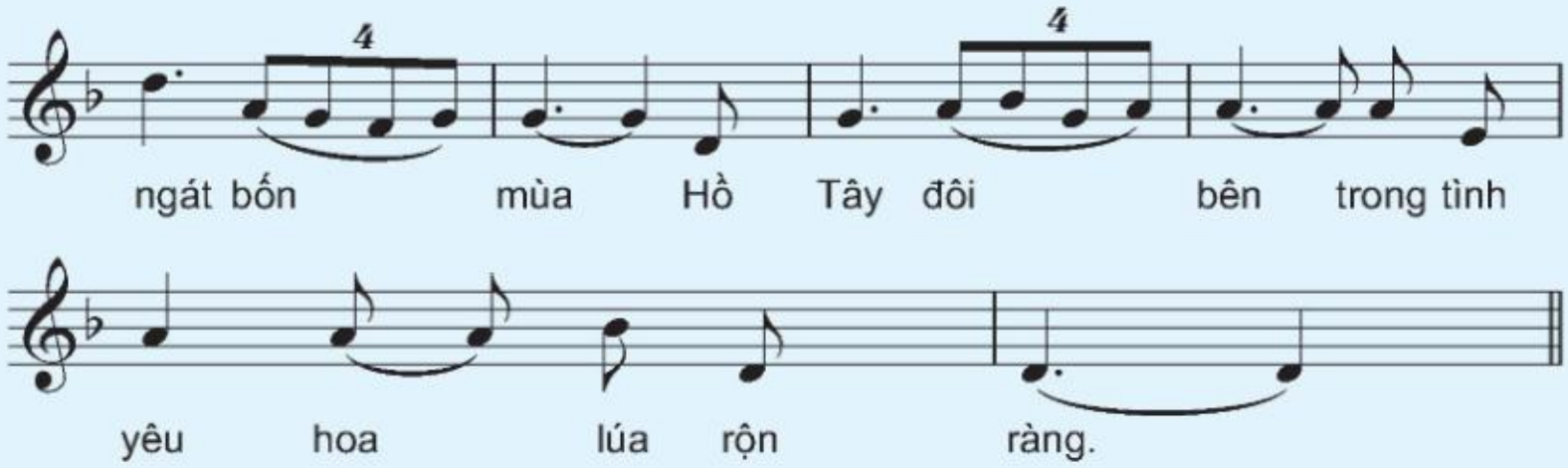

Mùa xuân làng lúa làng hoa

Nhạc và lời: Ngọc Khuê

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

1. Hãy chép phần giai điệu của trích đoạn trên vào vở.

2. Vận dụng các hợp âm đã học của giọng Rê thứ để đặt hợp âm đệm cho trích đoạn.

II. Nghe nhạc: Trường ca sông Lô

Nghe bản trường ca *Người Hà Nội* của nhạc sĩ Nguyễn Đình Thi và nhận xét bản trường ca đó có đặc điểm gì.

Trường ca là một thể loại viết cho thanh nhạc gồm nhiều đoạn với tính chất chủ đề và hình tượng âm nhạc khác nhau được liên kết với nhau theo lối kể chuyện.

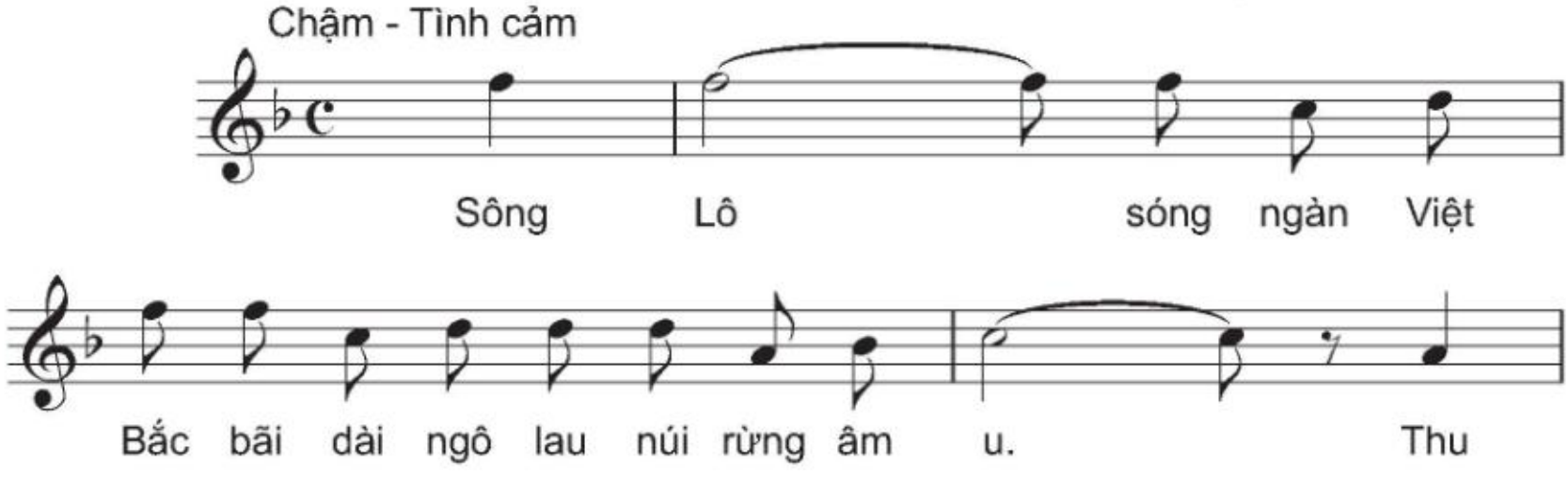
Bản *Trường ca sông Lô* được nhạc sĩ Văn Cao sáng tác sau chiến thắng sông Lô năm 1947. Tác phẩm ghi dấu sự trưởng thành của nền tân nhạc Việt Nam và là một bản hùng ca tôn vinh sự hi sinh, tinh thần quyết tâm chiến thắng trong cuộc kháng chiến.

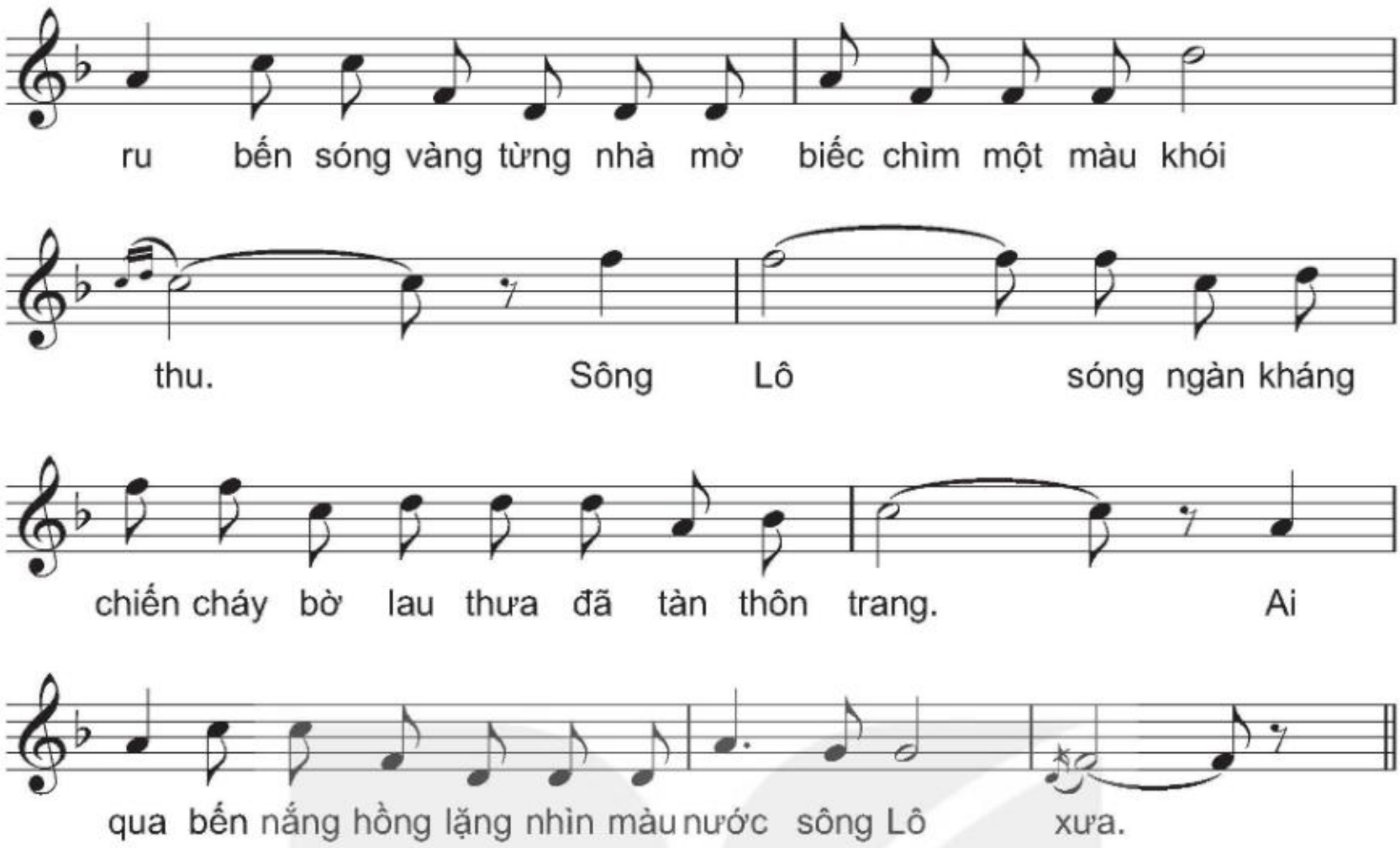
Bản trường ca gồm 6 đoạn với những hình tượng và tính chất âm nhạc khác nhau. Đoạn 1 mở ra một không gian vùng sông nước gắn với bối cảnh của cuộc kháng chiến. Giai điệu chậm rãi, tính chất trong sáng kết hợp với lời ca như kể chuyện thủ thỉ, tâm tình.

Trường ca sông Lô

(Trích)

Nhạc và lời: Văn Cao

1. Em hãy cho biết, đoạn thứ nhất của bản *Trường ca sông Lô* được viết ở giọng gì.

2. Nêu cảm nhận về tính chất âm nhạc của đoạn trích *Trường ca sông Lô*.

1. Hãy nêu tên một tác phẩm thanh nhạc thuộc thể loại trường ca tương tự như *Trường ca sông Lô*.

2. Nghe một nét nhạc trong một ca khúc hoặc một bản nhạc không lời phổ biến và xác định tên tác phẩm, tác giả.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG
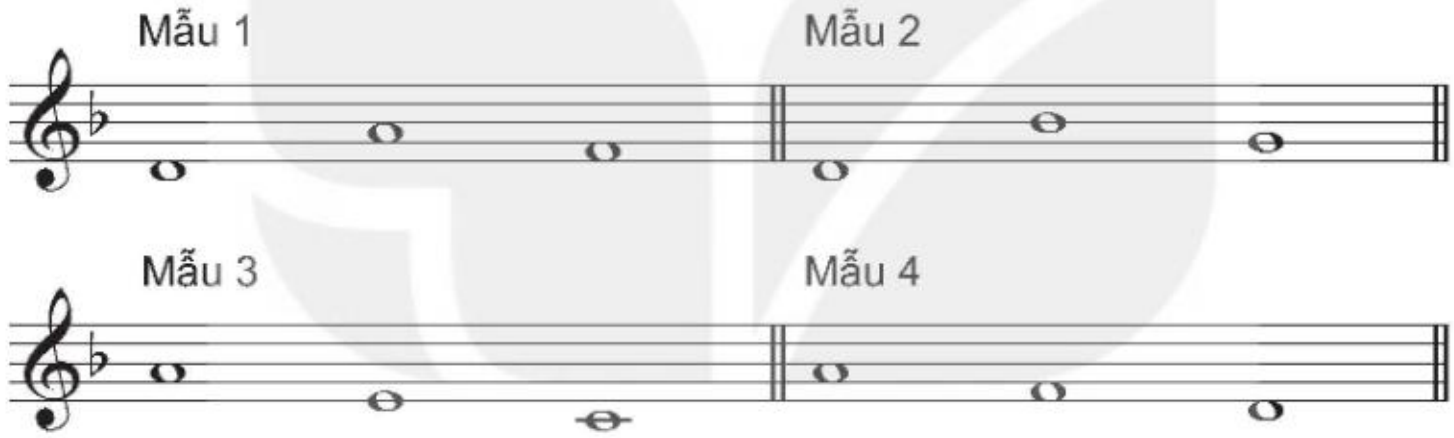
Bài 2

ĐỌC NHẠC
BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 4 GIỌNG RÊ THỨ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Đọc đúng cao độ gam, các âm ổn định của giọng Rê thứ.
- Đọc đúng cao độ, trường độ, nhịp độ và sắc thái của *Bài đọc nhạc số 4*.
- Cảm nhận được sự hoà quyện của âm thanh khi đọc nhạc có bè.

Chia lớp học thành ba nhóm bè, mỗi nhóm đọc đúng cao độ và ngân dài một âm trong từng mẫu dưới đây để cảm nhận sự hoà quyện của các bè.

1. Đọc gam Rê thứ theo âm hình tiết tấu

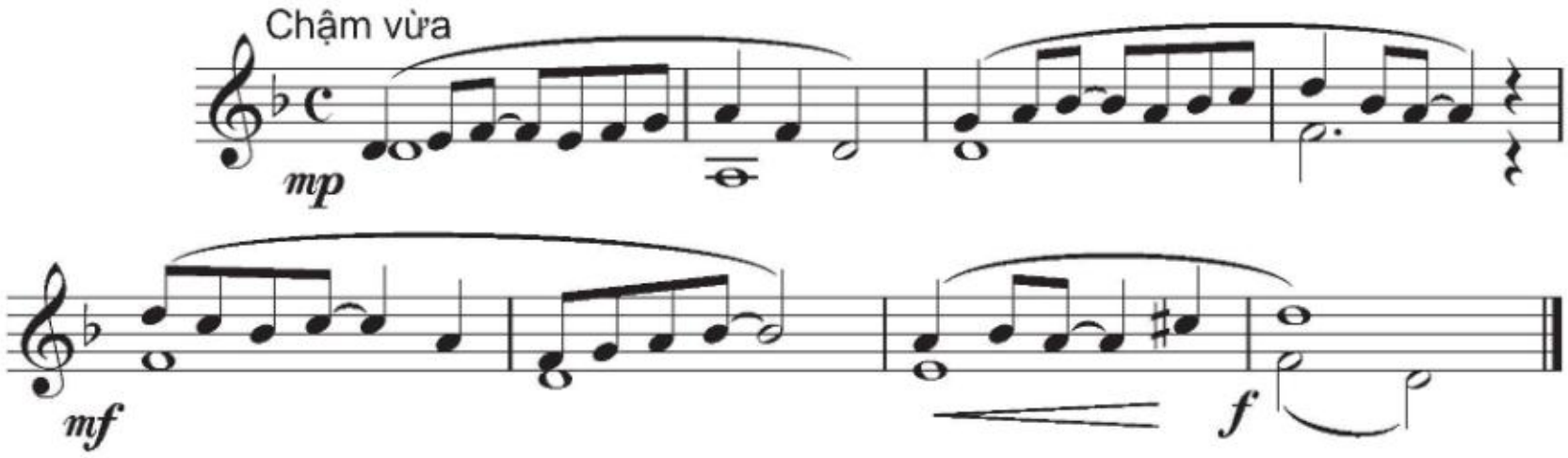
2. Đọc quãng ba đi lên và đi xuống trên giọng Rê thứ theo âm hình tiết tấu

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

3. Bài đọc nhạc số 4 giọng Rê thứ

Biên soạn: Xuân Cung

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Đọc tên nốt của từng bè theo tiết tấu.

– Đọc tên nốt của từng bè đúng cao độ.

– Đọc chậm rãi từng bè đúng cao độ với tiết tấu.

– Chia thành 2 nhóm thực hiện 2 bè.

– Đọc đúng cao độ, tiết tấu cả bài đọc nhạc đảm bảo đúng tốc độ và sắc thái của cả 2 bè.

1. Hãy chỉ ra các âm ổn định của *Bài đọc nhạc số 4*.

2. Sử dụng nhạc cụ gõ để đệm cho giai điệu bè 1 của *Bài đọc nhạc số 4* theo âm hình tiết tấu sau:

Em hãy đọc câu nhạc sau đây:

Bài 3

HÁT

CHO TÔI YÊU
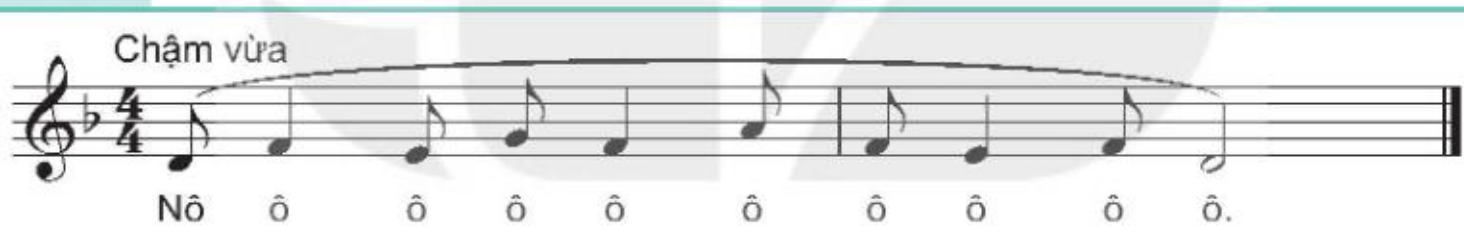
YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Hát đúng cao độ, trường độ, nhịp độ, lời ca, thể hiện được sắc thái tình cảm trong bài hát *Cho tôi yêu*; cảm nhận được sự hoà quyện giữa các bè; biết điều chỉnh giọng hát của bản thân để tạo nên sự hài hoà giữa các bè.
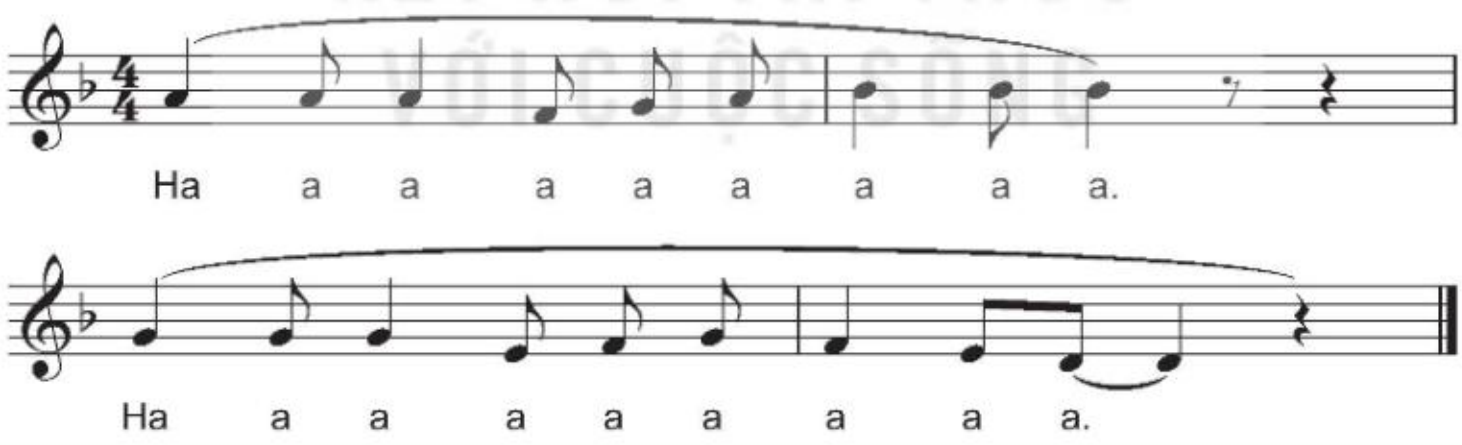
Nghe ca khúc *Cho tôi yêu* của Hoàng Đạm – Hoàng Yến và vận động cơ thể theo nhịp điệu của bài.

1. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, miệng mở tự nhiên, hàm dưới thả lỏng mềm mại.

– Luyện mẫu âm đi lên, đi xuống liền bậc theo quãng hai thứ trong tầm âm phù hợp.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

2. Học hát hợp xướng
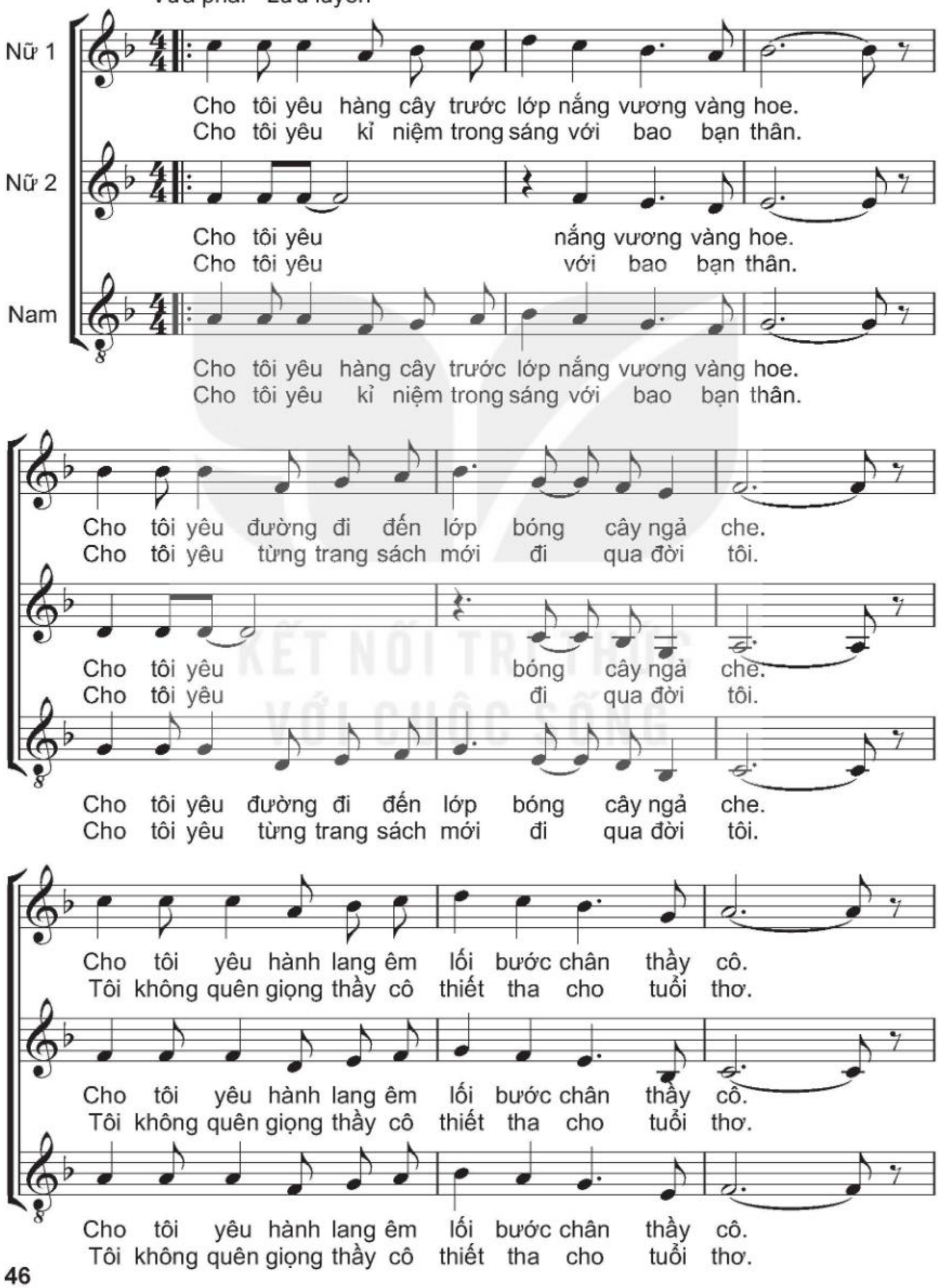
Cho tôi yêu

(Trích)
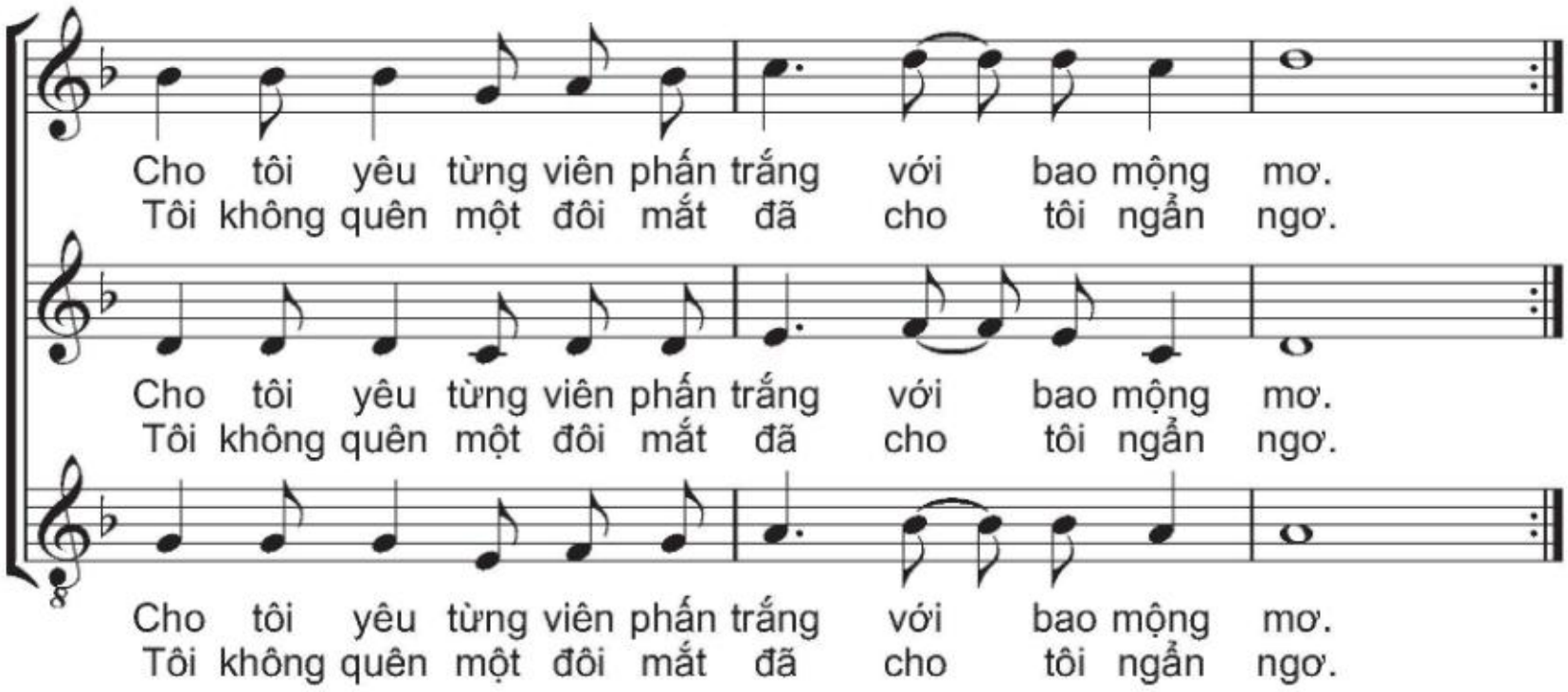
Nhạc và lời: Hoàng Đạm – Hoàng Yến

Chuyển soạn cho hợp xướng: Xuân Cung

Vừa phải - Lưu luyến

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Ca khúc *Cho tôi yêu* có tính chất âm nhạc vui tươi, trong sáng. Ca từ gợi lên những kí ức tươi đẹp nhất đọng lại trong tâm hồn của những ai đã và đang đi qua tuổi học trò.

Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi sâu tại những dấu lặng đơn, điều tiết hơi đều đặn trong suốt câu hát. Miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại. Đặt âm thanh nhẹ nhàng, điều chỉnh giọng hát để tạo được sự hoà quyện giữa các bè.

– Hát chuẩn xác các tiết tấu đảo phách.

Thực hành luyện tập các bè trong trích đoạn hợp xướng *Cho tôi yêu* để tạo nên sự hoà quyện giữa các giọng hát.

Dàn dựng và biểu diễn bài hát *Cho tôi yêu* ở các hình thức ca hát khác nhau.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG
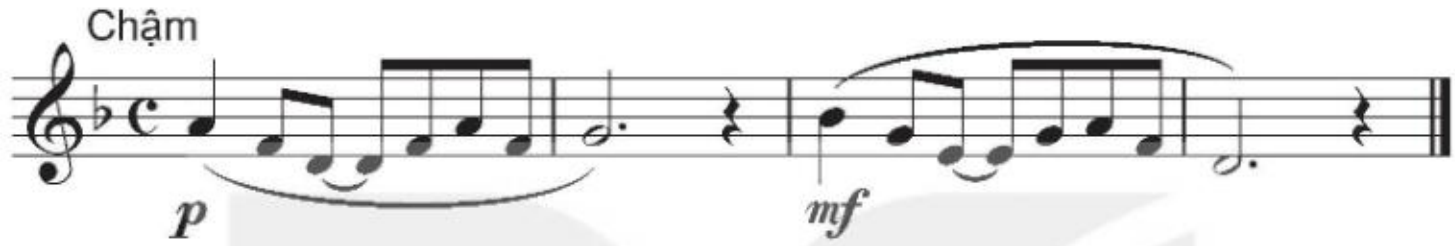
Bài 4

NHẠC CỤ
BÀI NHẠC CỤ SỐ 4 GIỌNG RÊ THỨ

Yêu cầu cần đạt:

Thể hiện đúng cao độ, trường độ, nhịp độ, sắc thái và kĩ thuật liền tiếng, nảy tiếng, *Bài nhạc cụ số 4*.
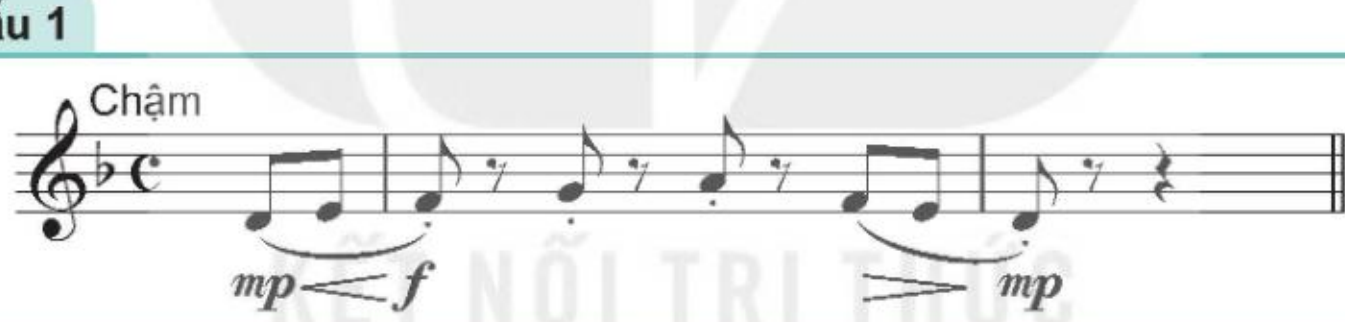
Thể hiện mẫu giai điệu dưới đây bằng các nhạc cụ giai điệu đã học:

Sử dụng những nhạc cụ mà em biết để thực hiện các mẫu luyện tập dưới đây:

1. Luyện mẫu âm

Mẫu 1
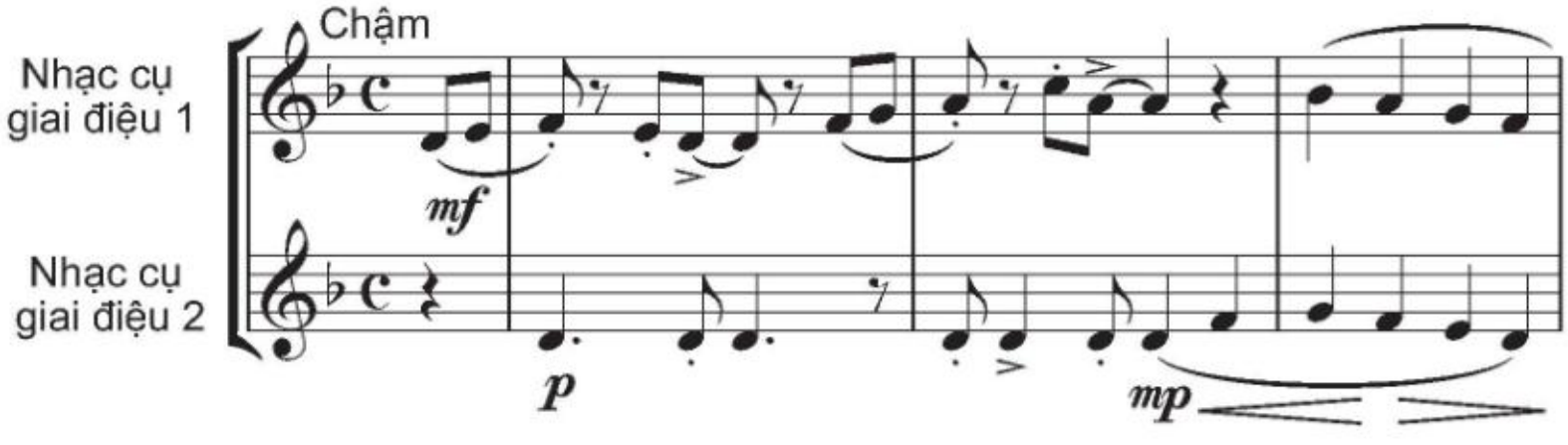

Mẫu 2
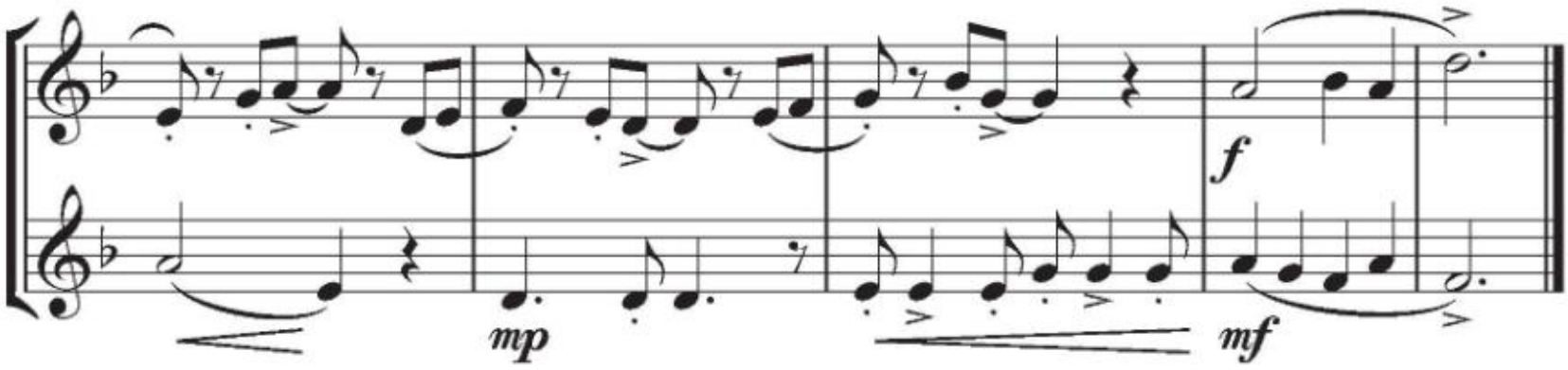

2. Bài nhạc cụ số 4 giọng Rê thứ

Biên soạn: Xuân Cung

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Tập kĩ từng tiết nhạc theo đúng kĩ thuật của từng bè.

– Ghép nối các tiết nhạc với nhau của từng bè.

– Kết hợp hoà tấu hai bè.

– Diễn tấu cả bài đúng cao độ, trường độ, nhịp độ, sắc thái.

1. Luyện tập *Bài nhạc cụ số 4* theo nhóm. Sau khi hoàn thiện, các nhóm thực hiện đổi bè cho nhau.

2. Nhận xét về sắc thái và sự hoà quyện âm thanh giữa hai bè của *Bài nhạc cụ số 4*.

Chọn một câu hát trong bài *Cho tôi yêu* (trang 46) và thể hiện lại giai điệu câu nhạc đó trên nhạc cụ mà em biết.

PHẦN LỰA CHỌN

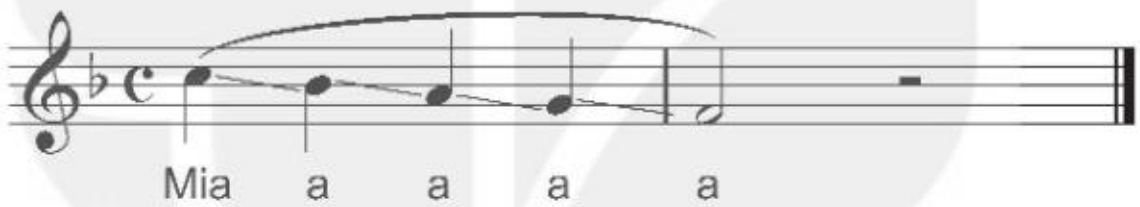
A – HÁT

Bài 1 KĨ THUẬT HÁT LIỀN TIẾNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:
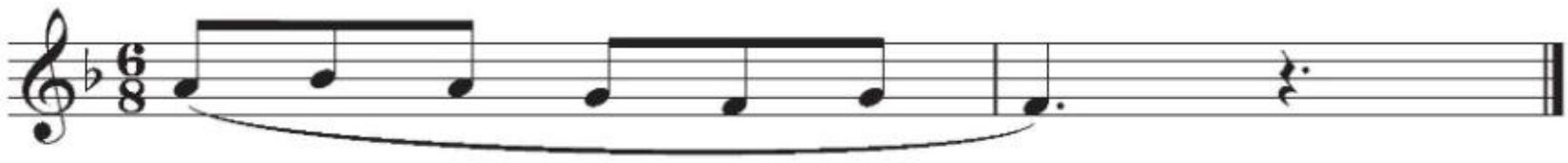
Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca, thể hiện được sắc thái tình cảm của bài hát; biết vận dụng kĩ thuật hát liền tiếng thể hiện bài *Ru con* và *Bác Hồ một tình yêu bao la*.

Thực hiện mẫu âm dưới đây để khởi động cho hát liền tiếng.
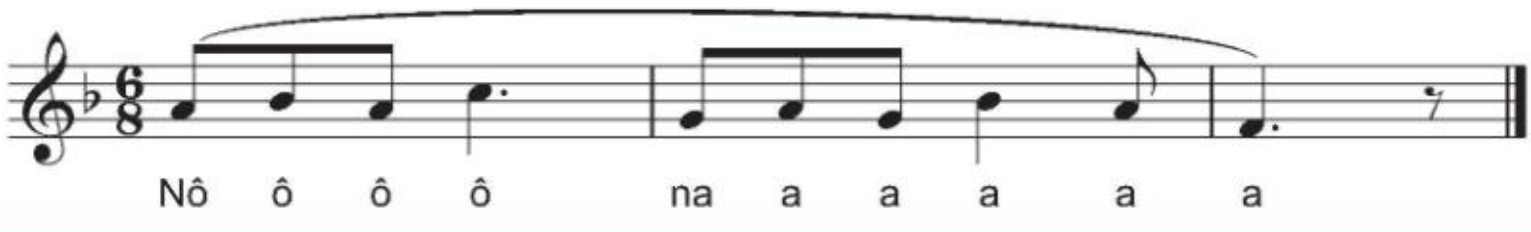

1. Kĩ thuật hát liền tiếng (legato)

Hát liền tiếng là cách hát nối liền các âm với nhau, đều đặn từ âm này sang âm kia, tạo nên những câu hát liên kết không ngắt quãng. Hát liền tiếng thường được kí hiệu bằng dấu hình vòng cung hoặc ghi chữ legato ở đầu câu nhạc, đoạn nhạc.
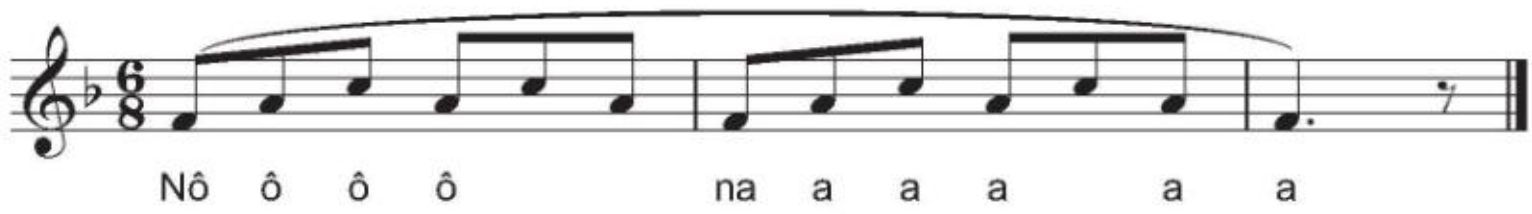

2. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, miệng mở tự nhiên, hàm dưới thả lỏng mềm mại, điều tiết hơi thở đều đặn.

– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng hai thứ trong tầm âm phù hợp.

– Thể hiện đúng cao độ, trường độ các mẫu âm.

3. Học hát
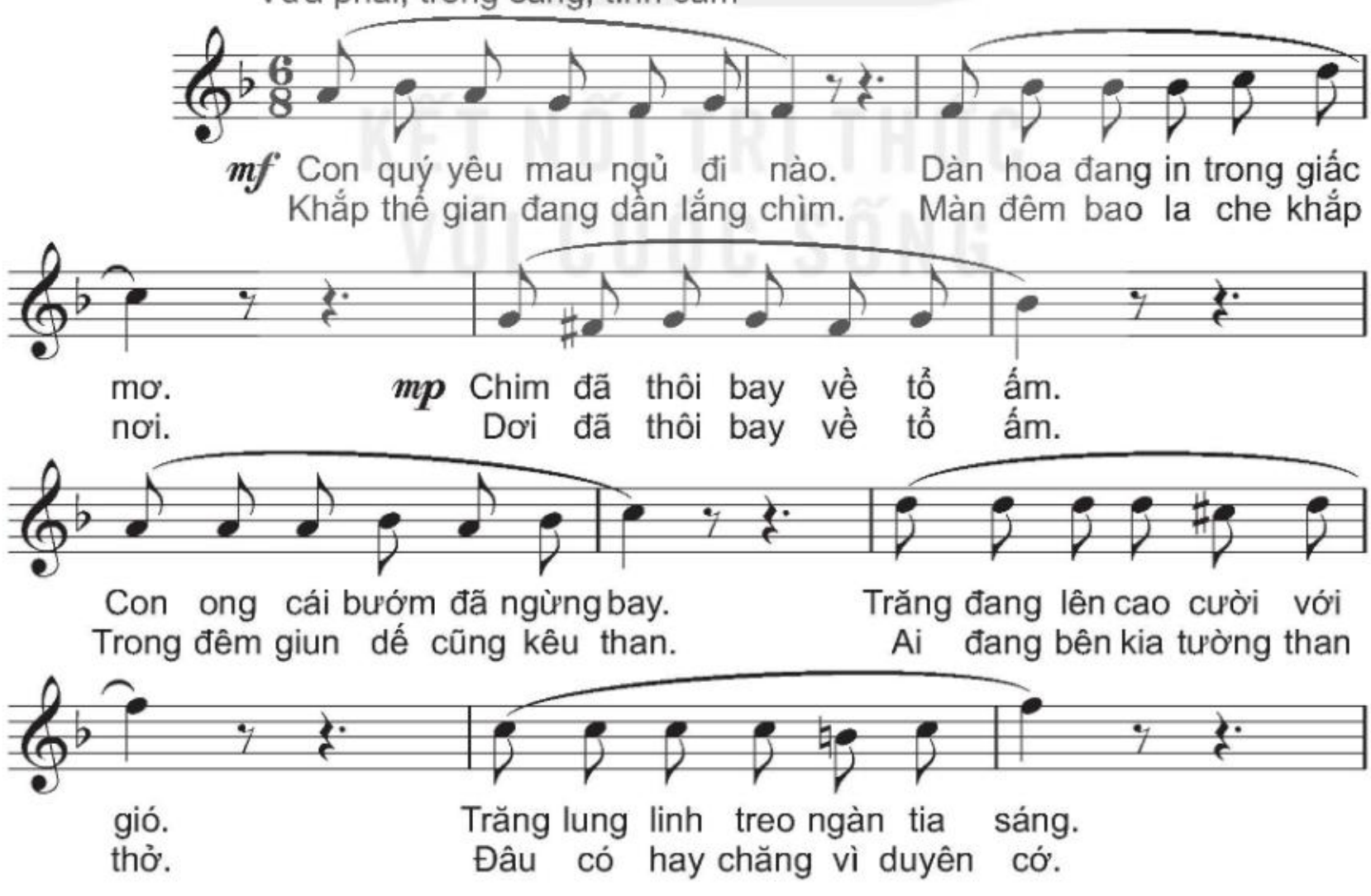
- **Thực hành hát ca khúc**
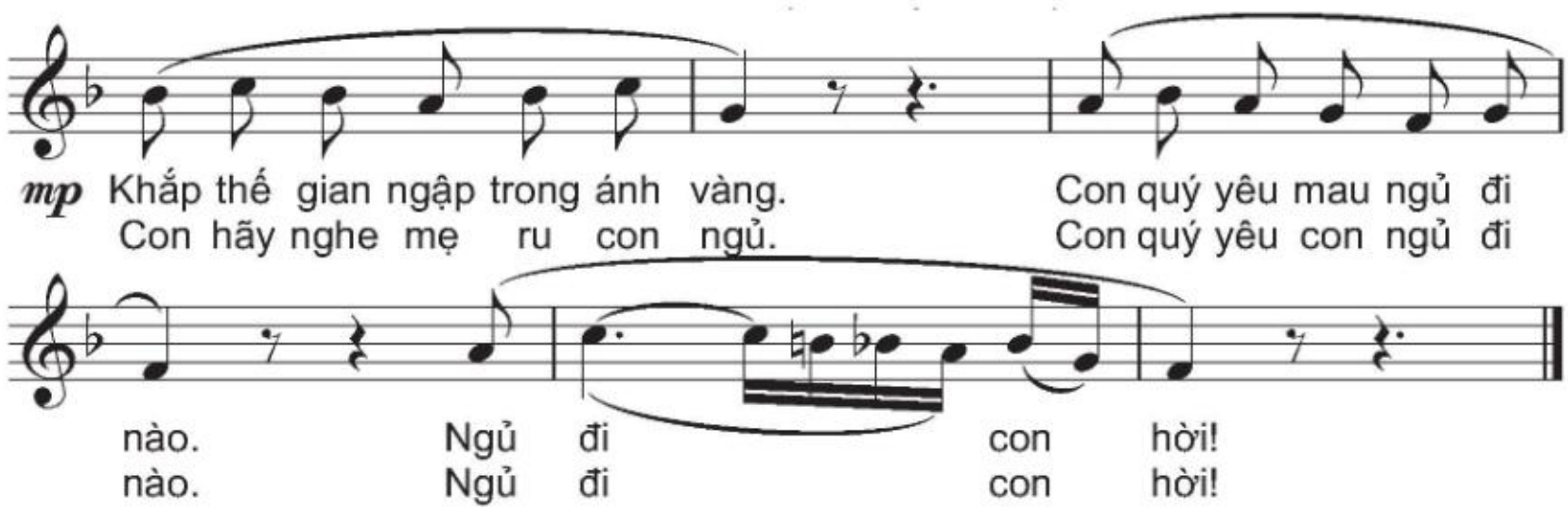
Ru con

Nhạc: W. A. Mozart

Lời Việt: Mai Khanh

Vừa phải, trong sáng, tình cảm

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791) là nhà soạn nhạc vĩ đại người Áo. Ông đã viết 41 bản giao hưởng, 23 vở nhạc kịch, 25 bản concerto cho piano, 7 concerto cho violon, 17 sonate cho piano, 42 sonate cho violon, hàng trăm bản nhạc thính phòng và ca khúc,... *Ru con* là một trong những ca khúc ông viết cho thanh nhạc. Giai điệu âm nhạc du dương, nhẹ nhàng, êm ái, lời ca ngọt ngào như những lời thủ thỉ, tâm tình đưa trẻ đi vào giấc ngủ.

Hướng dẫn thực hiện:

– Miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại.

– Đặt âm nhẹ nhàng, hát liền âm. Lấy hơi sâu tại những chỗ có dấu lặng, điều tiết hơi đều đặn trong suốt câu hát. Hát nhấn vào đầu mỗi nhịp.

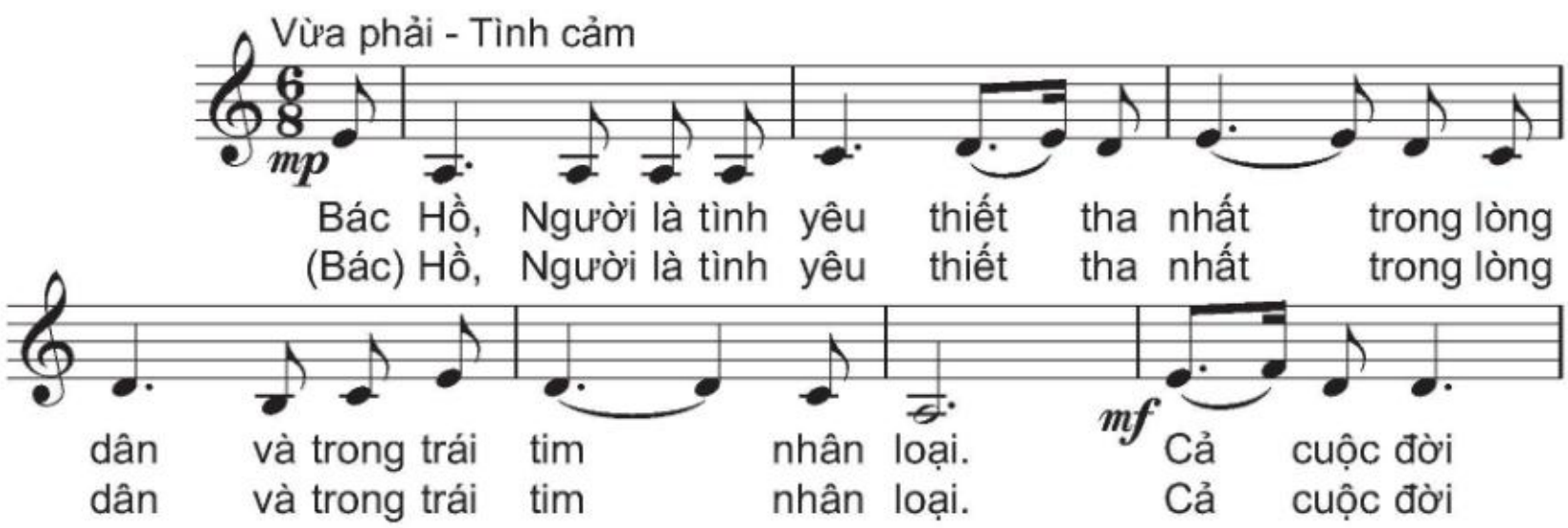
– Luyện giai điệu có dấu hoá bất thường trong các nhịp 17, 18:

- **Thực hành hát ca khúc**

Bác Hồ một tình yêu bao la

Nhạc và lời: Thuận Yến

Bác chăm lo cho hạnh phúc nhân dân, cả cuộc đời Bác hi sinh
rất thanh cao không gợn chút riêng tư, mãi ngàn đời ngát hương thơm

cho dân tộc Việt Nam. Bác thương các cụ già xuân
trong tâm hồn Việt Nam. Bác đem ánh mặt trời xua

về gửi biếu lụa. Bác yêu đàn cháu nhỏ, trung thu gửi cho quà.
màn đêm giá lạnh. Bác đem mùa xuân về dâng hoa đẹp cho đời.

Bác thương đoàn dân công đêm nay ngủ ngoài rừng. Bác thương
Bác như bài dân ca ru em bé vào đời. Bác như

người chiến sĩ đứng gác ngoài biên cương.
vì sao sáng, sáng giữa trời bao la,

Bác viết thư thăm hỏi, gửi muôn vàn yêu thương.
như cánh chim không mỏi, bay khắp miền quê hương.

Bác viết thư thăm hỏi, gửi muôn vàn tình thương. Bác
Như cánh chim không mỏi...

...bay khắp trời Việt Nam. Xin khắc sâu ơn Người.

trong tấm lòng Việt Nam

Nhạc sĩ Thuận Yến (1932 – 2014) sáng tác ca khúc *Bác Hồ một tình yêu bao la* vào năm 1979. Ca khúc có tính chất âm nhạc nhẹ nhàng, trữ tình, trong sáng, lời ca thiết tha, nồng ấm và sâu sắc. Ca khúc thể hiện tình yêu thương và lòng thành kính của người dân Việt Nam đối với Bác.

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, phát âm rõ chữ, lấy hơi thở sâu, điều tiết hơi đều đặn, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại; hát liền tiếng, nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp.

– Hát chính xác cao độ, trường độ, sắc thái trong bài.

1. Thế nào là hát liền tiếng? Cho ví dụ.

2. Chọn một giai điệu trong ca khúc *Ru con* và thể hiện giai điệu đó bằng cách hát vocalise.

3. Luyện tập giai điệu có nhiều bước nhảy quãng và âm cao từ nhịp 23 – 26 trong ca khúc *Bác Hồ một tình yêu bao la*.

Lên ý tưởng dàn dựng và biểu diễn ca khúc *Bác Hồ một tình yêu bao la* bằng các hình thức ca hát khác nhau.

Bài 2 KĨ THUẬT HÁT LƯỚT NHANH

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, thuộc lời ca, thể hiện được sắc thái tình cảm của bài hát *Nét phấn thân thương, Mùa xuân đến rồi đó*.
- Vận dụng được kĩ thuật hát lướt nhanh thể hiện bài hát.
- Biết hát hai bè ca khúc *Nét phấn thân thương*.

Thực hiện một số động tác: xoay vai, xoay cổ, gập lưng,... giúp thả lỏng cơ thể trước khi học hát.
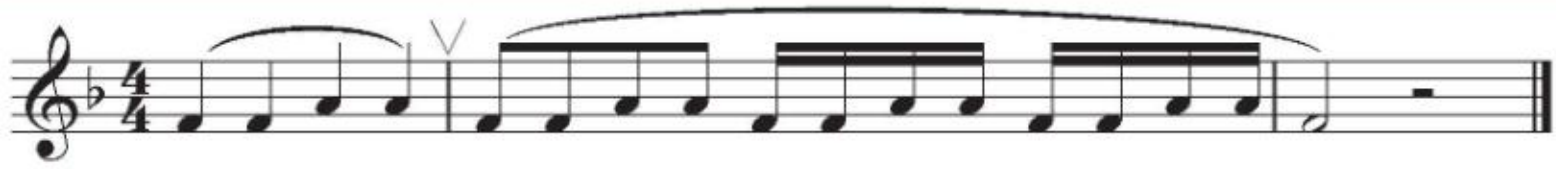
1. Kĩ thuật hát lướt nhanh (passage)

Hát lướt nhanh là cách hát linh hoạt, rõ ràng và gọn tiếng ở tốc độ nhanh.

Các tác phẩm yêu cầu hát lướt nhanh thường có giai điệu âm nhạc trong sáng, vui tươi, chẳng hạn: *Dáng ngọc* của Nguyễn Ngọc Thiện, *Xuân chiến khu* của Xuân Hồng, *Mùa xuân đến rồi đó* của Trần Chung, *Cánh chim báo tin vui* của Đàm Thanh,...

2. Luyện thanh

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, phát âm nhanh và linh hoạt; lấy hơi thở sâu, điều tiết hơi thở đều đặn; miệng, hàm dưới luôn thả lỏng mềm mại.

– Luyện mẫu âm ở tốc độ chậm rồi nâng lên đúng tốc độ quy định; luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng hai thứ trong tầm âm phù hợp.
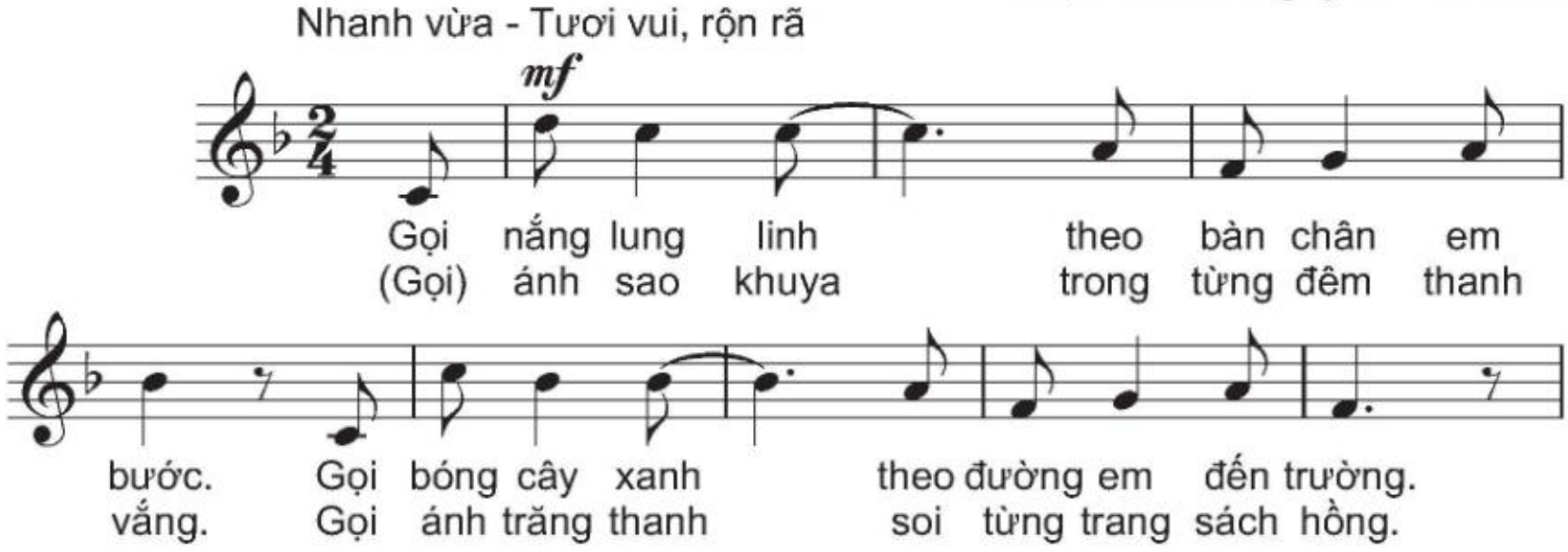
– Thể hiện đúng cao độ, trường độ các mẫu âm.
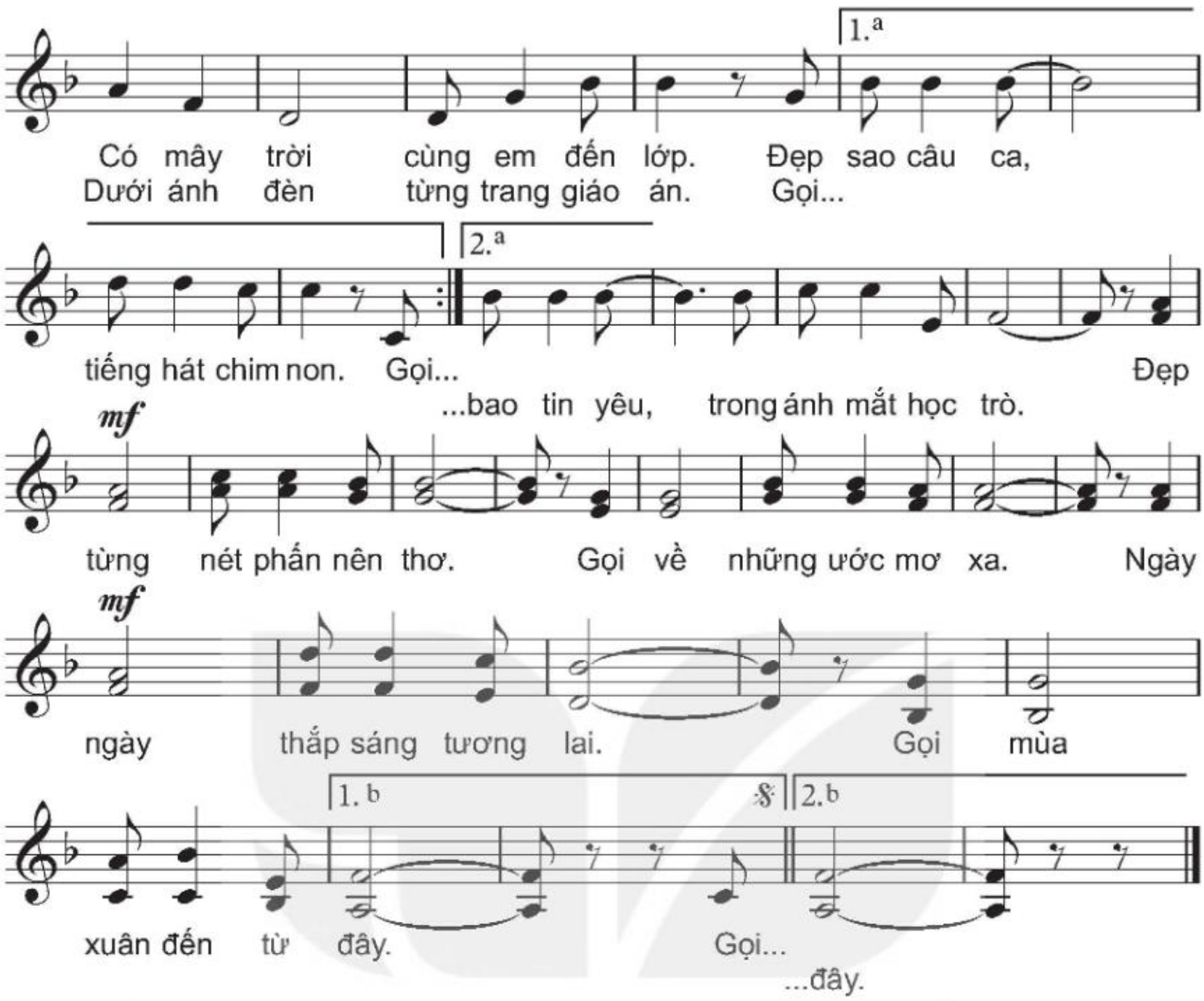
3. Học hát

- **Thực hành hát ca khúc**

Nét phấn thân thương

Nhạc và lời: Nguyễn Văn Hiên

Nguyễn Văn Hiên là nhạc sĩ có nhiều sáng tác dành cho lứa tuổi thanh, thiếu niên và nhi đồng. Các tác phẩm tiêu biểu của ông như: *Một thời để nhớ, Lưu bút thời áo trắng, Trở lại trường xưa, Con đường học trò, Thêm một tuổi hồng*,... Ca khúc *Nét phấn thân thương* có giai điệu âm nhạc vui tươi, trong sáng, lời ca nhẹ nhàng, lắng đọng đã thể hiện niềm tự hào và tình yêu nghề tha thiết của người làm nghề giáo.

Hướng dẫn thực hiện:
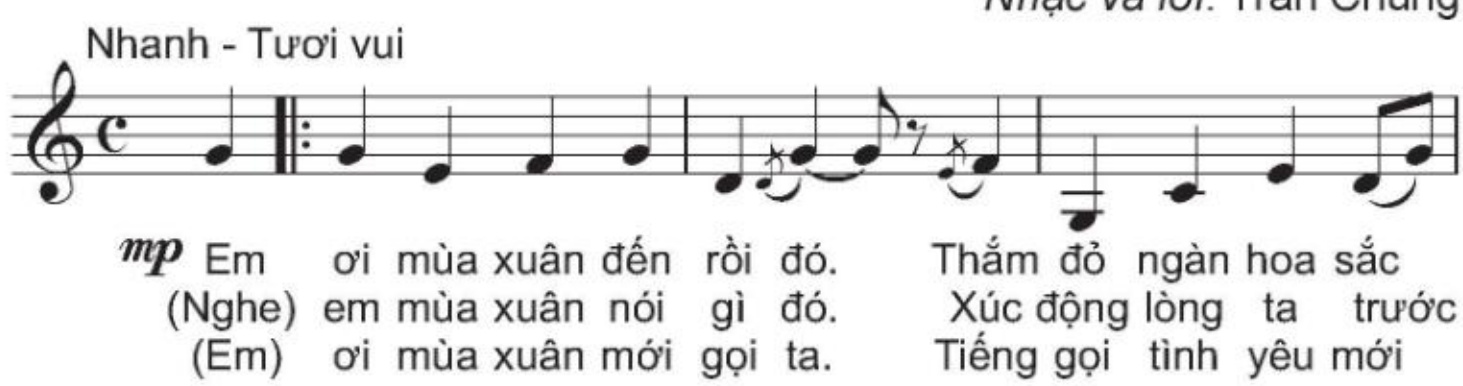
– Lấy hơi thở sâu, miệng mở tự nhiên, mềm mại. Đặt âm nhẹ nhàng, phát âm nhanh, điều tiết hơi thở đều đặn và giữ cơ thể được thả lỏng trong suốt quá trình hát.
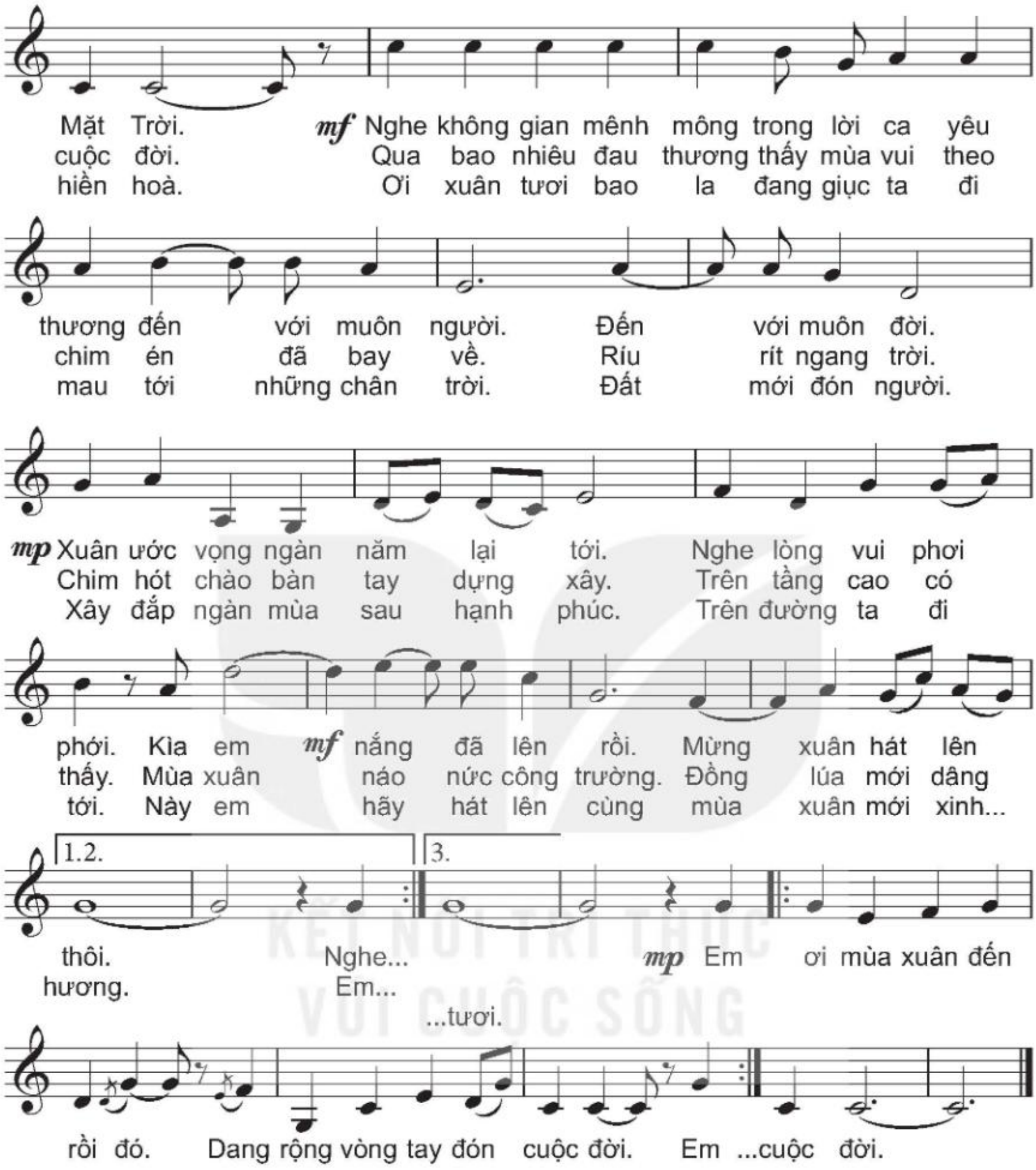
– Hát chính xác cao độ, trường độ, sắc thái trong bài.

- **Thực hành hát ca khúc**

Mùa xuân đến rồi đó

Nhạc và lời: Trần Chung

Ca khúc *Mùa xuân đến rồi đó* của nhạc sĩ Trần Chung (1927 – 2002) không chỉ miêu tả về cảnh sắc của mùa xuân với "ngàn hoa thắm đỏ" và "chim én lướt bay về" mà hơn thế, ca khúc như một bản tình ca về cuộc sống, hạnh phúc, tình yêu và tuổi trẻ.

Với tính chất âm nhạc sôi nổi, lời ca chân thật và sâu sắc, *Mùa xuân đến rồi đó* như lời thúc giục thế hệ trẻ tự tin khám phá và nắm bắt những điều mới lạ, những điều tốt đẹp đang chờ đợi ở phía trước.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại, phát âm nhanh và linh hoạt; lấy hơi sâu, ngắt hơi tại những dấu lặng, điều tiết hơi đều đặn.

– Với giai điệu có nhiều âm cao đứng liền nhau hoặc những giai điệu có nhiều bước nhảy quãng xa, người hát cần thả lỏng hàm dưới, hát nối âm và luôn giữ nét mặt tươi tắn.

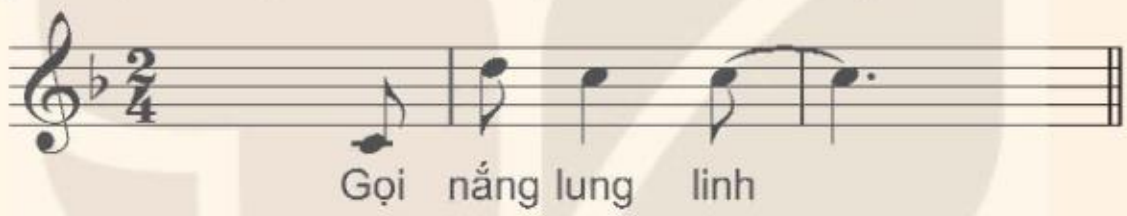
1. Thế nào là kĩ thuật hát lướt nhanh? Cho ví dụ.

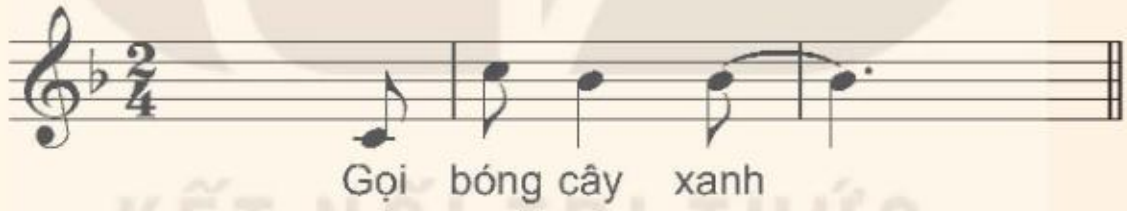
2. Thực hành luyện tập các giai điệu và tiết tấu sau:

– Luyện tiết tấu đảo phách trong ca khúc *Nét phấn thân thương*
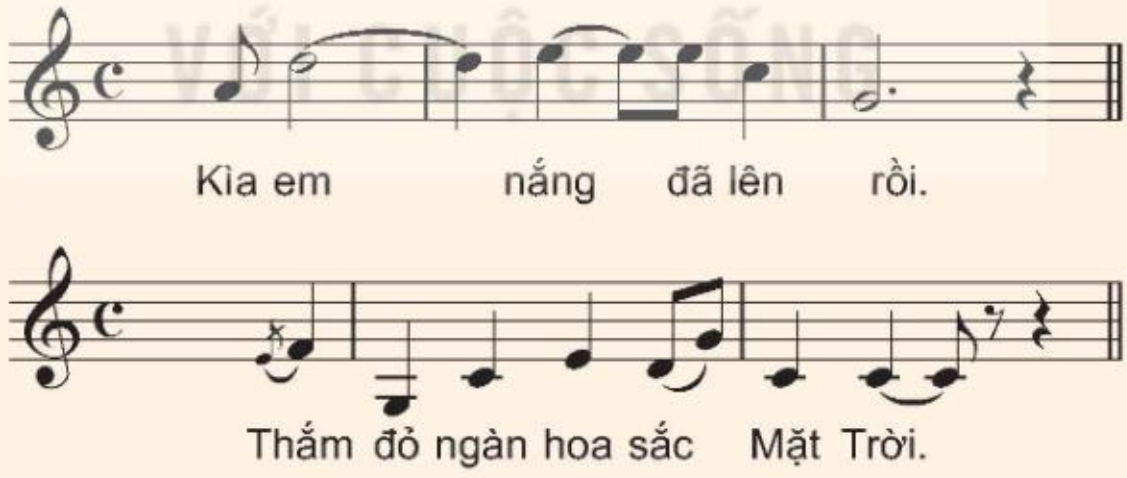

– Luyện giai điệu trong ca khúc *Nét phấn thân thương*

– Luyện giai điệu trong ca khúc *Mùa xuân đến rồi đó*

1. Kết hợp một số động tác phụ hoạ để biểu diễn ca khúc *Nét phấn thân thương* hoặc *Mùa xuân đến rồi đó.*

2. Thể hiện các ca khúc được học trong bài 2 bằng các hình thức hát đơn ca, song ca, tốp ca.

Bài 3 KĨ THUẬT HÁT NẢY TIẾNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:
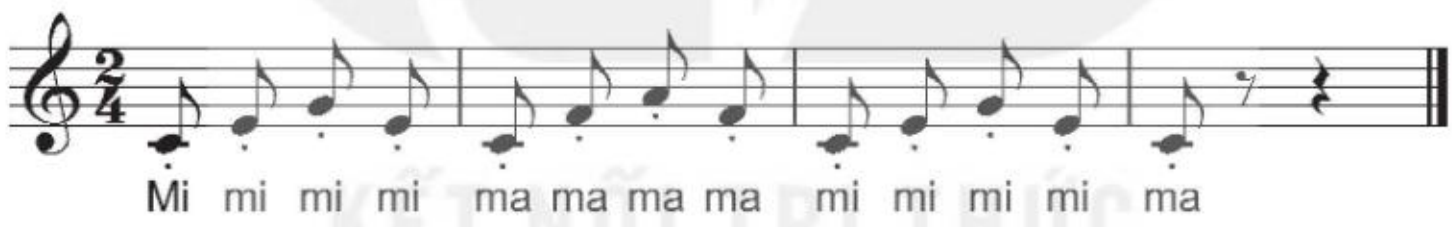
- Hát đúng cao độ, trường độ, thuộc lời ca, thể hiện được sắc thái tình cảm của bài hát.
- Nhận biết và thực hiện được những bài hát có yêu cầu hát nảy tiếng ở mức độ đơn giản.

Nghe và vận động theo nhịp điệu ca khúc *Cánh chim báo tin vui* của nhạc sĩ Đàm Thanh.

1. Kĩ thuật hát nảy tiếng (staccato)

Hát nảy tiếng là cách hát bật âm thanh nhanh, dứt khoát và gọn tiếng. Kí hiệu của hát nảy tiếng là một dấu chấm đặt trên mỗi nốt nhạc trong một giai điệu hoặc ghi thuật ngữ staccato ở đầu câu nhạc, đoạn nhạc.

Ví dụ:
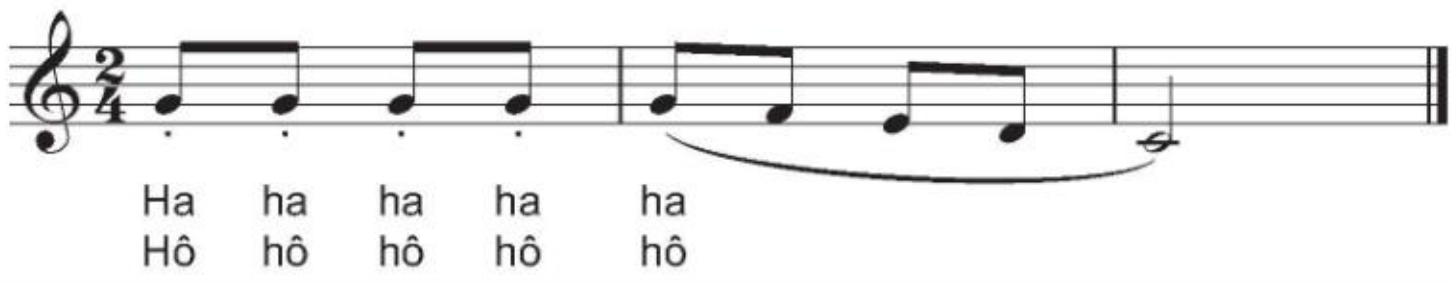

Giai điệu trong các tác phẩm có yêu cầu hát nảy tiếng thường vui tươi, trong sáng, nhiều bài mô phỏng tiếng mưa rơi, tiếng cười, tiếng chim hót,... Chẳng hạn: *Nhạc rừng* của nhạc sĩ Hoàng Việt, *Hè về* của nhạc sĩ Hùng Lân, *Hoạ mi hót trong mưa* của nhạc sĩ Dương Thụ, *Cánh chim báo tin vui* của nhạc sĩ Đàm Thanh, *Cô gái vót chông* của nhạc sĩ Hoàng Hiệp,...
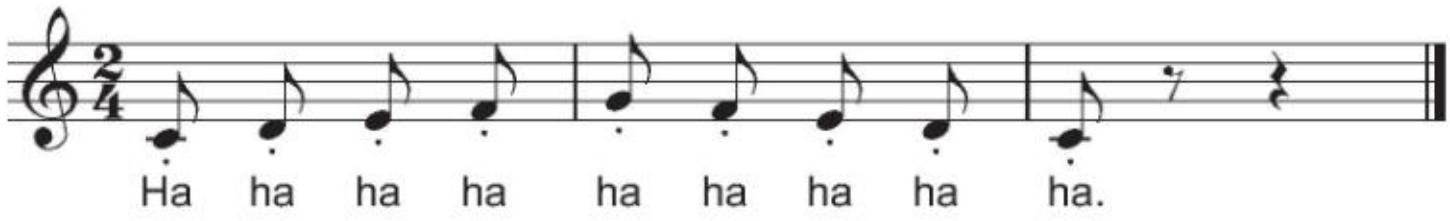
Kĩ thuật hát nảy tiếng giúp khắc phục âm thanh sâu, tối, gần cổ và mở rộng âm vực giọng hát.

2. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Yêu cầu:

– Lấy hơi thở sâu, điều tiết hơi đều đặn, phát âm nhanh, gọn, dứt khoát. Miệng và hàm dưới buông lỏng, mềm mại.
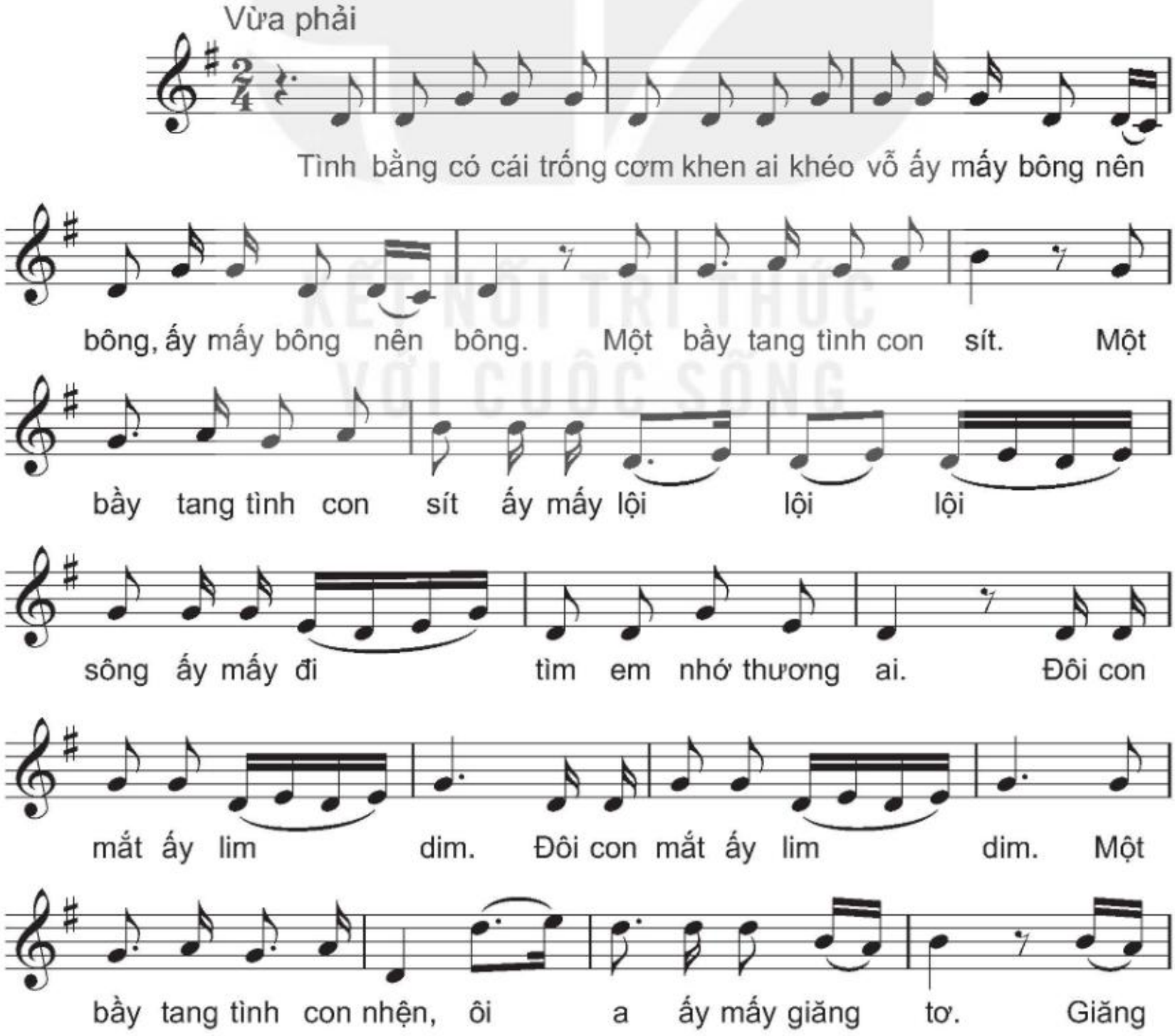
– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng hai thứ trong tầm âm phù hợp.

3. Học hát

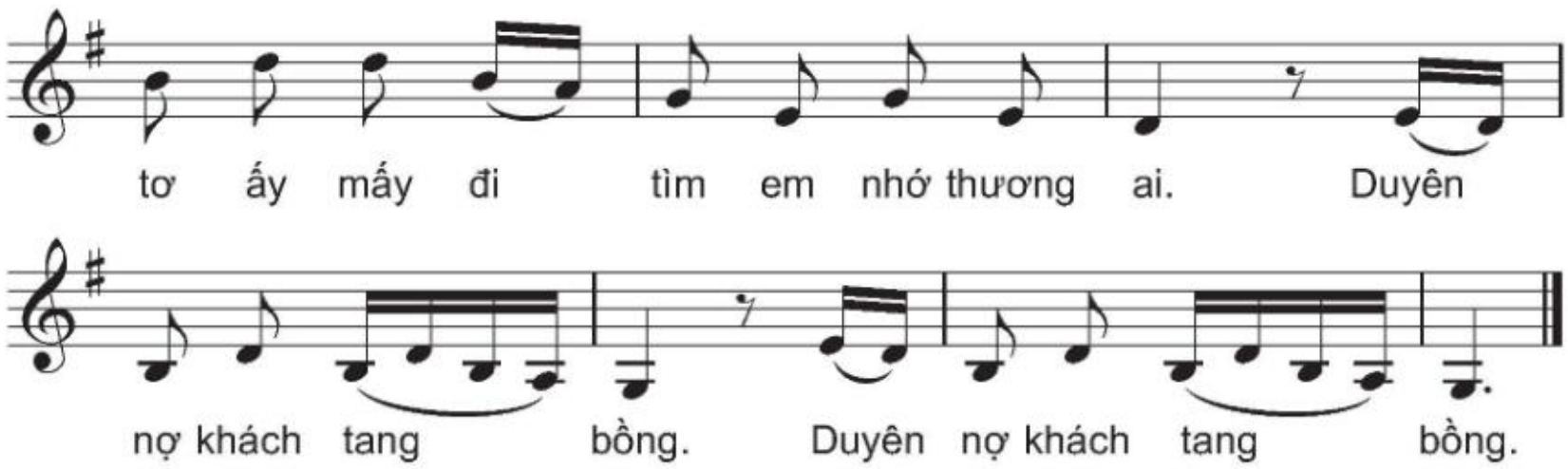
- **Thực hành bài dân ca**

Trống cơm

(Dân ca Đồng bằng Bắc Bộ)

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Trống cơm là một trong những bài dân ca quen thuộc và nổi tiếng của Việt Nam. Tính chất âm nhạc vui tươi, rộn rã, lời ca dí dỏm như lời nhắc khéo léo, nhẹ nhàng về tình yêu và lòng chung thủy.

Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, ngắt câu, ngắt đoạn.

– Đặt âm nhẹ nhàng, phát âm nhanh, rõ và gọn tiếng, đặc biệt tại các ca từ: "tình bằng", "bông", "tang tình"…
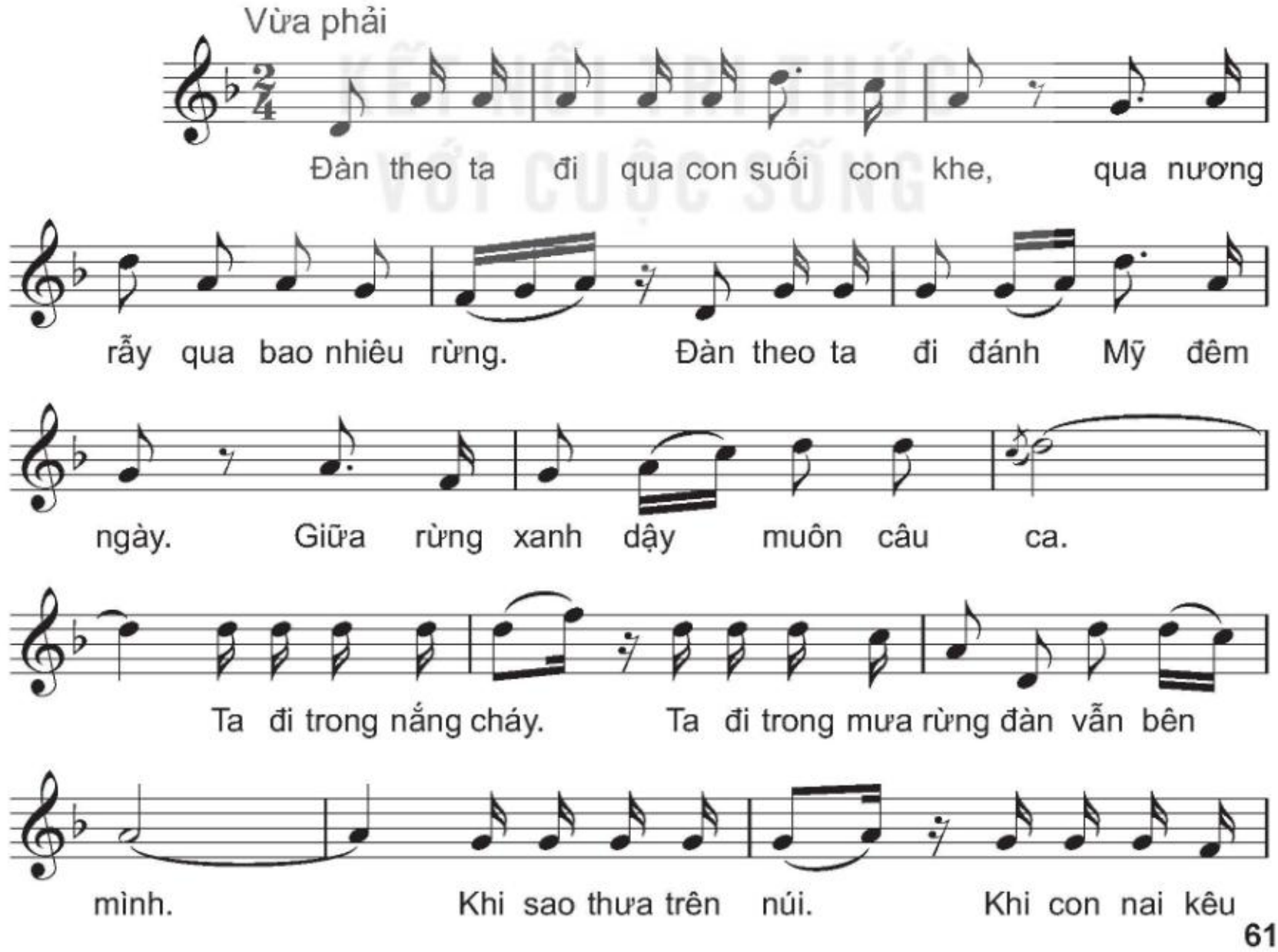
– Hát nhấn mạnh hơn vào đầu nhịp.

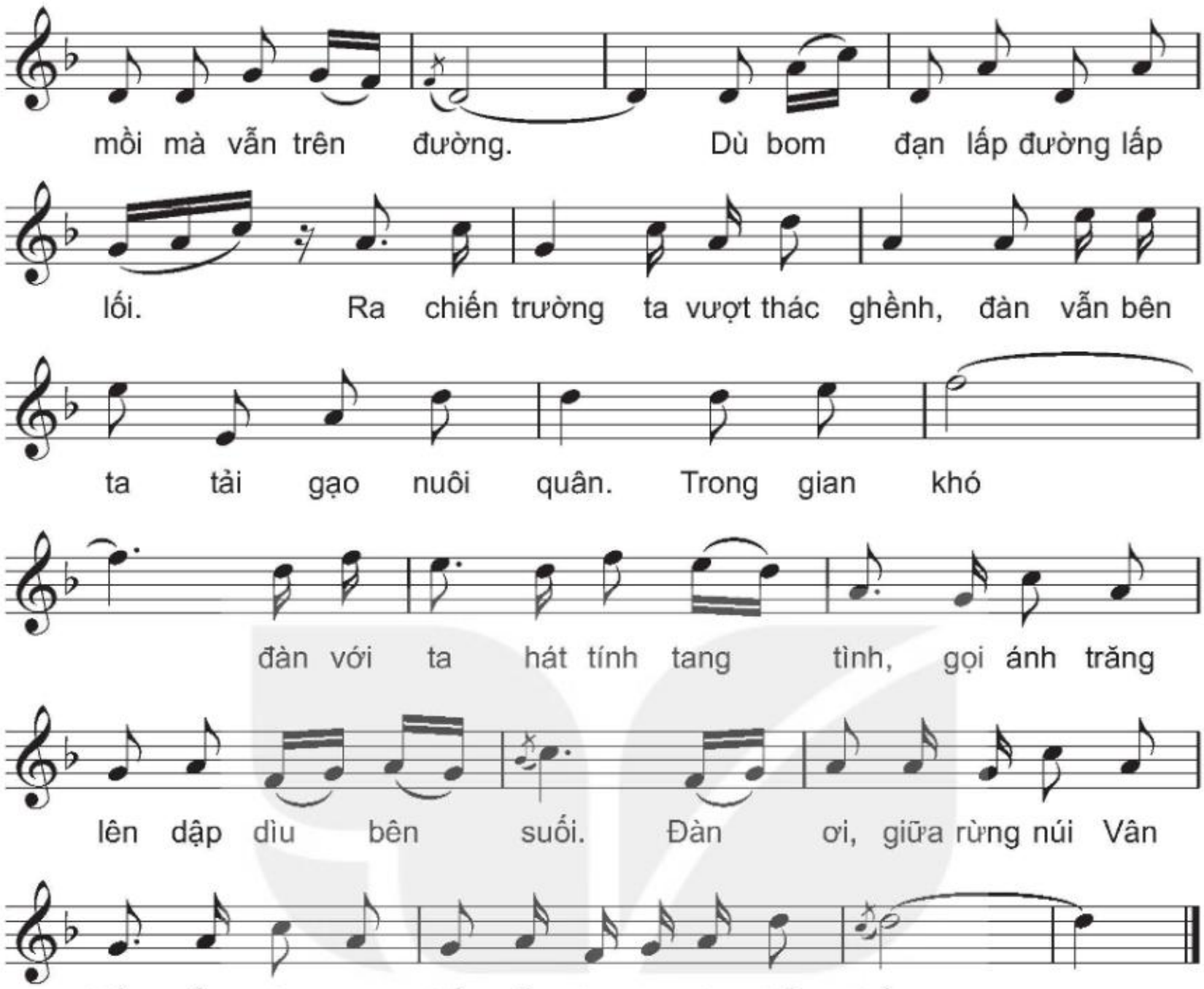
– Thể hiện đúng cao độ, trường độ của bài dân ca.

- **Thực hành ca khúc**

Rừng xanh vang tiếng ta lư

Nhạc và lời: Phương Nam

Rừng xanh vang tiếng ta lư của nhạc sĩ Phương Nam là một trong những ca khúc tiêu biểu trong giai đoạn chống Mỹ cứu nước. Tính chất âm nhạc linh hoạt, tươi vui cùng ca từ đẹp, ca khúc giúp người nghe cảm nhận được tinh thần lạc quan và quật cường của những người tham gia kháng chiến.

Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi sâu, ngắt hơi tại những chỗ có dấu lặng đơn, lặng kép, ngắt ý, ngắt câu, ngắt đoạn.

– Miệng mở tự nhiên, hàm dưới thả lỏng mềm mại.

– Đặt âm nhẹ, phát âm nhanh, gọn, dứt khoát, đặc biệt tại các ô nhịp 1, 4, 10, 11, 14, 15...

– Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp.
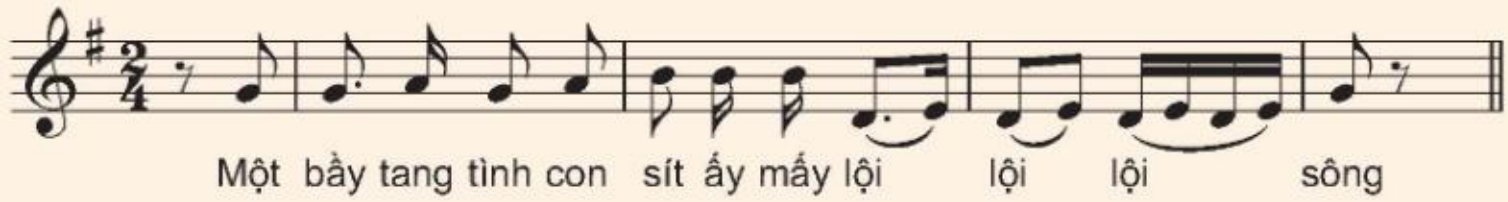
– Thể hiện đúng cao độ, trường độ của bài hát.

1. Thế nào là kĩ thuật hát nảy tiếng? Cho ví dụ.
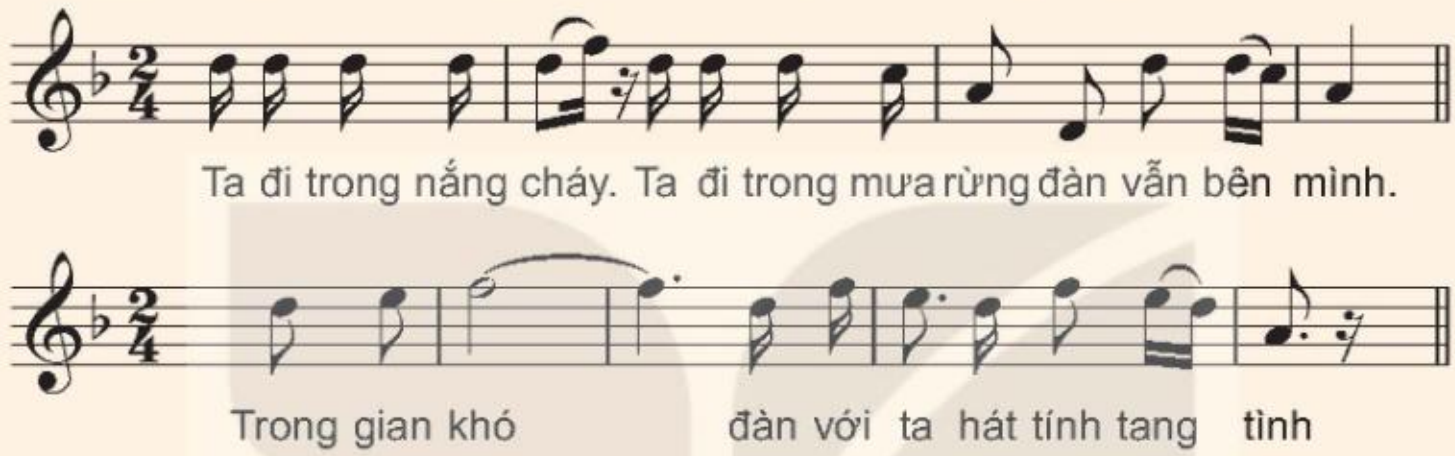
2. So sánh kĩ thuật hát nảy tiếng với kĩ thuật hát liền tiếng? Cho ví dụ.

3. Luyện tập các giai điệu sau đây:

– Luyện tập giai điệu trong bài dân ca *Trống cơm*:

– Luyện tập giai điệu trong ca khúc *Rừng xanh vang tiếng ta lư*
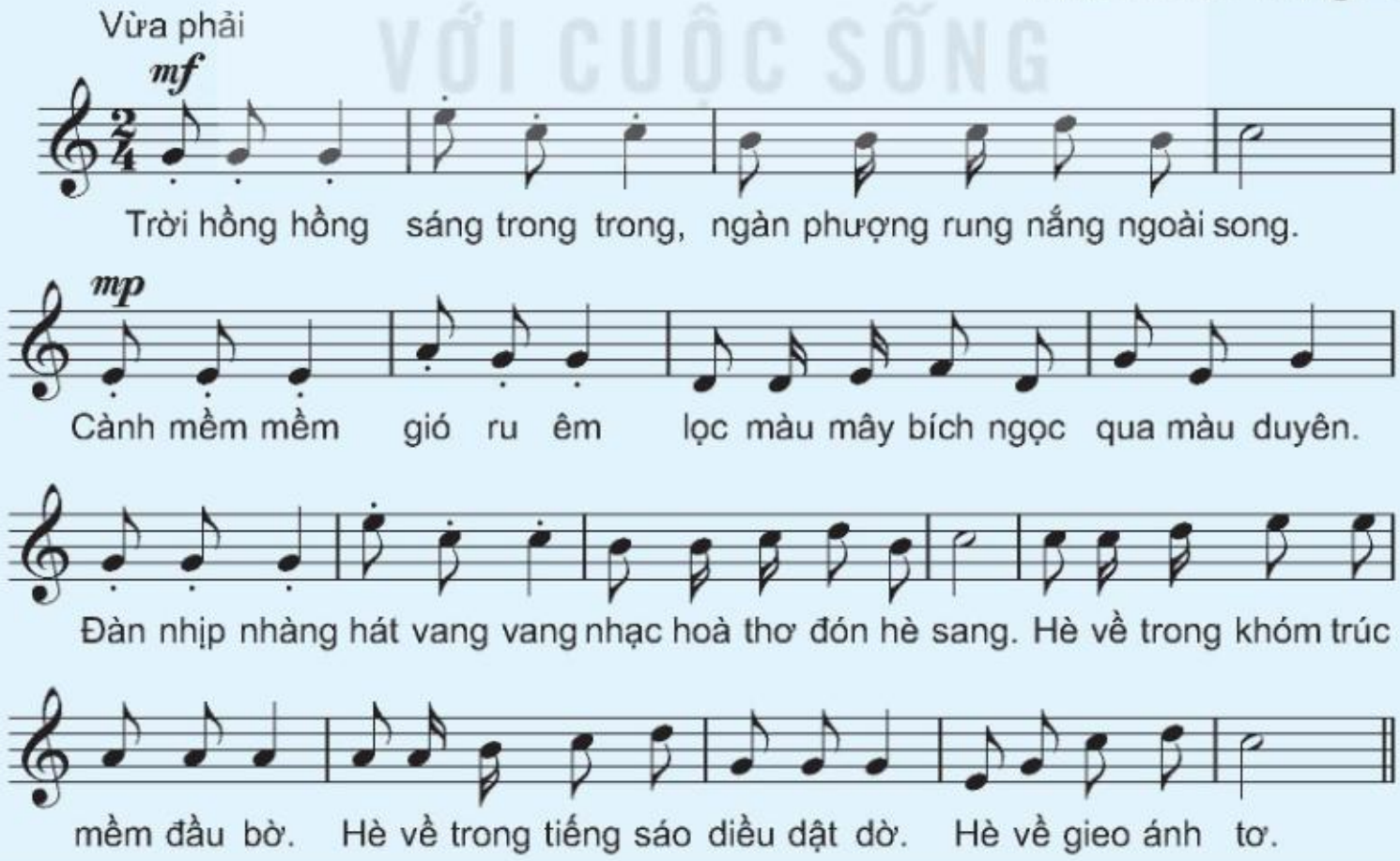

4. Luyện tập các bài hát đã học ở mục 3 ở các hình thức ca hát khác nhau.

Vận dụng kĩ thuật hát nảy tiếng để thể hiện trích đoạn ca khúc dưới đây.

Hè về

(Trích)

Nhạc và lời: Hùng Lân

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Bài 4 KĨ THUẬT HÁT LUYẾN ÂM

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:
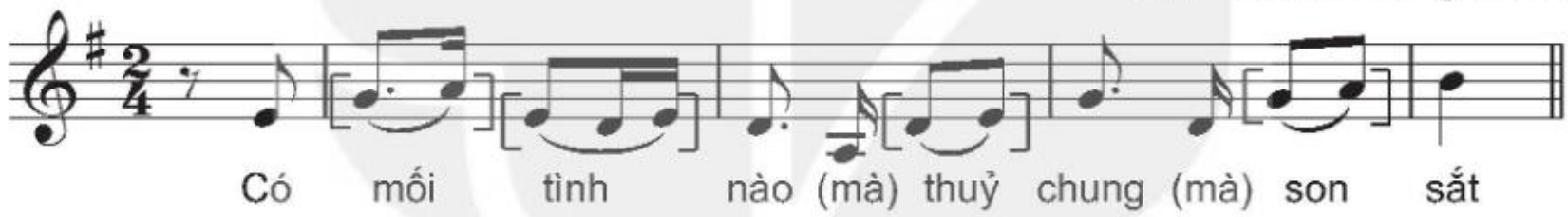
Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời, thể hiện được sắc thái tình cảm của bài hát; biết vận dụng kĩ thuật hát luyến âm thể hiện ca khúc *Tình ca Tây Nguyên* và *Lời ca dâng Bác*.

Quan sát và phát âm các ca từ trong giai điệu dưới đây, em hãy cho biết điểm khác biệt khi phát âm các ca từ trong ngoặc so với các ca từ khác trong cùng giai điệu.

Lời ca dâng Bác

(Trích)

Nhạc và lời: Trọng Loan
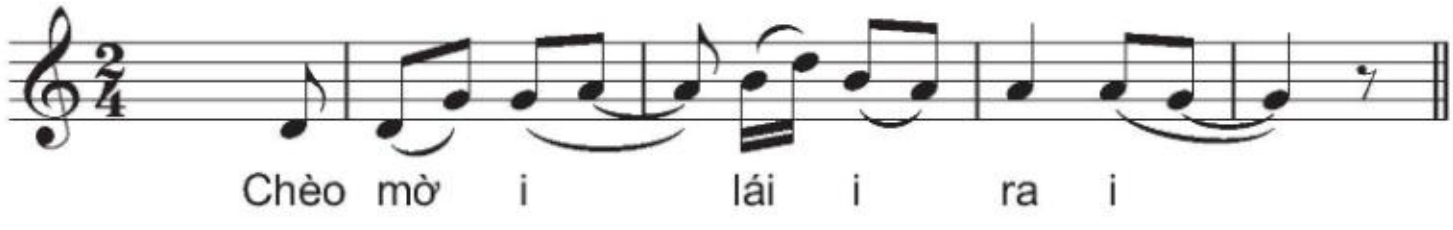

1. Kĩ thuật hát luyến âm

Luyến âm là cách hát giúp ca từ trở nên rõ nghĩa, âm thanh được hoà quyện và mềm mại. Luyến âm nhanh hoặc chậm tuỳ vào thanh điệu, nhịp điệu và nghệ thuật ca hát. Kí hiệu của luyến âm là hình vòng cung nối liền các nốt nhạc trong một ca từ.

Đò đưa

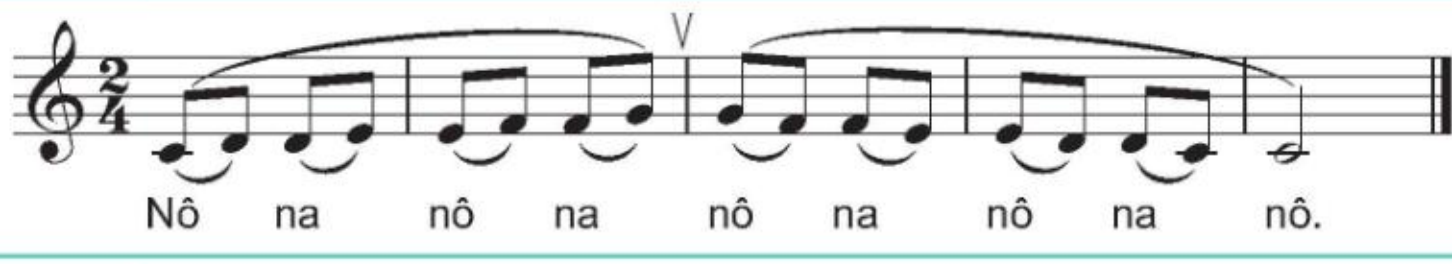
(Trích)

Sưu tầm – Ghi âm: Bùi Đức Hạnh

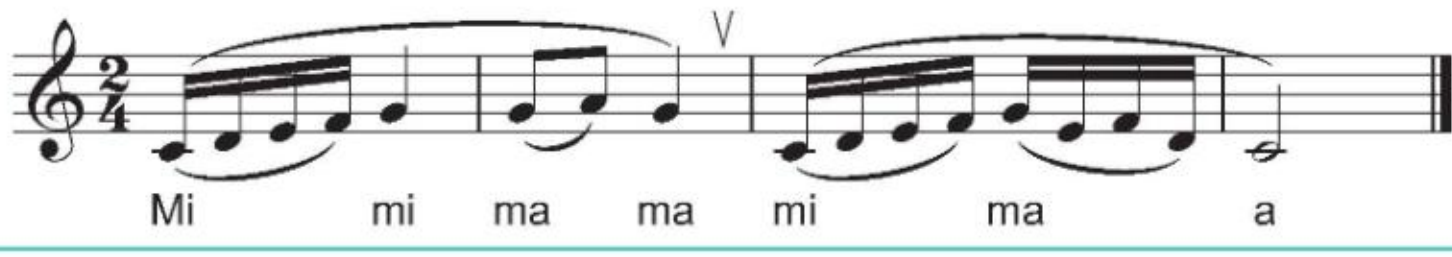

2. Luyện thanh

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, hát nhấn vào phách mạnh, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại, hát liền tiếng.

– Luyện mẫu âm với tốc độ chậm rồi tăng dần tốc độ.
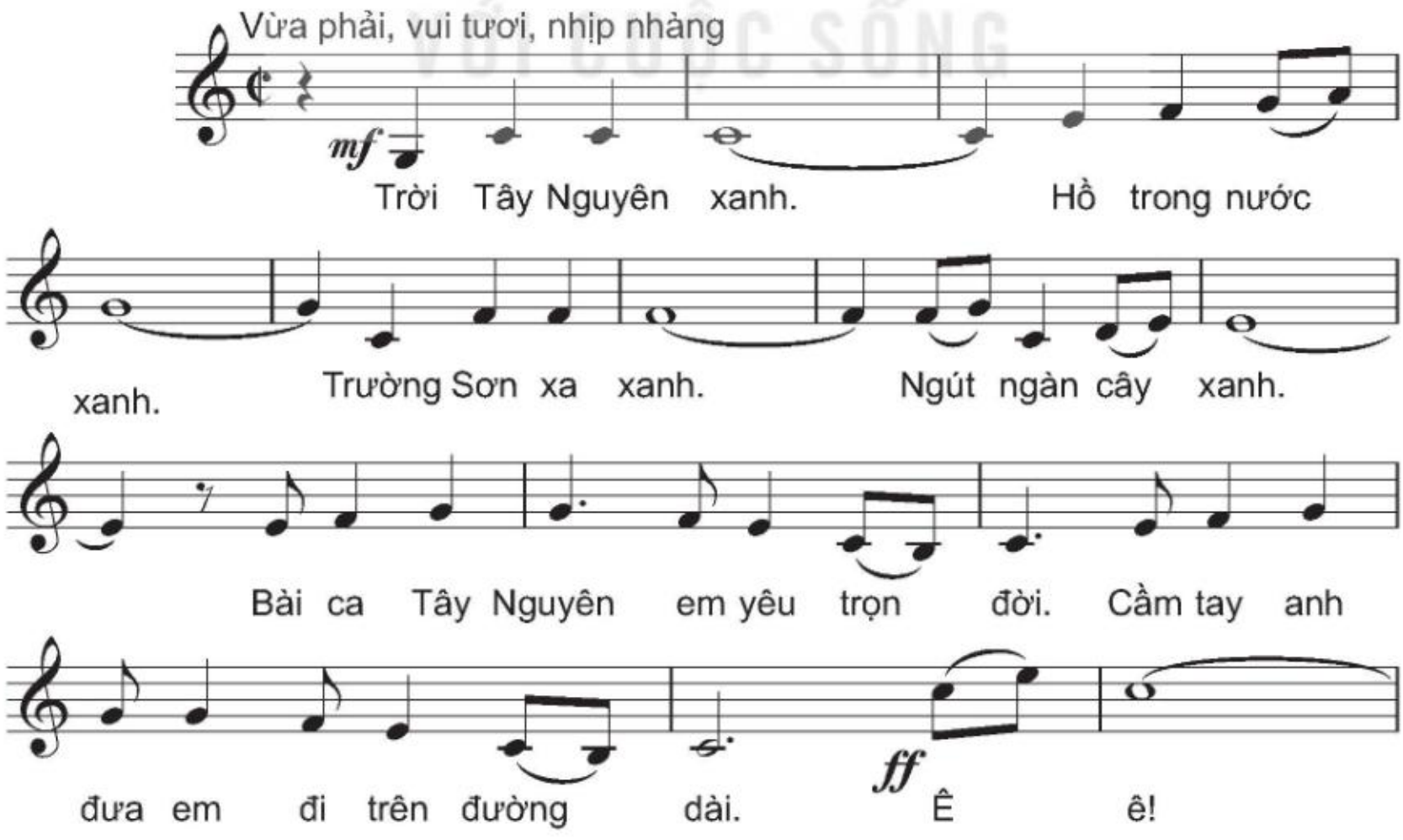
– Luyện mẫu âm đi lên và xuống liền bậc một quãng hai thứ trong tầm âm phù hợp.

3. Học hát

- **Thực hành hát ca khúc**

Tình ca Tây Nguyên

Nhạc và lời: Hoàng Vân

Những con đường đất đỏ. *mf* Lượn vòng trên cao

nguyên. Những năm dài thương nhớ. Những phút giờ vinh

mf

quang. Yêu em! Anh đã từng xông pha trong lửa

mf

đạn. Yêu anh! Miền đất đỏ cao nguyên che chở

mf

anh. Hạt muối năm xưa từng trông chờ đỏ mắt. Anh gửi muối

về trong cái chết gần kề. Dòng nước hôm nay màu xanh hằng ngóng

mf

trông. Công trường tấp nập em thấy đông vui quá.

f Đất chờ nước, nước theo anh về. Đất chờ nước, nước

theo anh về. *mf* Cho Tây Nguyên thêm xanh.

mp Cho tình em thêm xanh. *f* Cho Tây Nguyên thêm

xanh. Cho tình em thêm xanh.

Hoàng Vân (1930 – 2018) là một trong những nhạc sĩ có nhiều đóng góp cho nền âm nhạc chuyên nghiệp nước nhà. Nhiều tác phẩm của ông đã trở thành những ca khúc nổi tiếng, gắn liền với sự phát triển của đất nước như: *Hò kéo pháo, Người chiến sĩ ấy, Quảng Bình quê ta ơi*,... Một trong số những ca khúc được yêu thích của ông là *Tình ca Tây Nguyên*. Với tính chất âm nhạc tươi tắn, rộn ràng, lời ca giàu hình tượng, trong sáng, ca khúc đã mang đến cho người thưởng thức một bức tranh tràn đầy nhựa sống về núi rừng Tây Nguyên.

Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi sâu, điều tiết hơi đều đặn. Đặt âm nhẹ nhàng, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại.

– Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp; luyến đủ nốt, rõ chữ, liền tiếng. Thả lỏng cơ thể khi hát giai điệu có các ca từ luyến âm như: "nước", "ngút", "trọn", "đường", "lửa", "chở",...
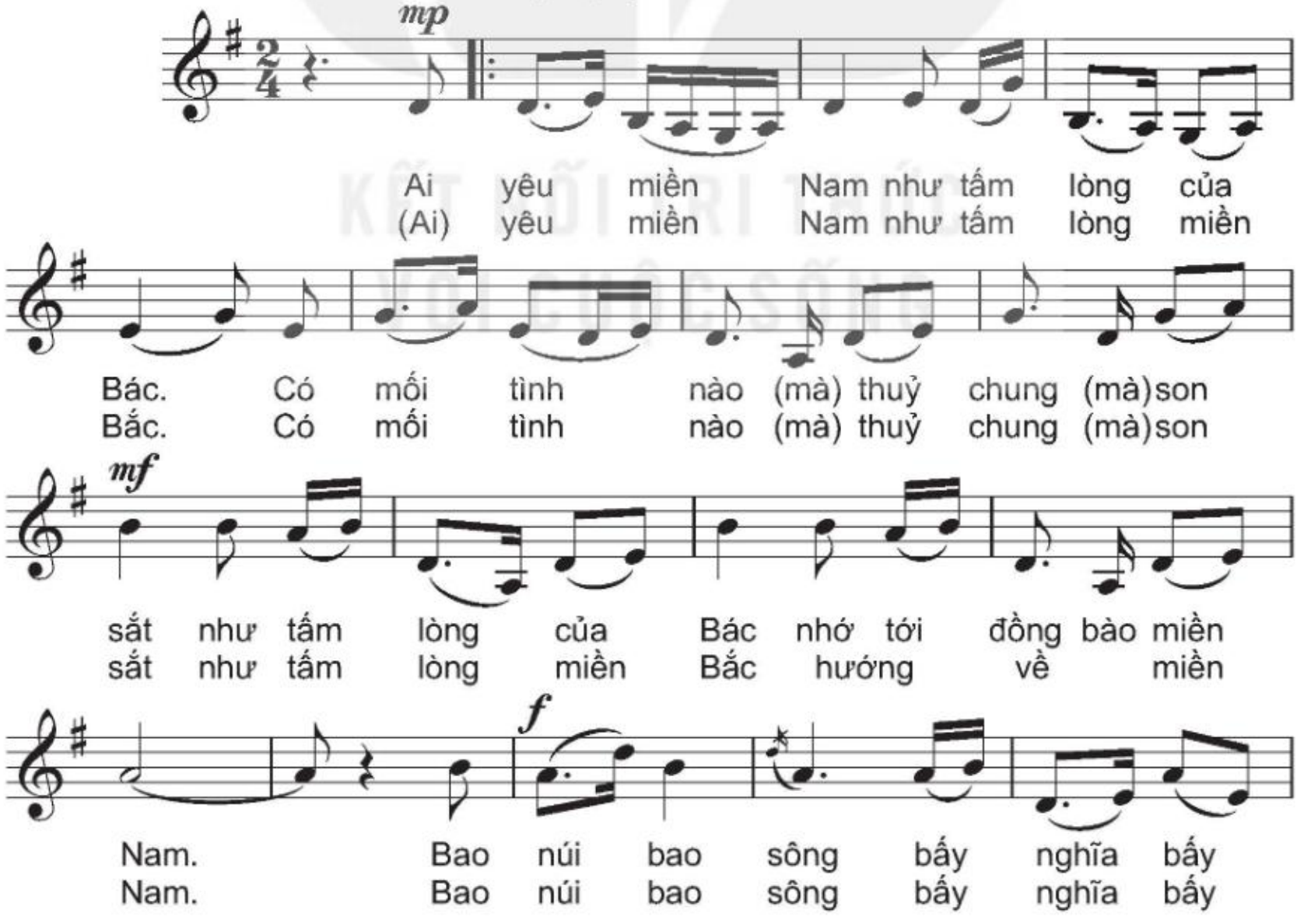
– Hát đúng cao độ, trường độ trong bài.
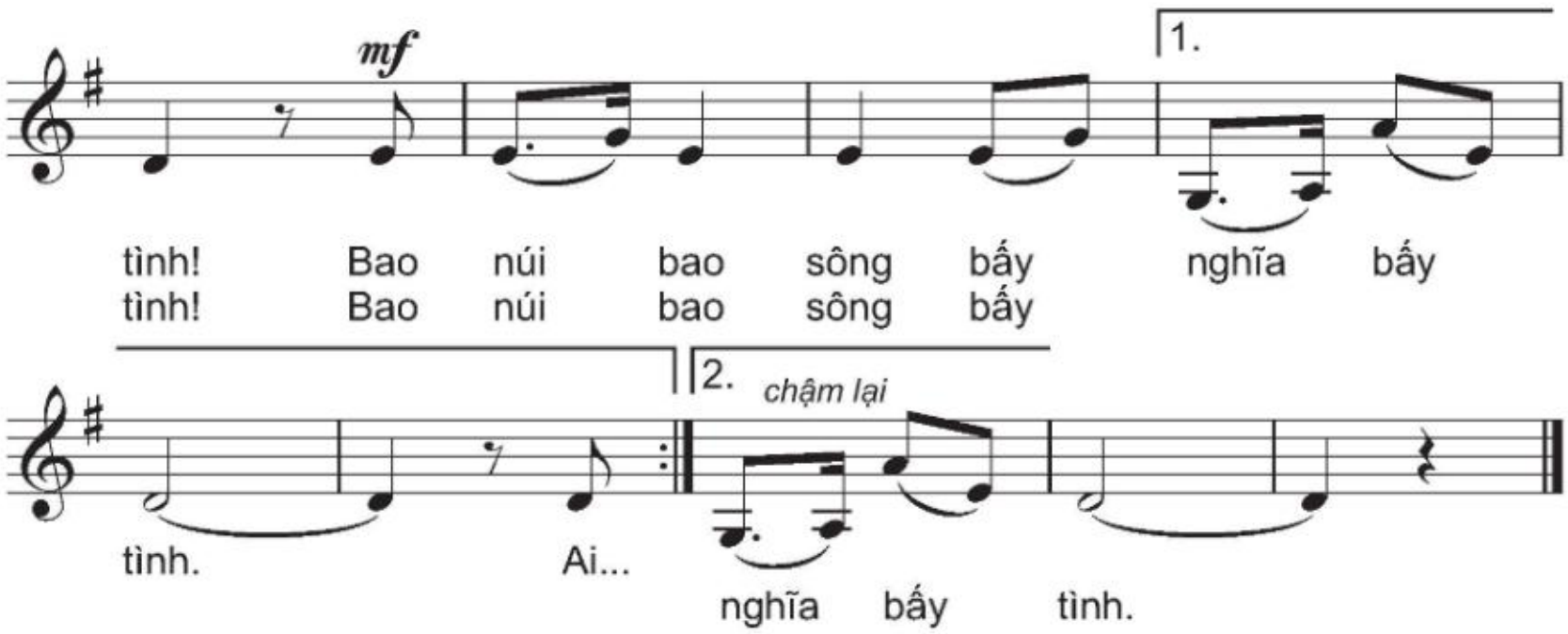
- **Thực hành hát ca khúc**

Lời ca dâng Bác

Nhạc và lời: Trọng Loan

Khoan thai - Kính yêu, tự hào

Lời ca dâng Bác của nhạc sĩ Trọng Loan (1923 – 2010) sáng tác năm 1968 là một trong những ca khúc viết về Bác. Tính chất âm nhạc nhẹ nhàng, mượt mà cùng lời ca sâu lắng, ca khúc không chỉ nói lên tình cảm của người dân miền Nam dành cho Bác Hồ kính yêu mà còn là nguyện vọng của quân và dân hai miền Nam, Bắc mong ngày thống nhất đất nước.
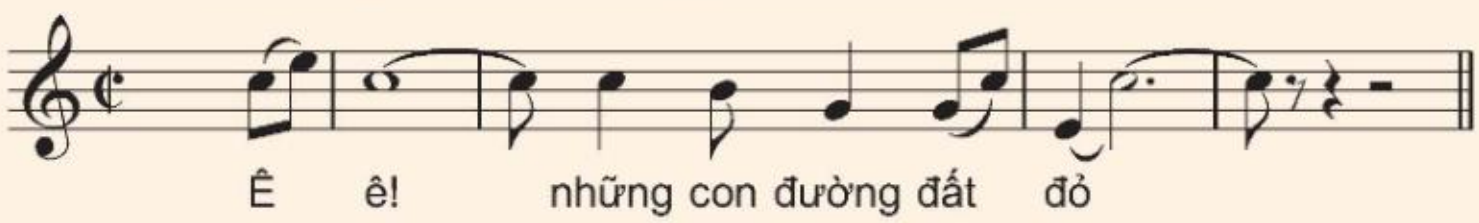
Hướng dẫn thực hiện:

– Ca khúc mang chất liệu dân ca miền Trung, có nhiều âm luyến, khi hát cần đặt âm nhẹ nhàng, phát âm rõ, nét chữ, nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp, lấy hơi sâu và điều tiết hơi đều đặn. Luyến đủ nốt để âm thanh đạt sự uyển chuyển, mềm mại và rõ nghĩa.

– Thể hiện đúng cao độ, trường độ của bài.

1. Thế nào là kĩ thuật hát luyến âm? So sánh kĩ thuật hát luyến âm với kĩ thuật hát liền tiếng. Cho ví dụ.

2. Thực hành hát giai điệu dưới đây:

3. Thực hành, luyện tập các ca từ luyến âm trong ca khúc *Lời ca dâng Bác*.

4. Thể hiện ca khúc *Lời ca dâng Bác* bằng các hình thức ca hát khác nhau.

1. Lên ý tưởng dàn dựng và biểu diễn ca khúc *Tình ca Tây Nguyên* của nhạc sĩ Hoàng Vân.

2. Vận dụng kĩ thuật hát luyến âm vào ca khúc em yêu thích.

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG
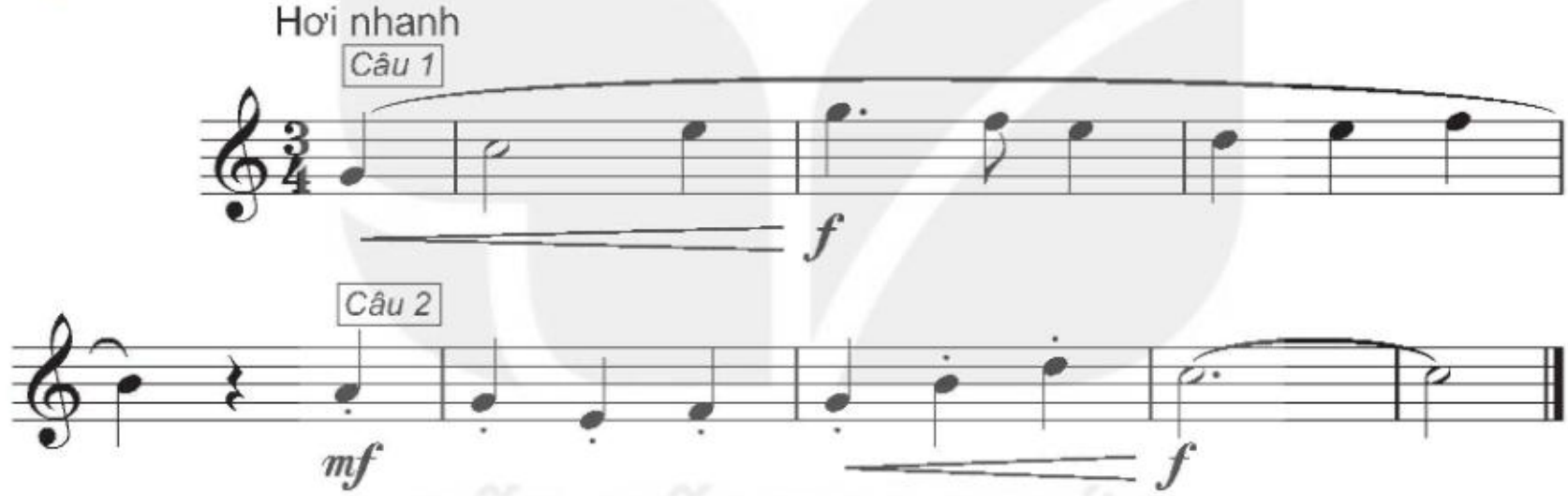
B – NHẠC CỤ

Bài 1 KĨ THUẬT BẤM, GẢY LIỀN TIẾNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Thể hiện được kĩ thuật bấm, gảy liền tiếng trên đàn guitar.
- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái trong bản nhạc *Greensleeves*, duy trì tốc độ ổn định.
- Biết chơi nhạc cụ với hình thức độc tấu.

Quan sát hai câu nhạc dưới đây và chỉ ra kĩ thuật liền tiếng, nảy tiếng.

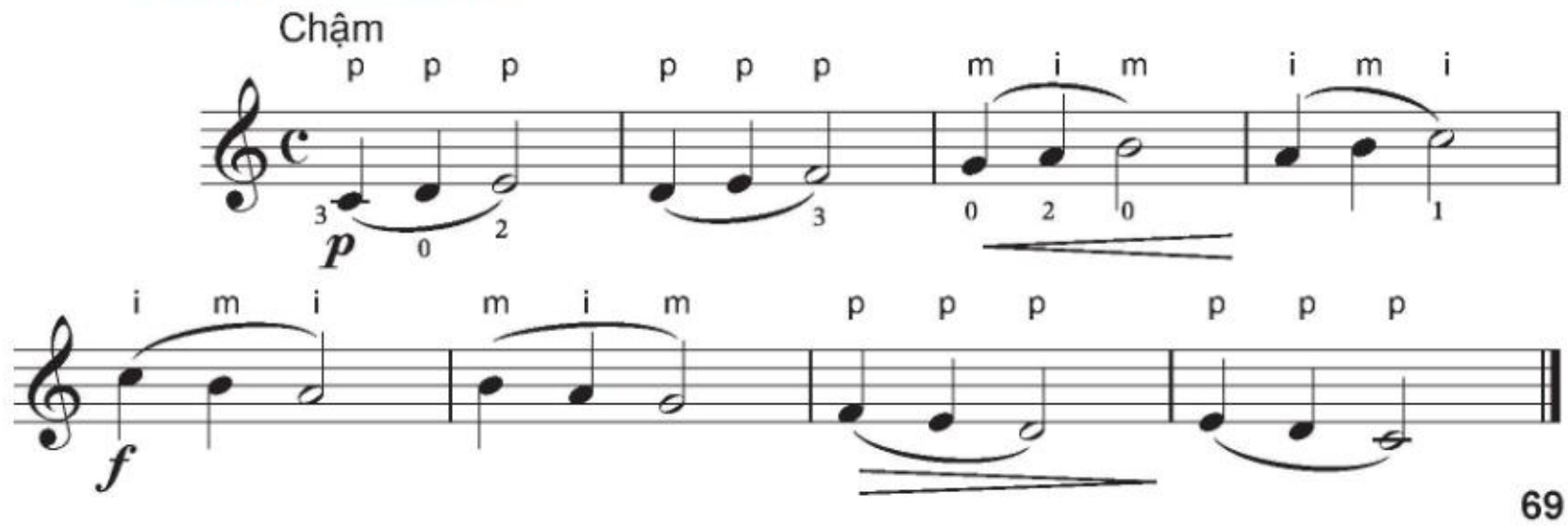

1. Kĩ thuật bấm, gảy liền tiếng

Bấm, gảy liền tiếng (legato) là một kĩ thuật quan trọng khi diễn tấu đàn guitar. Kĩ thuật này tạo ra âm thanh đều đặn, liền mạch, không bị ngắt âm, mềm mại và tự nhiên.

2. Thực hành bấm, gảy liền tiếng

- **Bài thực hành số 1:**

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG
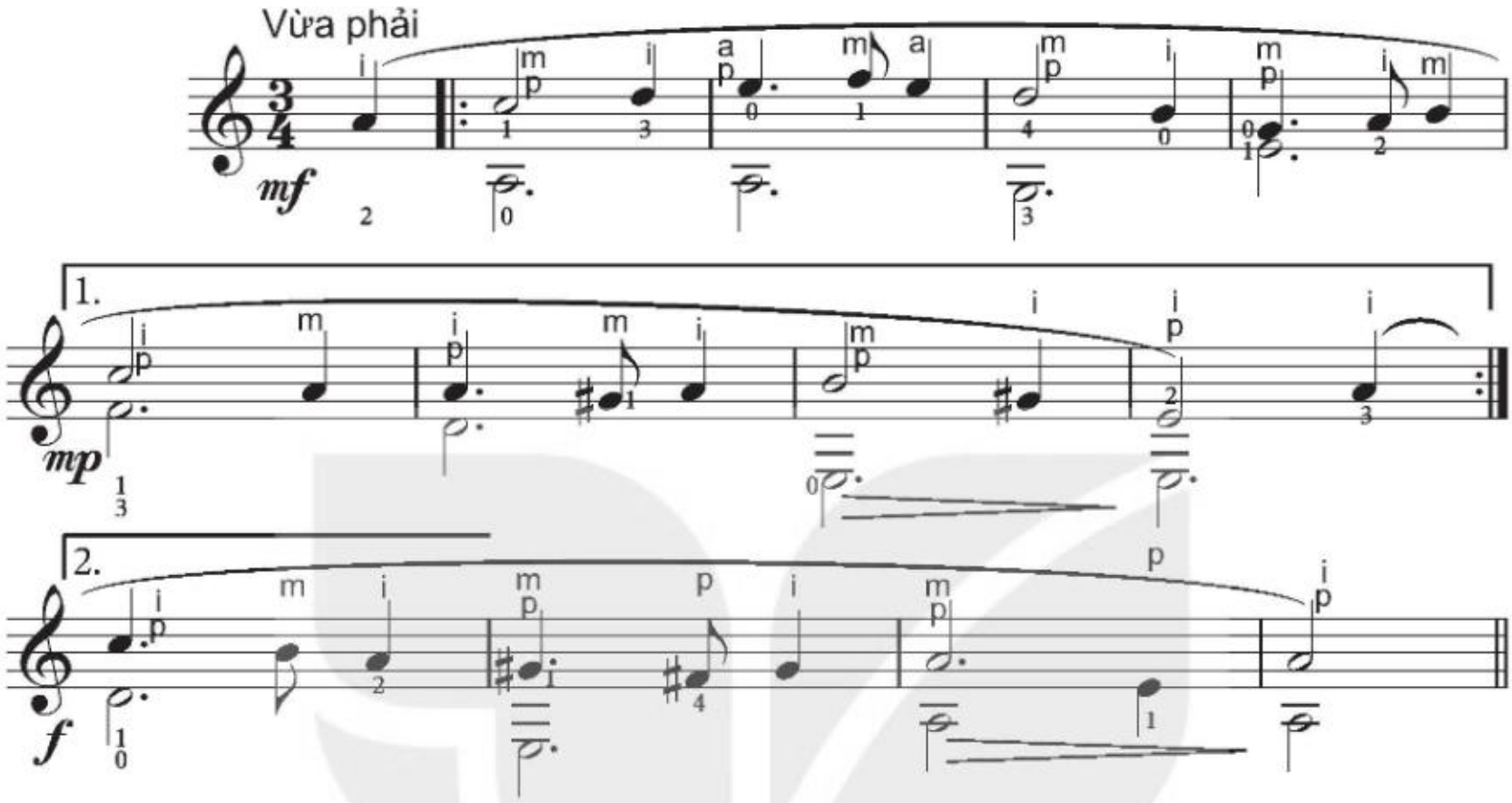
- **Bài thực hành số 2:**

Greensleeves

(Trích phần giai điệu)

Dân ca: Anh

Chuyển soạn cho đàn guitar: Quang Tùng – Xuân Cung

Hướng dẫn thực hiện:

– Giữ các ngón bấm cho đến hết nhịp, chuyển tay khi sang nhịp mới.

– Trong bài có nốt Pha thăng ($f^{\#}1$) bấm ở dây bốn phím bốn, nốt Son thăng ($g^{\#}1$) bấm ở dây ba phím một.

1. Cần chú ý điều gì khi sử dụng kĩ thuật bấm, gảy liền tiếng?

2. Kĩ thuật liền tiếng có quan trọng trong đàn guitar không? Vì sao?

3. Luyện tập *Bài thực hành số 1* và *Bài thực hành số 2*.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG
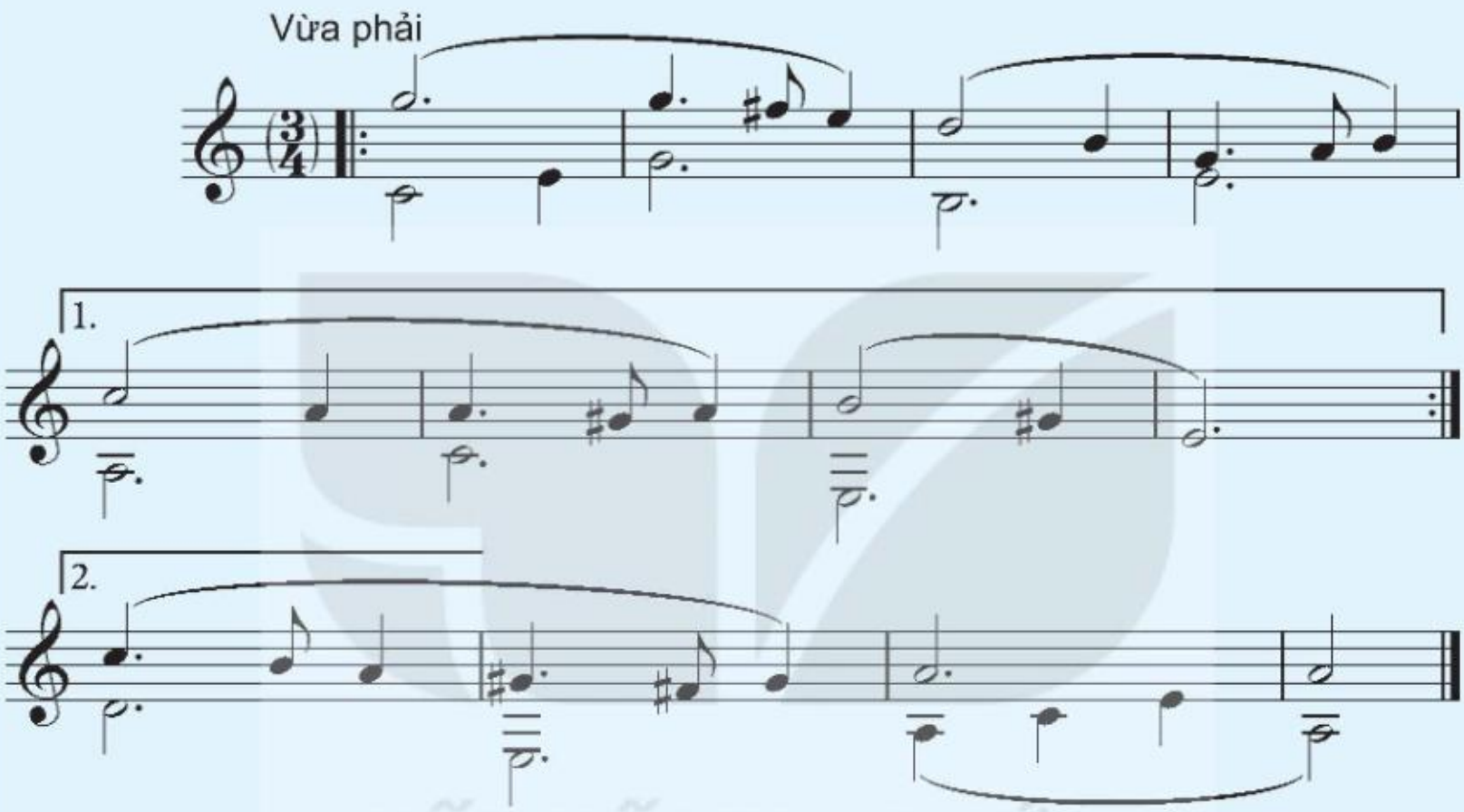
Chọn sắc thái và ngón bấm, ngón gảy, cho phù hợp để thực hành đoạn nhạc dưới đây:

Greensleeves

(Trích phần giai điệu)

Dân ca: Anh

Chuyển soạn cho đàn guitar: Quang Tùng – Xuân Cung

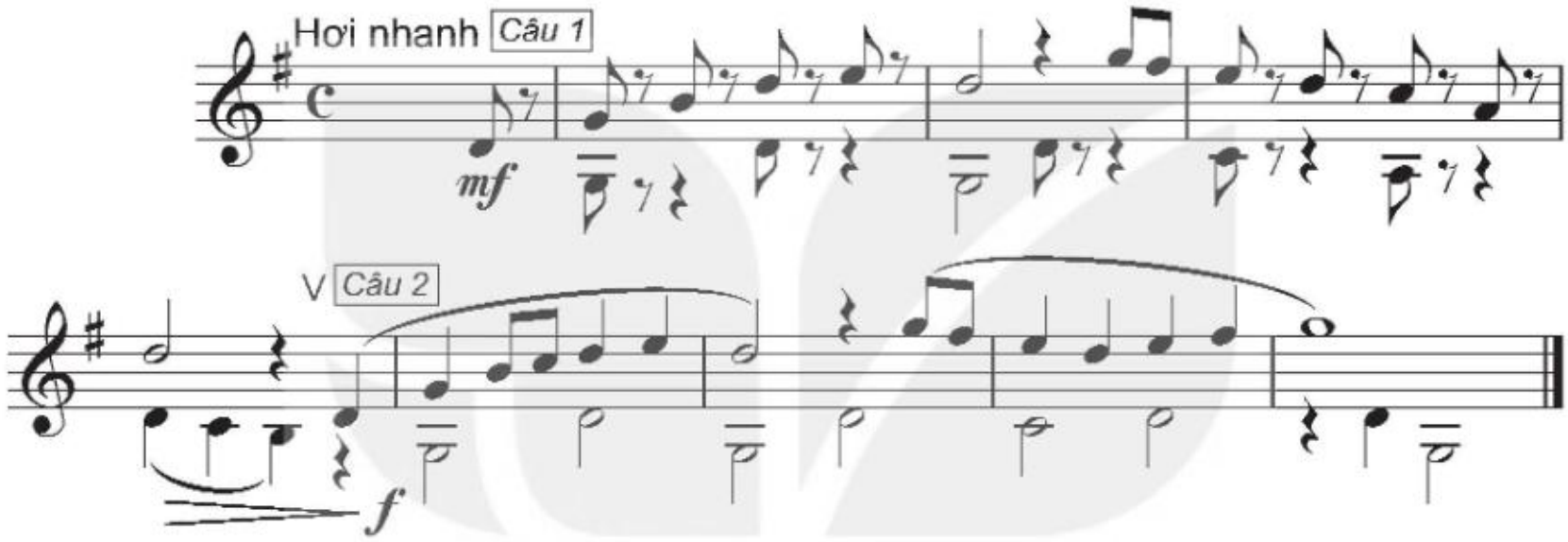
KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Bài 2 KĨ THUẬT BẤM, GẢY RỜI TIẾNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Thể hiện được kĩ thuật bấm, gảy rời tiếng trên đàn guitar.
- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái và các kĩ thuật đã học có trong bài *Tiếng chày trên sóc Bom Bo*.

Quan sát hai câu nhạc và chỉ ra sự khác nhau giữa câu nhạc có sử dụng kĩ thuật rời tiếng với câu nhạc có sử dụng kĩ thuật liền tiếng.
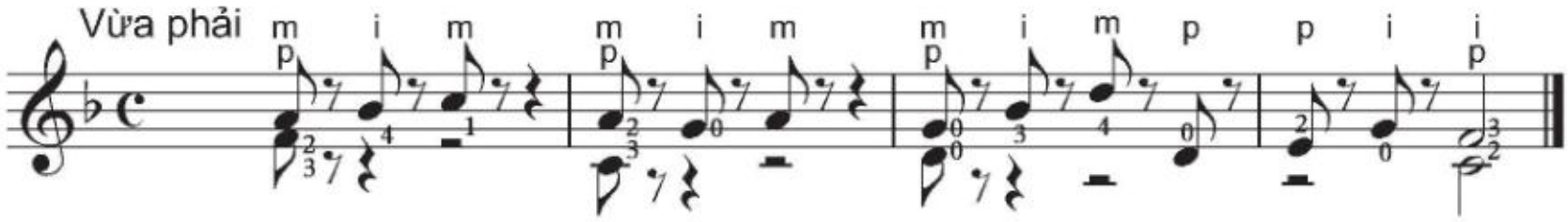

1. Kĩ thuật bấm, gảy rời tiếng

Kĩ thuật bấm, gảy rời tiếng (non-legato) là một kĩ thuật thường được sử dụng trên đàn guitar. Kĩ thuật này tạo nên sự khác biệt so với kĩ thuật bấm, gảy liền tiếng (legato).

2. Thực hành

- **Bài thực hành số 1:**

Lưu ý: Trong bài có nốt Si giáng (b^b1) cố định bấm ở dây ba phím ba.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

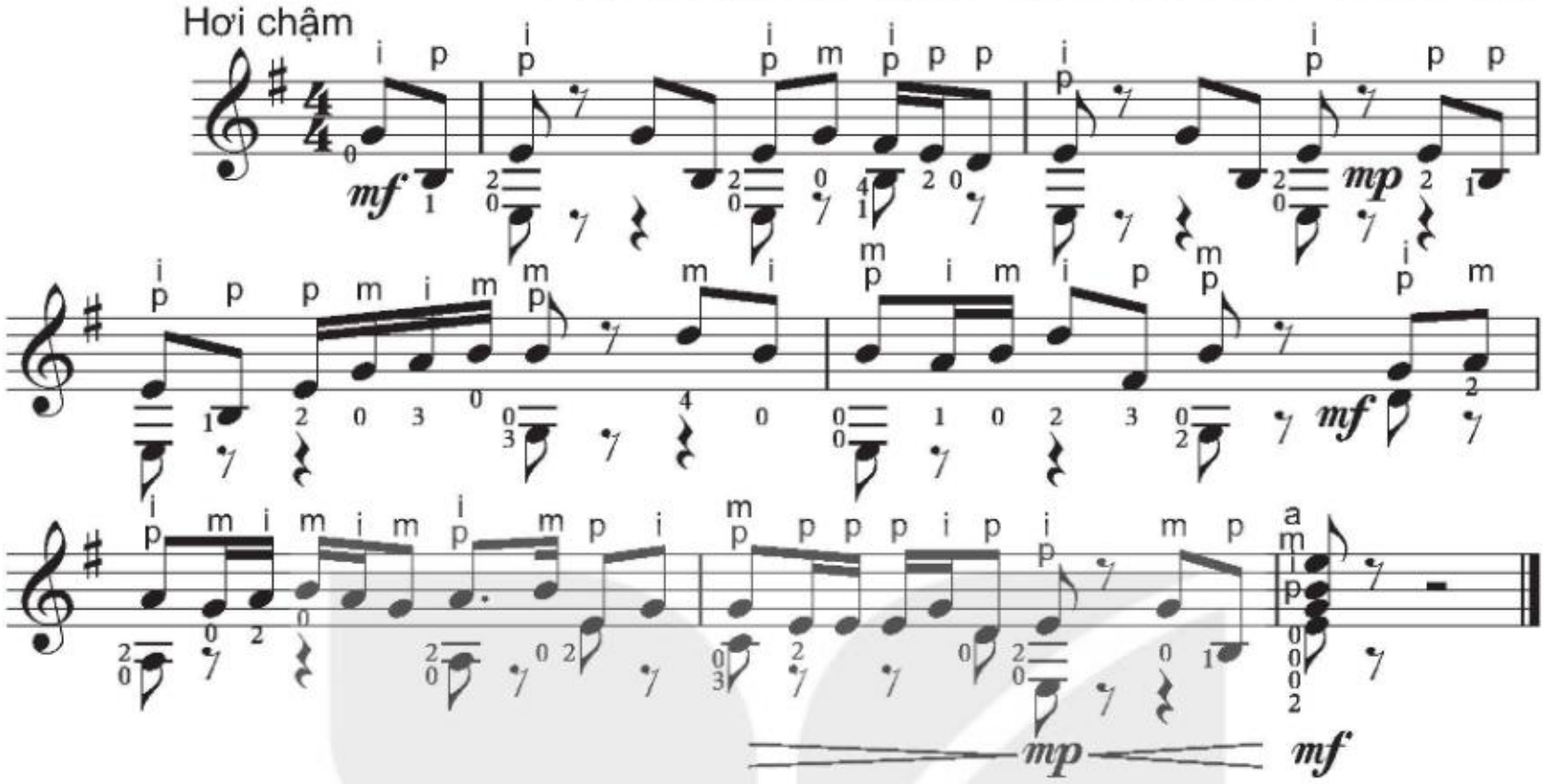
- **Bài thực hành số 2:**

Tiếng chày trên sóc Bom Bo

(Trích)

Tác giả: Xuân Hồng

Chuyển soạn cho đàn guitar: Quang Tùng – Xuân Cung

Hướng dẫn thực hiện:

– Gảy rời tiếng những nốt đơn sau đó có dấu lặng. Sử dụng ngón bấm hoặc ngón gảy để làm rời tiếng.

– Nốt Pha thăng (f♯) bấm ở dây sáu phím hai, Pha thăng (f♯1) bấm ở dây bốn phím bốn, Pha thăng (f♯2) bấm ở dây một phím hai.

1. Luyện tập kĩ thuật bấm, gảy rời tiếng trích đoạn bài *Tiếng chày trên sóc Bom Bo*.
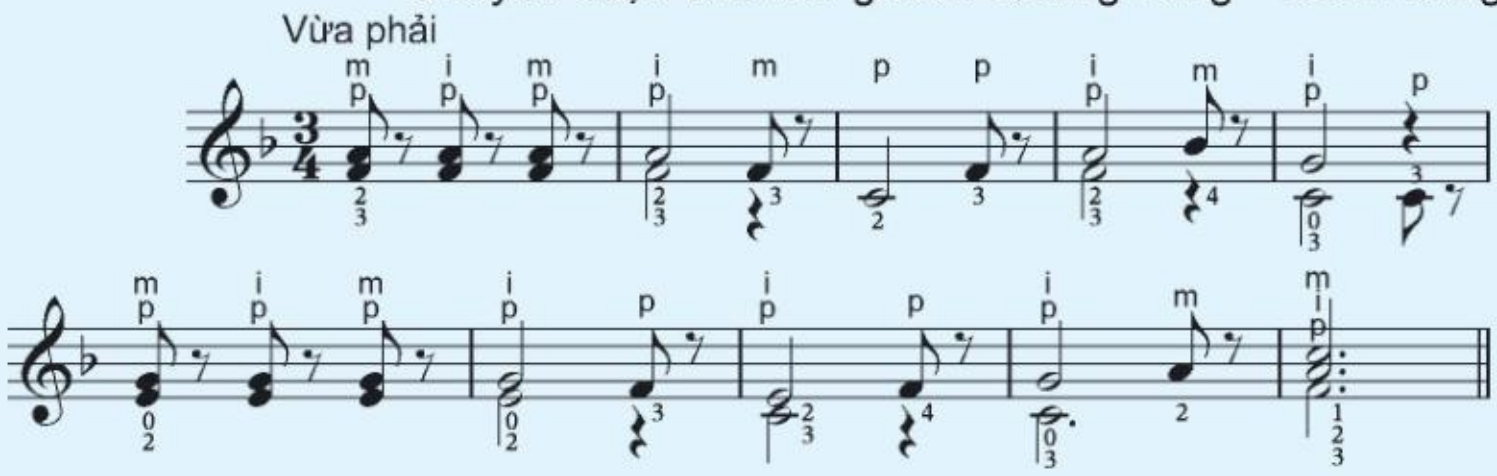
2. Thể hiện chính xác các kí hiệu âm nhạc được ghi trong bài.

Vận dụng những kiến thức đã được học, thể hiện bài thực hành sau:

Con kênh xanh xanh

Nhạc và lời: Ngô Huỳnh

Chuyển soạn cho đàn guitar: Quang Tùng – Xuân Cung

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Bài 3 KĨ THUẬT GẢY HAI NGÓN TRÊN MỘT DÂY

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Biết sử dụng kĩ thuật gảy hai ngón trên một dây.
- Thể hiện đúng cao độ, trường độ và sắc thái bài thực hành.
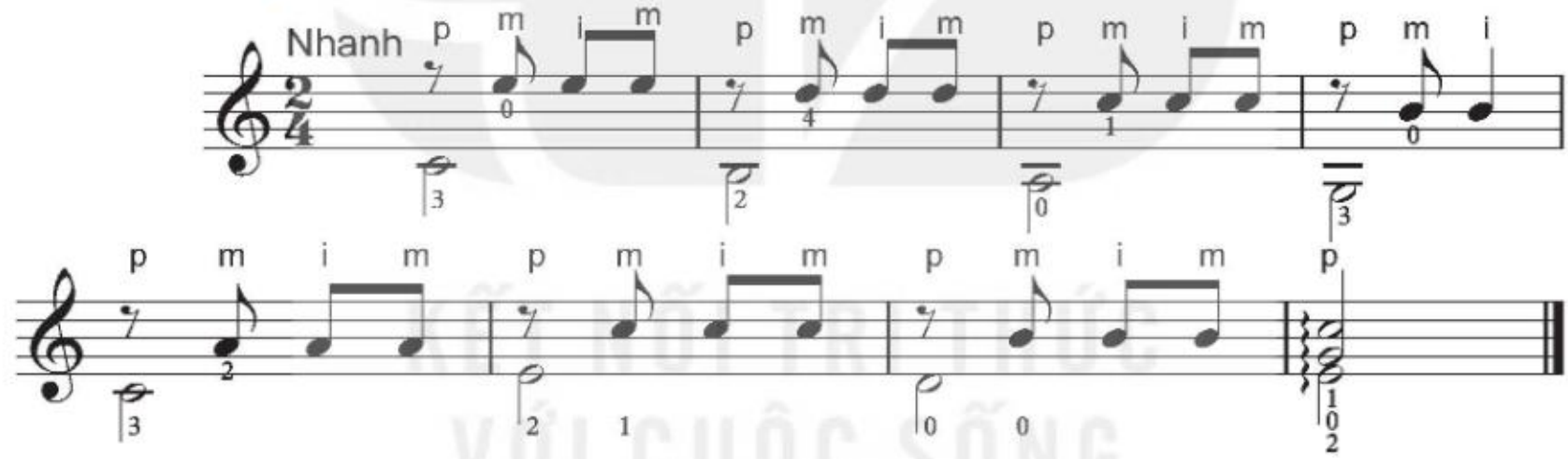
Xem video bài *Asturias – I. Albeniz*, chỉ ra sự khác biệt của âm thanh giữa kĩ thuật gảy hai ngón trên hai dây với kĩ thuật gảy hai ngón trên một dây.

1. Kĩ thuật gảy hai ngón trên một dây

Kĩ thuật gảy hai ngón trên một dây là sử dụng ngón i và ngón m gảy luân phiên liên tục.

2. Thực hành

- **Bài thực hành số 1:**

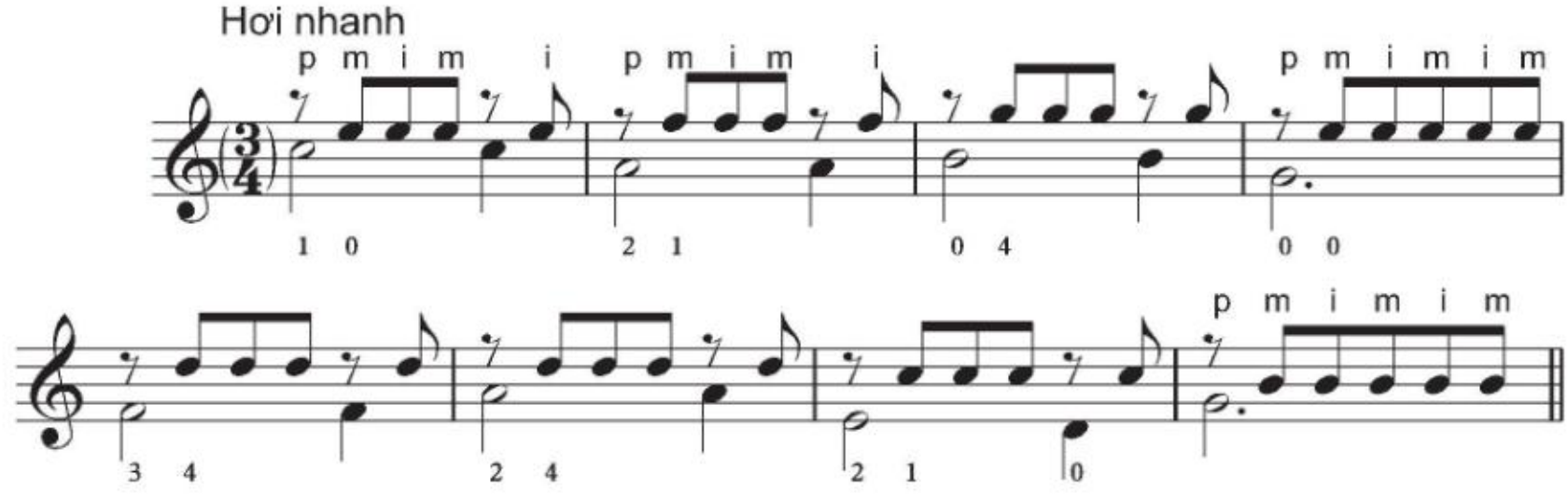
- **Bài thực hành số 2:**

Làng tôi

(Trích)

Nhạc và lời: Văn Cao

Chuyển soạn cho đàn guitar: Lê Đức Sơn

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG
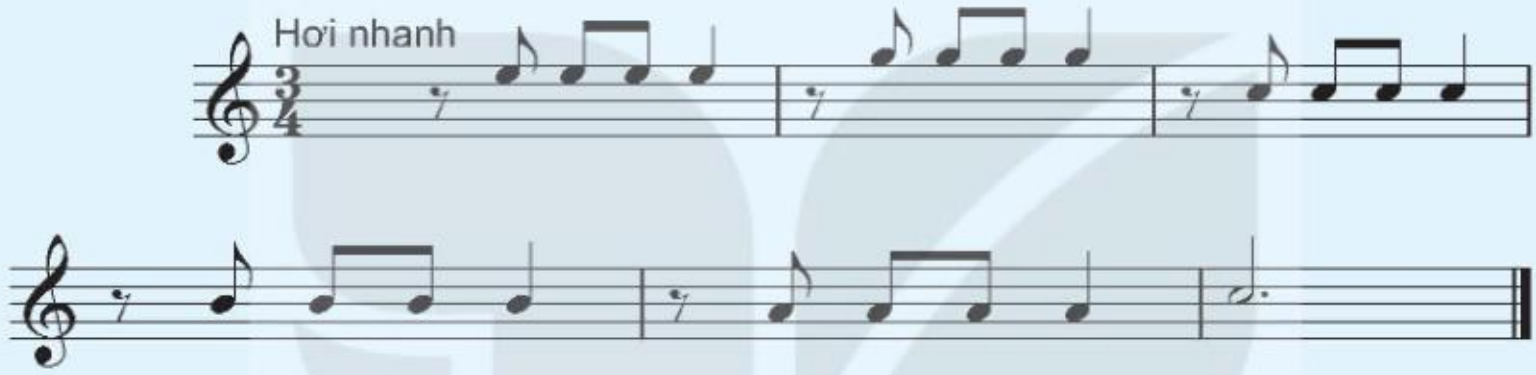
Hướng dẫn thực hiện:

Làm nổi rõ bè giai điệu bằng cách nhấn mạnh vào ngón p. Lực gảy giữa các ngón còn lại phải đều nhau.

1. Kể tên một số tác phẩm guitar sử dụng kĩ thuật gảy hai ngón trên một dây.

2. Cần chú ý gì khi sử dụng kĩ thuật gảy hai ngón trên một dây?

Vận dụng kiến thức đã học, ứng tác thêm vào bè hai của câu nhạc cho sẵn, kết hợp kĩ thuật gảy hai ngón trên một dây để thể hiện câu nhạc này:

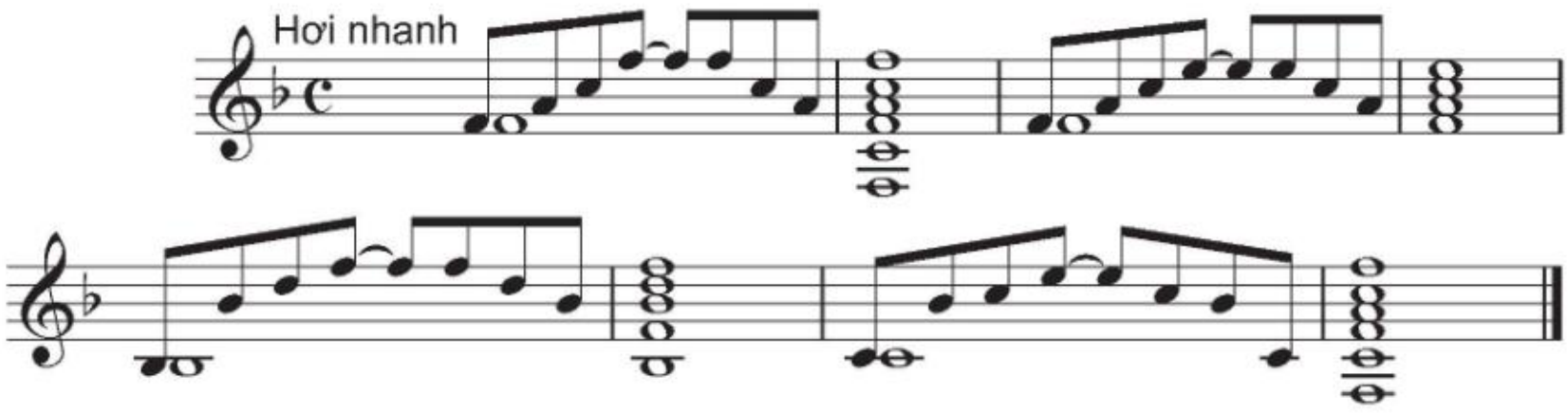

Bài 4 KĨ THUẬT CHẶN BẰNG TAY TRÁI

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Sử dụng được kĩ thuật chặn bằng tay trái trên đàn guitar.
- Biết vận dụng kĩ thuật vào trích đoạn luyện ngón.

Quan sát đoạn nhạc dưới đây và chỉ ra sự khác nhau khi bấm, gảy các quãng hoà âm.

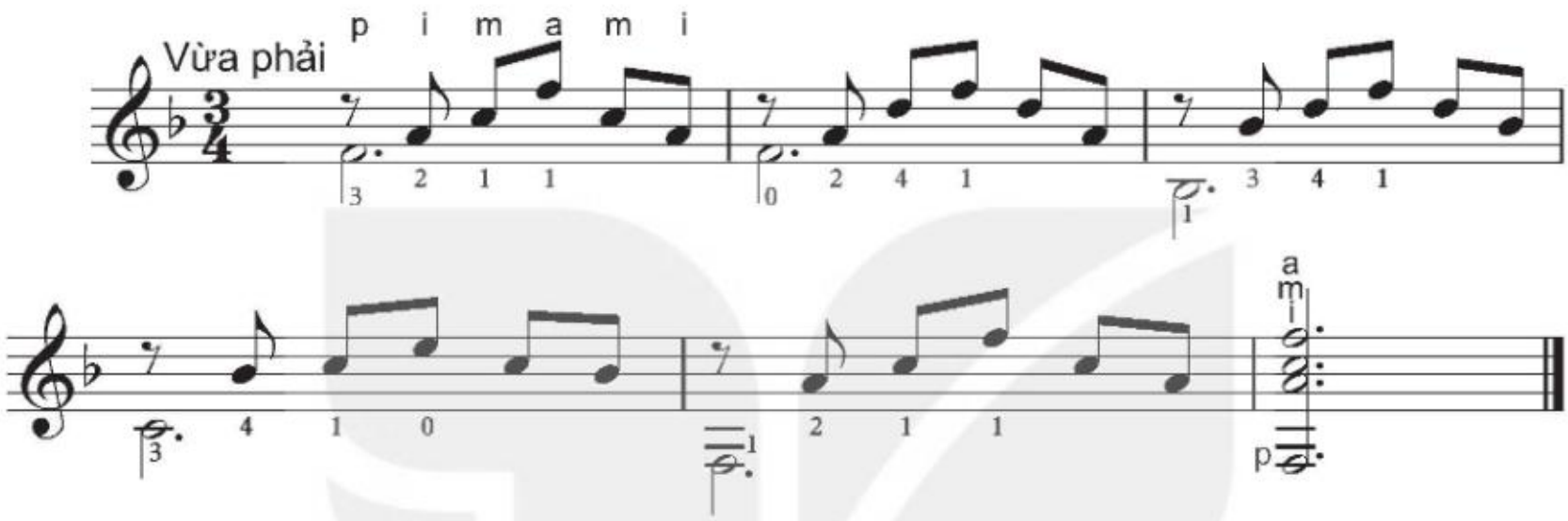
1. Kĩ thuật chặn bằng tay trái

– Đây là kĩ thuật thường thấy của đàn guitar. Kĩ thuật sử dụng ngón số 1 bấm từ hai đến sáu dây đàn trên cùng một phím.
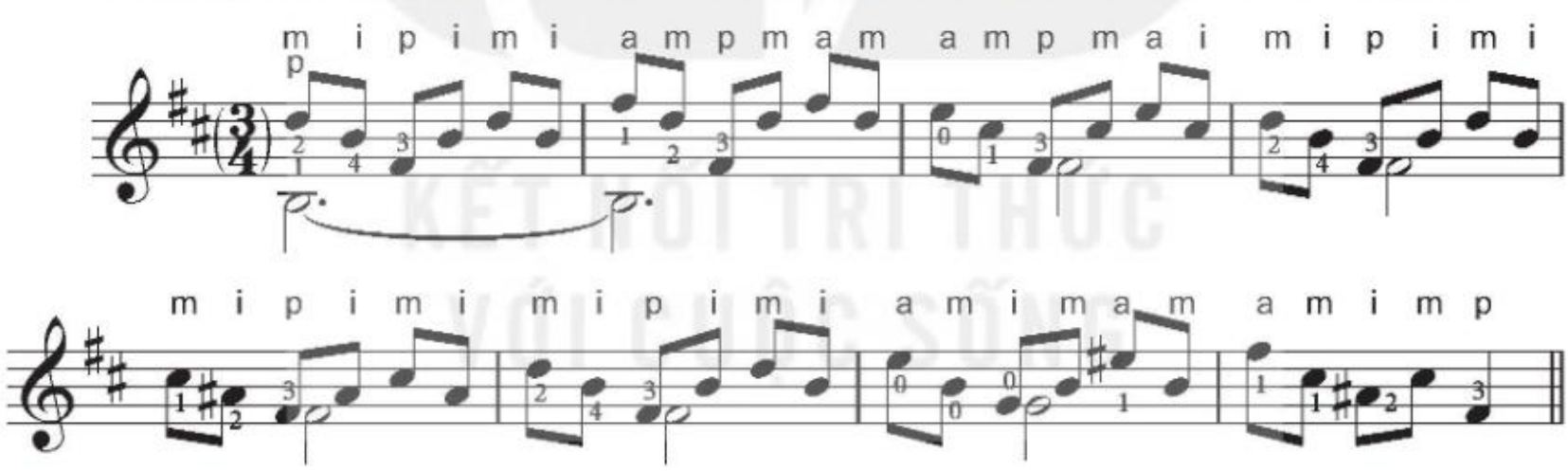
– Khi thực hiện kĩ thuật chặn, ngón số 1 cần phải thẳng, lực bấm mạnh hơn bình thường.

2. Thực hành

- **Bài thực hành số 1:**

- **Bài thực hành số 2: Trích đoạn bài luyện ngón giọng Si thứ – F.Sor**

Hướng dẫn thực hiện:
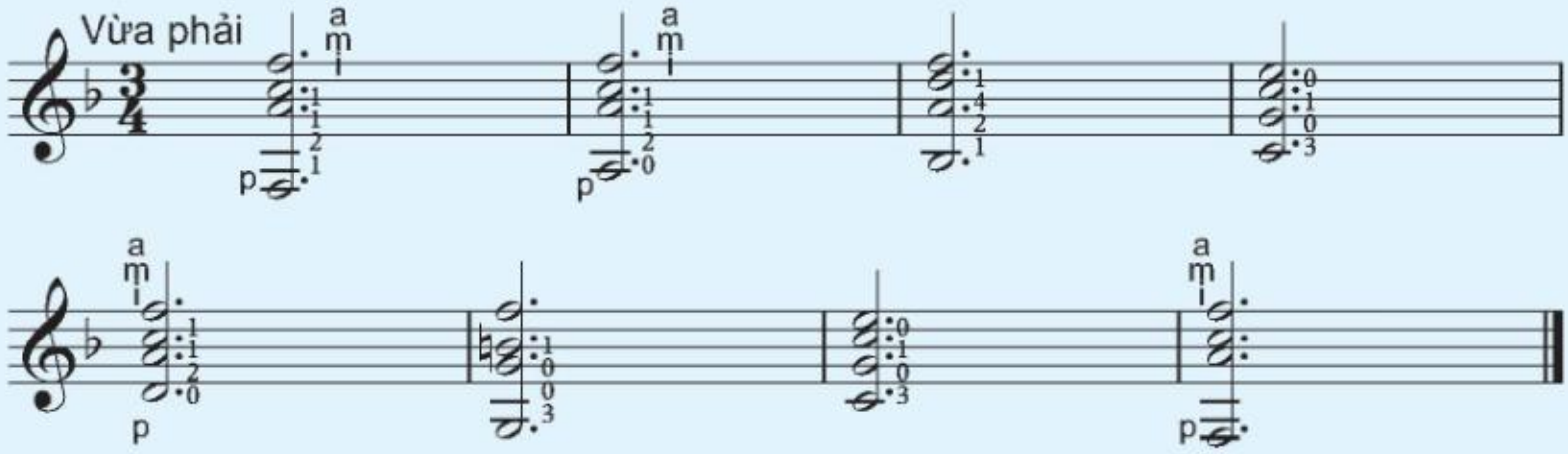
– Nhịp thứ hai nốt Si ở bè hai vì là âm nối nên không gảy lại.

– Trong bài có nốt Mi thăng (e#2) bấm ở dây một phím một và nốt Si (b1) bấm ở dây ba phím bốn, nốt Đô thăng (c#2) bấm ở dây hai phím hai, nốt La thăng (a#1) bấm ở dây ba phím ba.

1. Cho biết tầm quan trọng của kĩ thuật chặn trên đàn guitar.

2. Luyện tập kĩ thuật chặn bằng tay trái: *Bài thực hành số 1* và *Bài thực hành số 2*.

Dựa trên những kiến thức đã được học, áp dụng chơi các chồng âm sau:

Bài 5

CÁCH ĐỆM TIẾT ĐIỆU SLOW

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Biết xác định tiết điệu trên nhịp $\frac{6}{8}$ và $\frac{4}{4}$.
- Biết cách đặt hợp âm cho bản nhạc.
- Biết sử dụng đàn guitar để đệm hát.

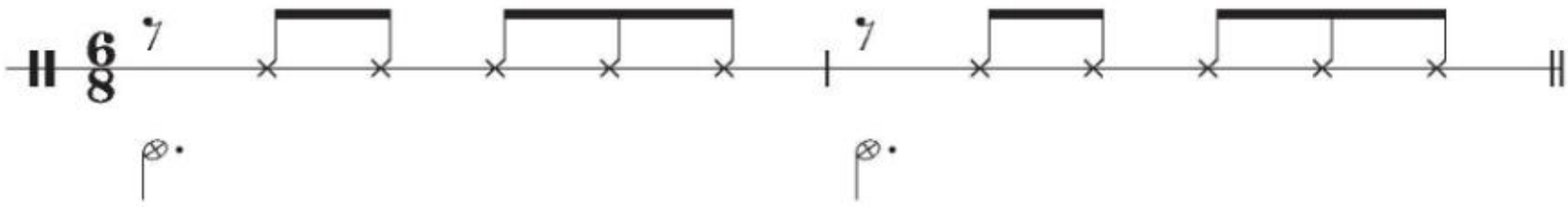
Xem và nghe một video dùng tiết điệu Slow đệm hát, chỉ ra sự khác nhau về cách bấm và gảy so với các tiết điệu đã được học.

1. Tiết điệu Slow trên nhịp $\frac{6}{8}$ và $\frac{4}{4}$

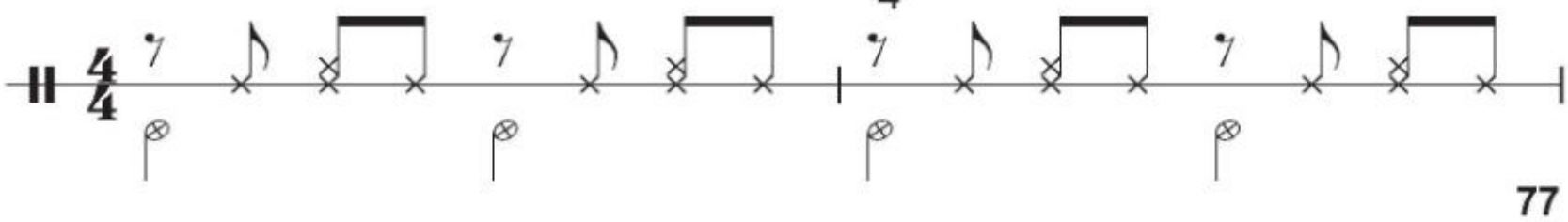
Điệu Slow thường được sử dụng để đệm cho các ca khúc có tính chất nhẹ nhàng, chậm rãi, được viết ở nhịp $\frac{6}{8}$ và $\frac{4}{4}$.

Đối với đàn guitar, điệu Slow có nhiều cách thể hiện khác nhau. Âm hình đặc trưng nhất là các âm hình rải hợp âm ở loại nhịp $\frac{6}{8}$ và $\frac{4}{4}$.

Âm hình cơ bản của tiết điệu Slow trên nhịp $\frac{6}{8}$.

Âm hình cơ bản của tiết điệu Slow trên nhịp $\frac{4}{4}$.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

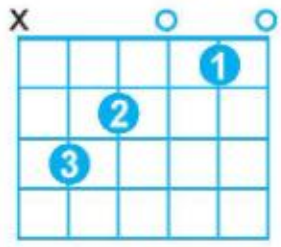
2. Thực hành

a) Nhịp $\frac{6}{8}$: bài hát Màu hoa đỏ

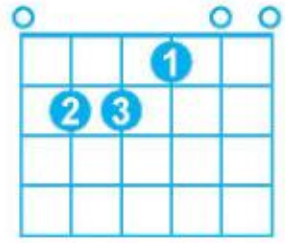
- **Cách bấm một số hợp âm**

Để đệm cho bài hát *Màu hoa đỏ* giọng La thứ, có thể chọn sáu hợp âm: Đô trưởng (C); Mi trưởng (E); Pha trưởng (F); Rê thứ (Dm); Mi thứ (Em); La thứ (Am).

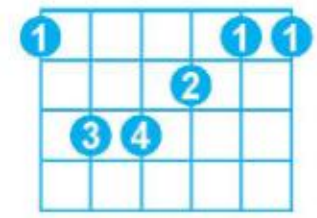
Đô trưởng (C)

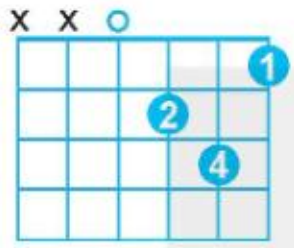
Mi trưởng (E)

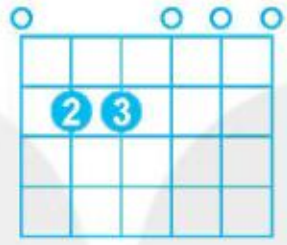
Pha trưởng (F)

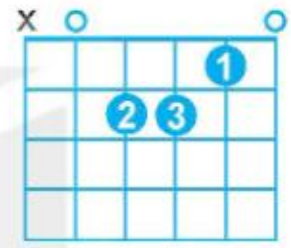
Rê thứ (Dm)

Mi thứ (Em)

La thứ (Am)
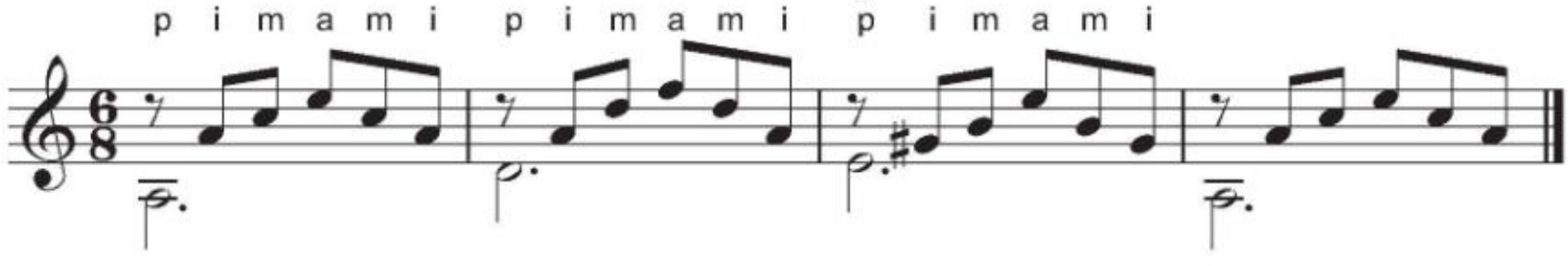

b) Cách gảy tay phải

Hợp âm F, E và Em	Hợp âm Dm
– Ngón p gảy dây 6 (phách 1).	– Ngón p gảy dây 4 (phách 1).
– Ngón i gảy dây 3 (phách 2).	– Ngón i gảy dây 3 (phách 2).
– Ngón m gảy dây 2 (phách 3).	– Ngón m gảy dây 2 (phách 3).
– Ngón a gảy dây 1 (phách 4).	– Ngón a gảy dây 1 (phách 4).
– Ngón m gảy dây 2 (phách 5).	– Ngón m gảy dây 2 (phách 5).
– Ngón i gảy dây 3 (phách 6).	– Ngón i gảy dây 3 (phách 6).

Hợp âm C và Am

– Ngón p gảy dây 5 (phách 1).
– Ngón i gảy dây 3 (phách 2).
– Ngón m gảy dây 2 (phách 3).
– Ngón a gảy dây 1 (phách 4).
– Ngón m gảy dây 2 (phách 5).
– Ngón i gảy dây 3 (phách 6).

c) Thực hành đệm tiết điệu Slow trên nhịp $\frac{6}{8}$

d) Đệm bài hát

Màu hoa đỏ

Nhạc: Thuận Yến
Lời thơ: Nguyễn Đức Mậu

Hơi chậm

Am C Dm Am

Có người lính mùa thu ấy, ra đi từ mái tranh nghèo.

Am C Dm Am

Có người lính mùa xuân ấy, ra đi từ đó không về.

Am F G C

Dòng tên anh khắc vào đá núi. Mây ngàn hoá bóng cây che.

Am F G E

Chiều biên cương trắng trời sương núi. Mẹ già mỏi mắt nhìn theo.

Am C F C

Việt Nam ơi! Việt Nam! Núi cao như tình mẹ bốn mùa tóc

Em Am Am F

bạc nỗi thương con. Việt Nam ơi! Việt Nam! Ngọn

F Dm

núi nơi anh ngã xuống. Rực cháy lên, màu hoa
(Rực cháy) lên, màu hoa...

1. Em E 2. Em Am

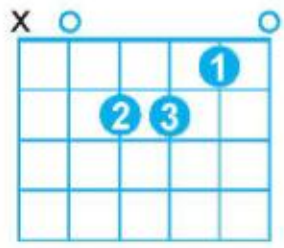
đỏ phía rừng xa. Rực cháy
...đỏ trước hoàng hôn.

b) Nhịp $\frac{4}{4}$: bài hát Người thầy

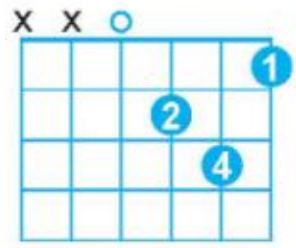
- **Cách bấm hợp âm trên bản nhạc**

Để đệm cho bài hát *Người thầy* giọng La thứ, có thể chọn các hợp âm: La thứ (Am), Rê thứ (Dm), Mi thứ (Em), Pha trưởng (F), Đô trưởng (C), Son trưởng (G), Mi trưởng (E), La bảy (A^7), Si bảy (B^7), Rê bảy (D^7).

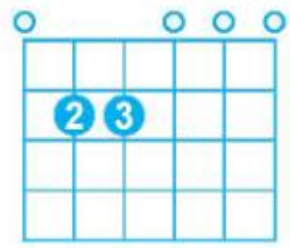
La thứ (Am)

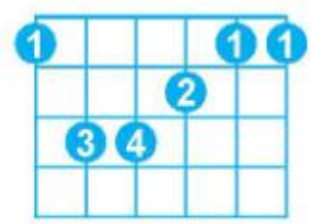
Rê thứ (Dm)

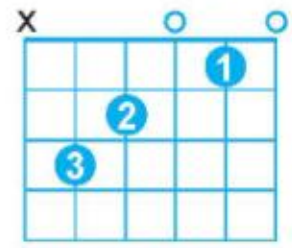
Mi thứ (Em)

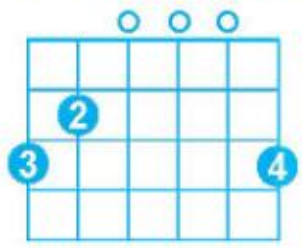
Pha trưởng (F)

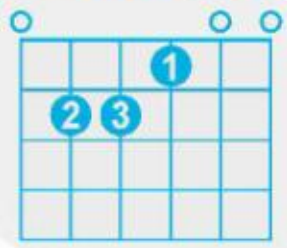
Đô trưởng (C)

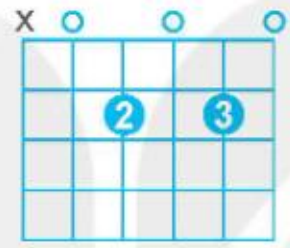
Son trưởng (G)

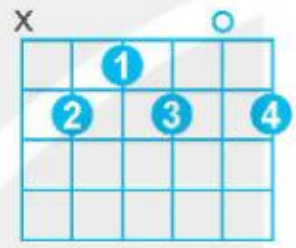
Mi trưởng (E)

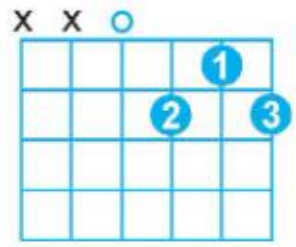
La bảy (A^7)

Si bảy (B^7)

Rê bảy (D^7)

- **Cách gảy tay phải**

Hợp âm Am và C; A^7; B^7	**Hợp âm Dm và D^7**
– Ngón p gảy dây 5 (phách 1).	– Ngón p gảy dây 4 (phách 1).
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 1).	– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 1).
– Ngón m+a gảy dây 2+1 (phách 2).	– Ngón m+a gảy dây 2+1 (phách 2).
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 2).	– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 2).
– Ngón p gảy dây 5 (phách 3).	– Ngón p gảy dây 4 (phách 3).
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 3).	– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 3).
– Ngón m+a gảy dây 2+1 (phách 4).	– Ngón m+a gảy dây 2+1 (phách 4).
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 4).	– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 4).

Hợp âm F và G; E; Em

– Ngón p gảy dây 6 (phách 1).

– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 1).

– Ngón m+a gảy dây 2+1 (phách 2).

– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 2).
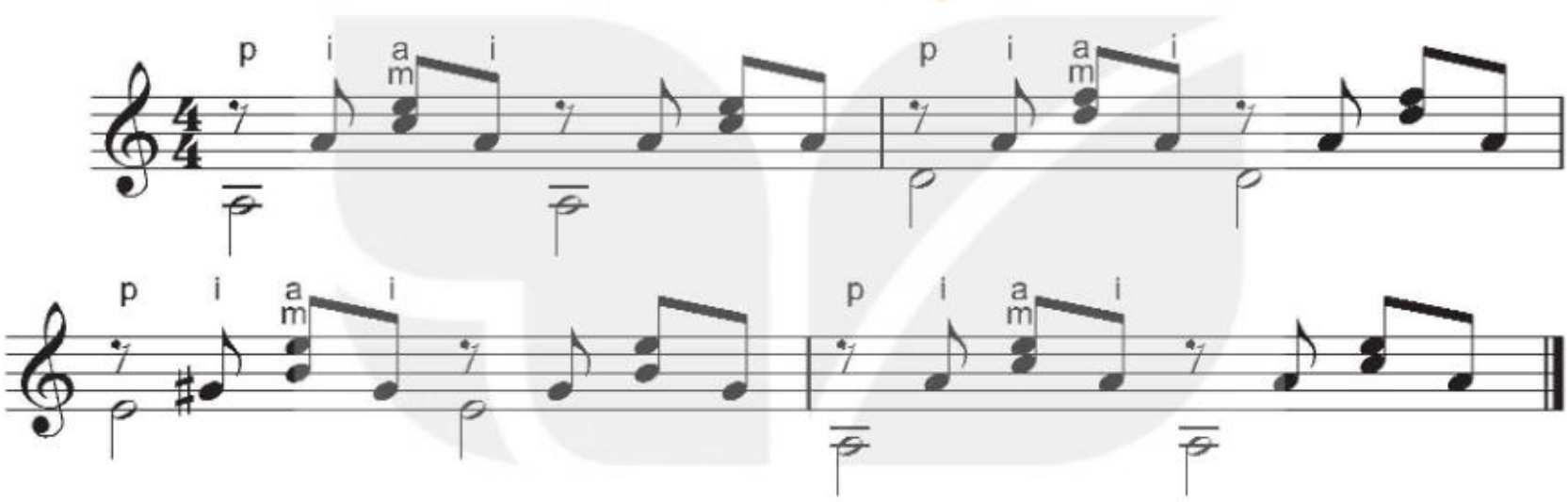
– Ngón p gảy dây 6 (phách 3).

– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 3).

– Ngón m+a gảy dây 2+1 (phách 4).

– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 4).
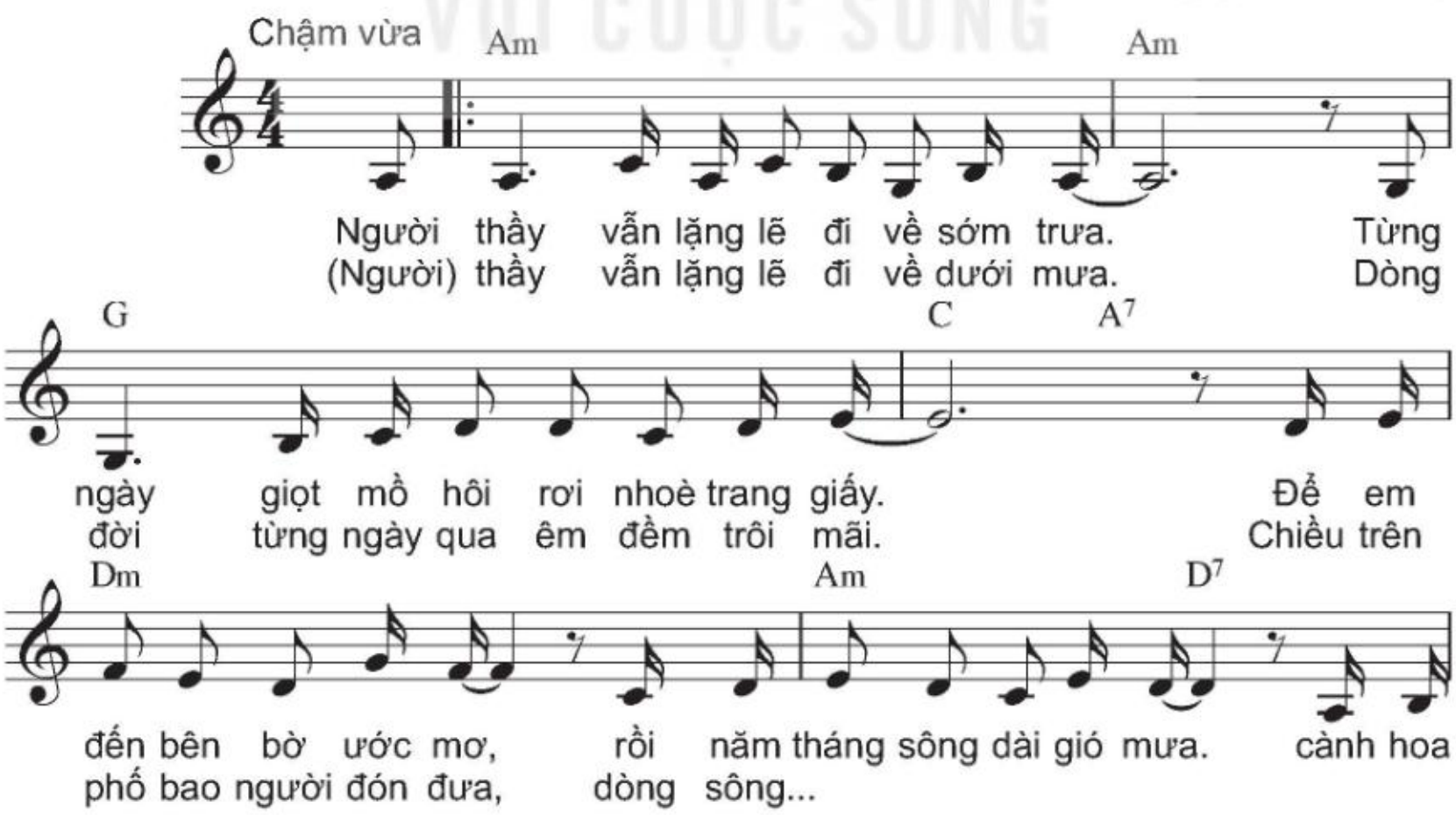
- **Thực hành đệm tiết điệu Slow trên nhịp $\frac{4}{4}$**

- **Đệm bài hát**

Người thầy

Nhạc và lời: Nguyễn Nhất Huy

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. F B7 E 2. Am D7

trắng vẫn lung linh trong vườn xưa. Người... ...vắng bây giờ gió mưa, còn ai

Dm E E Am F

nhớ, ai quên con đò xưa? Dù năm tháng vô tình trôi mãi mãi, có
(Dù năm) tháng vô tình trôi mãi mãi, tóc

E Am Am E

hay bao mùa lá rơi. Thầy đã đến như muôn ngàn tia nắng, sáng
xanh bây giờ đã phai. Thầy vẫn đứng bên sân trường năm ấy, dõi

G C Dm E

soi bước em trong cuộc đời. Vẫn nhớ những khi trời mưa rơi,
theo bước em trong cuộc đời. Dẫu đếm hết sao trời đêm nay,

3. Am D7 Dm B7

vẫn chiếc áo xưa sờn đôi vai, thầy vẫn đi buồn vui lặng lẽ.

E 4. Am D7

Dù năm ...dẫu đếm hết lá mua thu rơi, nhưng ngàn
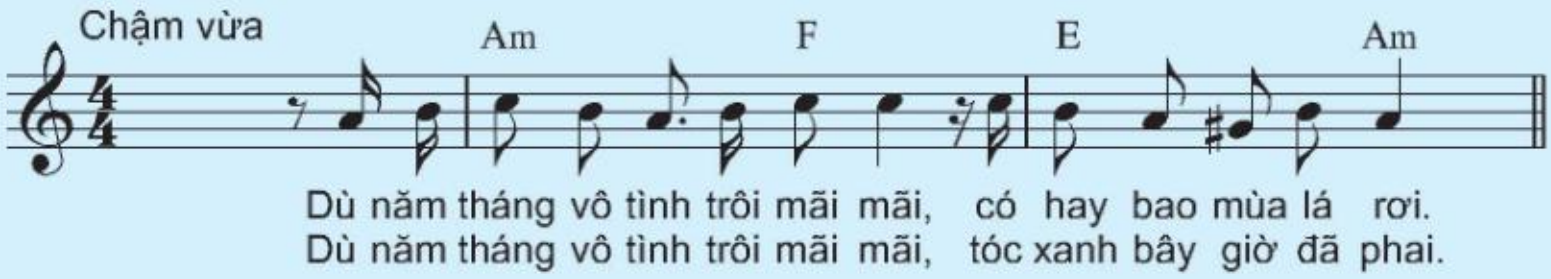
F Em Am

năm làm sao em đếm hết công ơn người thầy.

Hướng dẫn thực hiện:

– Tập kĩ từng câu nhạc với tốc độ chậm, đảm bảo khi chuyển các hợp âm đệm không bị rời tiếng.

– Tập chuyển hợp âm từ La thứ (Am) sang Pha trưởng (F). Cần giữ lại những nốt chung.
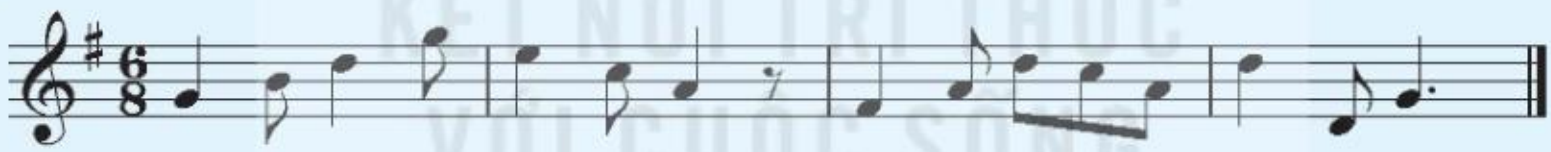

– Đệm đúng tốc độ và đều. Nhấn vào đầu nhịp để hỗ trợ phần hát tốt hơn.

1. Khi đệm tiết điệu Slow trên nhịp $\frac{6}{8}$ và $\frac{4}{4}$ cần nhấn vào phách nào? Vì sao?

2. Kể tên một số bài hát có thể đệm bằng tiết điệu Slow.

3. Luyện tập đệm tiết điệu Slow trên nhịp $\frac{4}{4}$ bài *Người thầy*.

Chép đoạn nhạc sau vào vở, tự đặt hợp âm và đệm tiết điệu Slow.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Bài 6 HOÀ TẤU TÁC PHẨM ÂM NHẠC

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Biết chơi nhạc cụ với hình thức hoà tấu.
- Biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hoà.
- Biết nhận xét, đánh giá về cách chơi nhạc cụ của bản thân hoặc người khác.
- Biết dàn dựng và biểu diễn nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường.
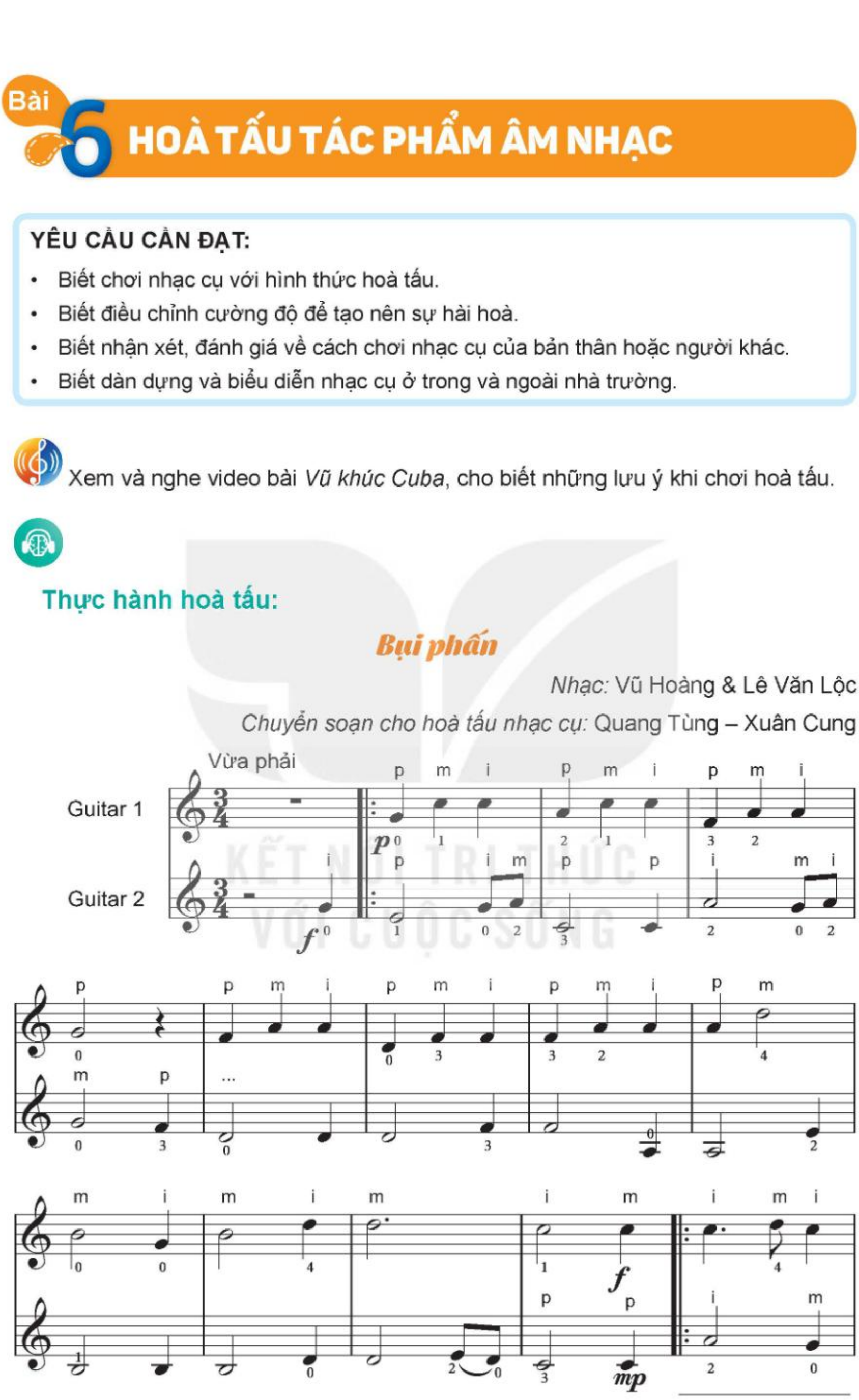
Xem và nghe video bài *Vũ khúc Cuba*, cho biết những lưu ý khi chơi hoà tấu.

Thực hành hoà tấu:
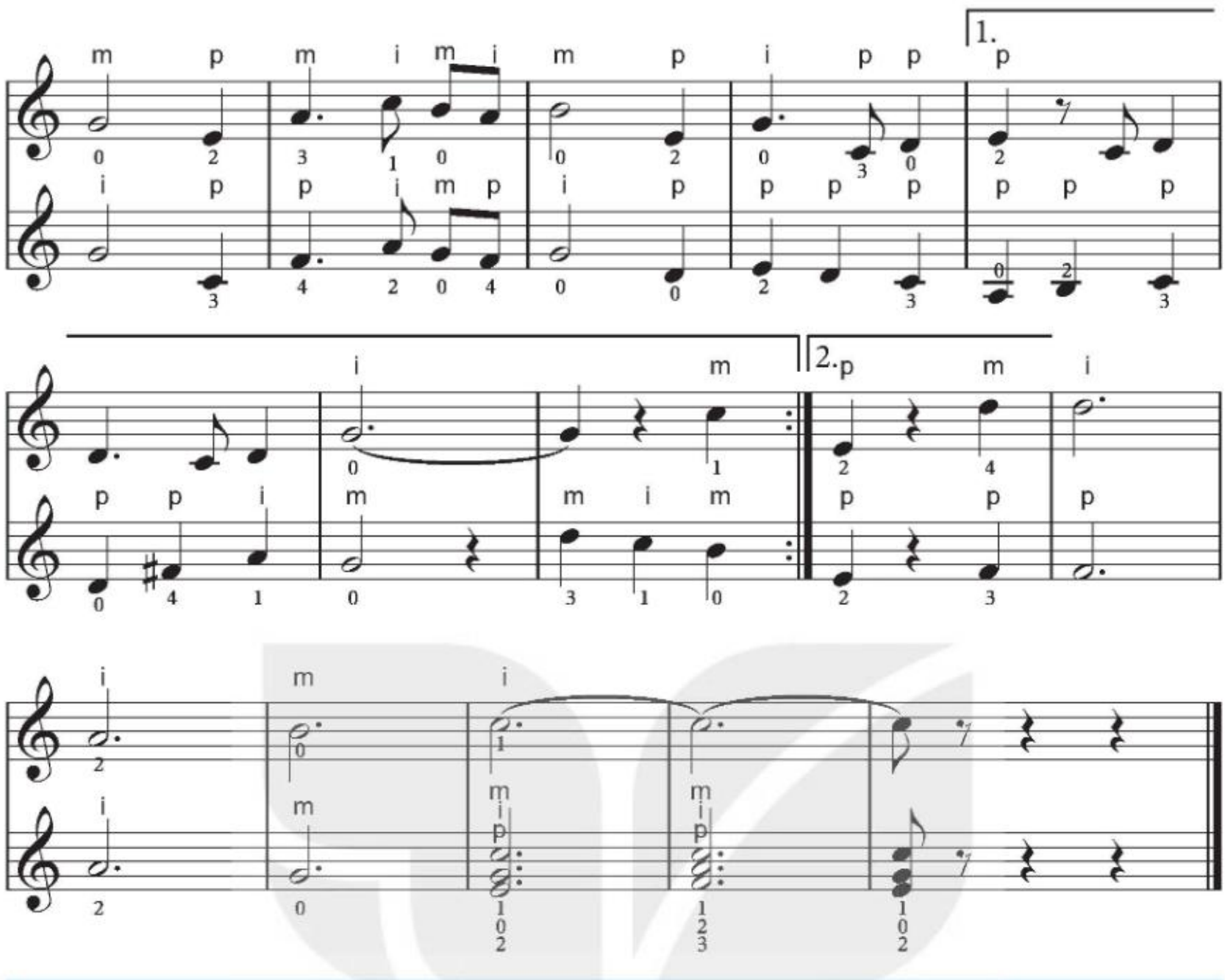
Bụi phấn

Nhạc: Vũ Hoàng & Lê Văn Lộc

Chuyển soạn cho hoà tấu nhạc cụ: Quang Tùng – Xuân Cung

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Hướng dẫn luyện tập:

– Guitar 1 và guitar 2 sử dụng kĩ thuật đàn liền tiếng.

– Đoạn 1 (từ đầu đến ô nhịp 13) tập riêng từng bè:

+ Guitar 1 thể hiện phách đầu mạnh, phách 2 và 3 nhẹ.

+ Guitar 2 thể hiện giai điệu chính cần rõ nét, truyền cảm từng ý nhạc.

– Đoạn 2 (từ ô nhịp 13 đến hết bài) tập riêng từng bè:

+ Guitar 1 thể hiện giai điệu chính đúng cao độ, trường độ, sắc thái cường độ; cần rõ nét, truyền cảm.

+ Guitar 2 thể hiện giai điệu bè phụ đúng cao độ, trường độ nhưng với sắc thái cường độ nhẹ hơn; cần rõ nét, truyền cảm.

– Kết hợp hoà tấu guitar 1 và guitar 2: Lúc đầu tập ở nhịp độ chậm sau đó thể hiện đúng nhịp độ, tính chất âm nhạc của bài.

1. Chia nhóm nhỏ luyện tập bài *Bụi phấn*.
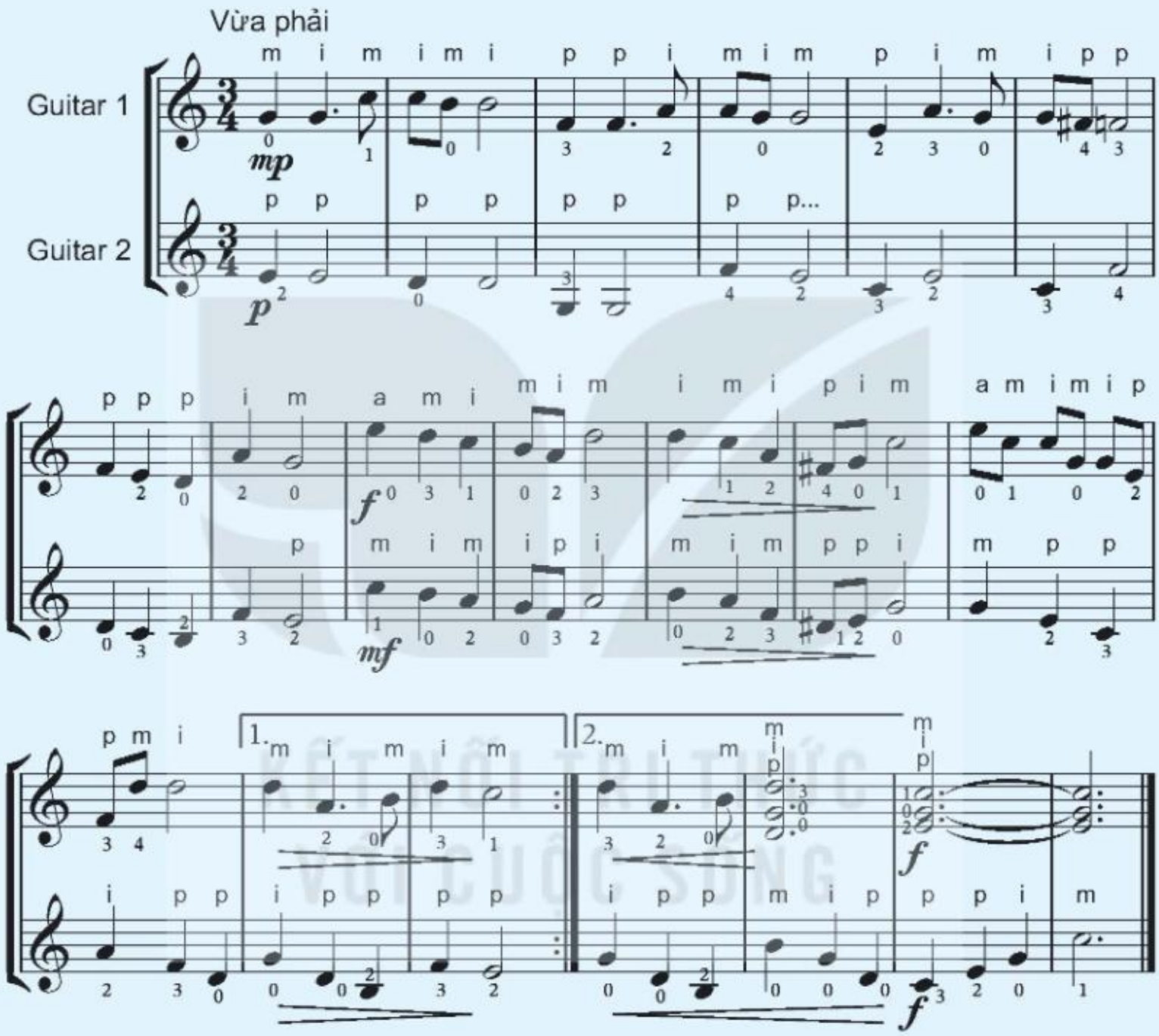
2. Quay video phần luyện tập hoà tấu, nhận xét và tự đánh giá về khả năng phối hợp thể hiện bài *Bụi phấn* của mình và bạn.

Em hãy cùng các bạn luyện tập, biểu diễn hoà tấu bài *Santa Lucia* ở trong và ngoài trường.

Santa Lucia

Nhạc: Teodoro Cottrau

Chuyển soạn cho hoà tấu nhạc cụ: Quang Tùng – Xuân Cung

GIẢI THÍCH MỘT SỐ THUẬT NGỮ

Thuật ngữ	Giải thích thuật ngữ	Trang
Aria	Là một ca khúc trong nhạc kịch do một người trình diễn. Aria thường diễn tả nội tâm nhân vật và được trình diễn với những kĩ thuật thanh nhạc cổ điển.	34
Biến tấu	Là thể loại âm nhạc gồm có chủ đề và các biến khúc được biến đổi về tiết tấu, giai điệu, thậm chí là giọng từ chủ đề.	14
Concerto	Là một thể loại âm nhạc, thường có từ ba đến bốn chương với các tốc độ khác nhau được diễn tấu bởi một nhạc cụ độc tấu đối đáp với dàn nhạc. Trong bản concerto luôn có phần cadenza để nhạc cụ độc tấu thể hiện những kĩ thuật điêu luyện.	14
Độc tấu	Là hình thức trình diễn tác phẩm âm nhạc do một người thực hiện với một nhạc cụ.	25
Nhạc kịch	Là một thể loại âm nhạc sân khấu có cốt truyện được chia cảnh, chia màn, có các nhân vật. Trong nhạc kịch, các vai diễn đối thoại với nhau bằng hát có các dạng hát từ đơn ca, song ca đến hát hợp xướng và có thể hát nói kết hợp với các động tác kịch.	22
Legato	Kĩ thuật biểu diễn hát hoặc nhạc cụ với yêu cầu liền tiếng, không ngừng nghỉ và mượt mà.	50
Passage	Kĩ thuật biểu diễn với yêu cầu các âm thanh nhanh và gọn tiếng.	54
Trường ca	Là một thể loại nhạc hát gồm nhiều đoạn với những tính chất âm nhạc khác nhau được liên kết theo một chủ đề.	36
Tứ tấu	Hình thức biểu diễn do bốn nhạc cụ hoà tấu cùng nhau. Mỗi nhạc cụ có một giá trị độc lập tương đối và phải tạo được sự hài hoà khi hoà tấu.	14
Staccato	Kĩ thuật biểu diễn âm nhạc với yêu cầu các âm thanh rời nhau, nảy và gọn tiếng.	59
Vocalise	Là một cách hát giai điệu không có lời ca. Thông thường các nhạc sĩ hay chọn những nguyên âm để hát.	11

Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn trong cuốn sách này.

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Chủ tịch Hội đồng thành viên – Tổng Giám đốc NGUYỄN TIẾN THANH

Chịu trách nhiệm nội dung:
Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập lần đầu: PHAN THỊ THANH BÌNH – PHÙNG THỊ PHƯƠNG LIÊN
Biên tập tái bản: NGUYỄN THANH GIANG – ĐÀO THỊ THU TRANG
Biên tập mĩ thuật: NGUYỄN BÍCH LA
Thiết kế sách: NGUYỄN ĐÌNH HƯƠNG
Trình bày bìa: NGUYỄN BÍCH LA
Minh hoạ: NGUYỄN THỊ THANH VÂN
Sửa bản in: PHAN THỊ THANH BÌNH – TẠ THỊ HƯỜNG
Chế bản: CTCP MĨ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG

Bản quyền © (2023) thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Xuất bản phẩm đã đăng kí quyền tác giả. Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

ÂM NHẠC 11
Mã số: G1HHYR001h26

In ..... bản, (QĐ ... - NXBGDHN) khổ 19 x 26,5 cm.
Đơn vị in:.....
Cơ sở in:.....
Số ĐKXB: 7-2026/CXBIPH/160-09/GD
Số QĐXB: .../QĐ-GD-HN ngày ... tháng ... năm ...
In xong và nộp lưu chiểu quý ..... năm .....
Mã số ISBN: 978-604-0-35075-6

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 11 – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Ngữ văn 11, tập một
2. Ngữ văn 11, tập hai
3. Chuyên đề học tập Ngữ văn 11
4. Toán 11, tập một
5. Toán 11, tập hai
6. Chuyên đề học tập Toán 11
7. Lịch sử 11
8. Chuyên đề học tập Lịch sử 11
9. Địa lí 11
10. Chuyên đề học tập Địa lí 11
11. Giáo dục Kinh tế và Pháp luật 11
12. Chuyên đề học tập Giáo dục Kinh tế và Pháp luật 11
13. Vật lí 11
14. Chuyên đề học tập Vật lí 11
15. Hoá học 11
16. Chuyên đề học tập Hoá học 11
17. Sinh học 11
18. Chuyên đề học tập Sinh học 11
19. Công nghệ 11 – Công nghệ cơ khí
20. Chuyên đề học tập Công nghệ 11 – Công nghệ cơ khí
21. Công nghệ 11 – Công nghệ chăn nuôi
22. Chuyên đề học tập Công nghệ 11 – Công nghệ chăn nuôi
23. Tin học 11 – Định hướng Khoa học máy tính
24. Tin học 11 – Định hướng Tin học ứng dụng
25. Chuyên đề học tập Tin học 11 – Định hướng Tin học ứng dụng
26. Chuyên đề học tập Tin học 11 – Định hướng Khoa học máy tính
27. Mĩ thuật 11 – Thiết kế mĩ thuật đa phương tiện
28. Mĩ thuật 11 – Thiết kế đồ hoạ
29. Mĩ thuật 11 – Thiết kế thời trang
30. Mĩ thuật 11 – Thiết kế mĩ thuật sân khấu, điện ảnh
31. Mĩ thuật 11 – Lí luận và lịch sử mĩ thuật
32. Mĩ thuật 11 – Điêu khắc
33. Mĩ thuật 11 – Kiến trúc
34. Mĩ thuật 11 – Hội hoạ
35. Mĩ thuật 11 – Đồ hoạ (tranh in)
36. Mĩ thuật 11 – Thiết kế công nghiệp
37. Chuyên đề học tập Mĩ thuật 11
38. Âm nhạc 11
39. Chuyên đề học tập Âm nhạc 11
40. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 11
41. Giáo dục thể chất 11 – Bóng chuyền
42. Giáo dục thể chất 11 – Bóng đá
43. Giáo dục thể chất 11 – Cầu lông
44. Giáo dục thể chất 11 – Bóng rổ
45. Giáo dục quốc phòng và an ninh 11
46. Tiếng Anh 11 – Global Success – Sách học sinh

Website: https://www.nxbgd.vn

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

ISBN 978-604-0-35075-6

9 786040 350756

Giá: 15.000 đ